

EUROOPAN KESKUSPANKKI

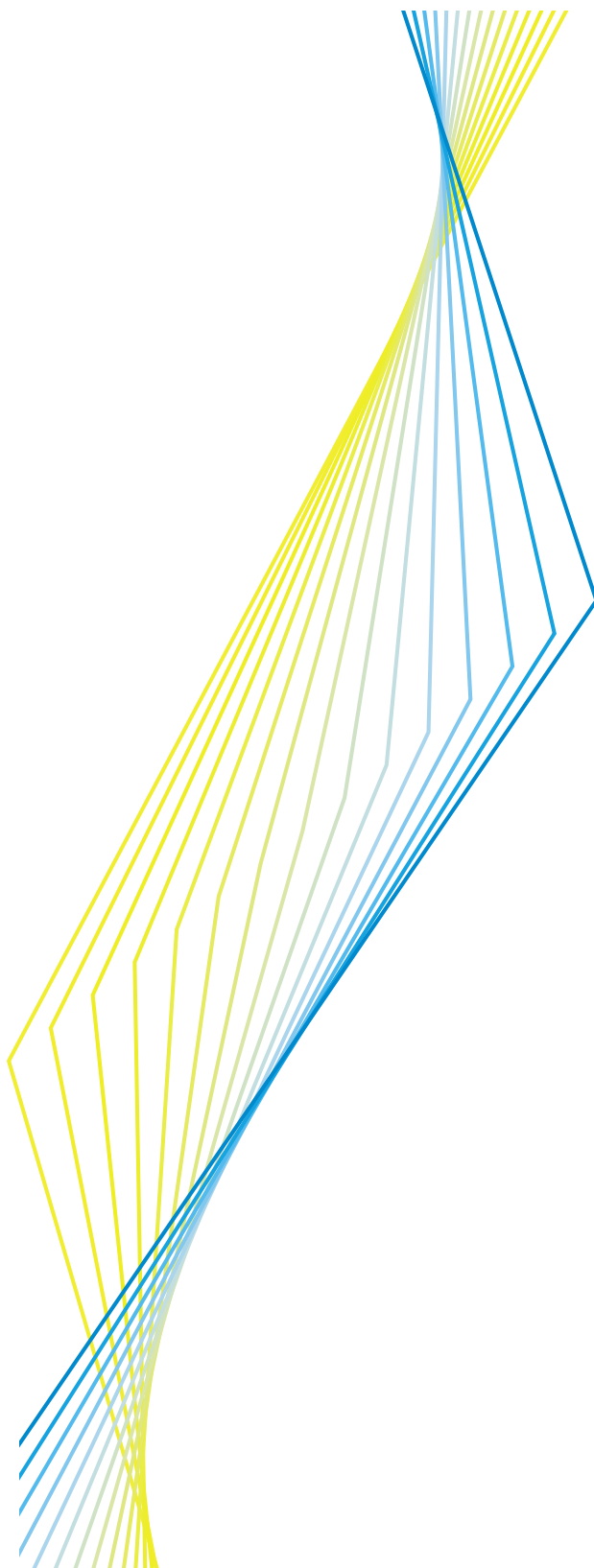
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Syyskuu 1999

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Syyskuu 1999

© Euroopan keskuspankki, 1999

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Kuukausikatsaus on pääkirjoitusta lukuun ottamatta käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

*Tämän numeron tilastot perustuvat 8.9.1999 käytettävissä olleisiin tietoihin.
ISSN 1561-0322*

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	9
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	9
Hintakehitys	19
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	24
Julkinen talous	34
Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase	35
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	51*
TARGET-maksujärjestelmä	55*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	57*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM4	IMF:n maksutasekäsikirja (4. laitos)
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
repo	takaisnostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

Viime kuukausina on havaittu useita merkkejä euroalueen talouskasvun elpymisestä, jota on tukenut sekä euroalueen ulkoinen että sisäinen kehitys. Samaan aikaan kuluttajahintojen nousu on kiihtynyt hieman, mutta on silti edelleen hidasta. Tulevaisuuteen suuntautuvasta näkökulmasta katsottuna hintavakautta uhkaavia nousupaineita on syytä tarkastella huolella, koska rahan määrän kasvu on ollut asetettua viitearvoa nopeampaa. Lisäksi yksityissektorille myönnettyjen luottojen määrän kasvuvauhti on edelleen ollut nopeaa. Lähitulevaisuudessa voidaan odottaa kuluttajahintojen nousupaineiden jatkuvan, mikä johtuu viimeaikaisesta öljyn hinnan noususta sekä vuoden 1999 ensimmäisen puoliskon valuuttakurssikehityksen viipeellä ilmenevistä vaikutuksista. Tässä vaiheessa hintojen nousun voidaan kuitenkin odottaa tasaantuvan alle kahden prosentin tasolle, mikäli palkkakehitys jatkuu maltillisena. Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että hintavakauden jatkumisen näkymät ovat hyvät, mutta hintavakautta uhkaaviin nousupaineisiin on silti suhtauduttava vakavasti.

Tätä taustaa vasten EKP:n neuvosto päätti kokouksissaan 26.8 ja 9.9.99 pitää eurojärjestelmän rahapolitiittisten operaatioiden korot ennallaan. Perusrahoitusoperaation korko on siten edelleen 2,5 %, talletuskorko 1,5 % ja maksuvalmiusluoton korko 3,5 %.

Kuten edellä todettiin, lavean raha-aggregaatin M3:n kasvuvauhti on asteittain loitonnut 4½ prosentin viitearvosta. M3:n kasvuvauhdin viimeisin kolmen kuukauden keskiarvo (toukokuusta heinäkuuhun 1999) nousi 5,4 prosenttiin, kun se aiemmalla kolmen kuukauden jaksolla (huhtikuusta kesäkuuhun 1999) oli 5,3 prosenttia. Myös M3:n 12 kuukauden kasvuvauhti nopeutui kesäkuun 5,3 prosentista 5,6 prosenttiin heinäkuussa. Samaan aikaan yksityissektorille myönnettyjen luottojen määrän kasvuvauhti oli edelleen nopeaa, vaikka se hidastuikin heinäkuussa hiukan eli 10,4 prosenttiin edellisen kuukauden 10,9 prosentista. Tätä kehitystä tarkasteltaessa tulisi muistaa, että eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa M3:n kehityksellä on merkittävä asema. Rahan määrän lyhyen aikavälin kehitystä on kuitenkin tulkittava erityisen varovaisesti ja tietoja on analysoitava huolellisesti, koska rahaliitto on vielä hyvin aikaisessa kehitysvaiheessa ja lavean

rahan kasvulukuja on viime kuukausina tarkistettu useaan otteeseen.

Rahoitusmarkkinoita kuvaavat indikaattorit näyttävät vahvistavan viimeaikaiset merkit yleisen taloudellisen tilanteen kohentumisesta. Euroalueen pitkien joukkovelkakirjalainojen tuotot nousivat edelleen elokuussa ja ovat huhtikuun 1999 lopun jälkeen nousseet noin 125 peruspisteellä. Tämä nousu heijastaa sekä kotimaisia tekijöitä, joista on erityisesti huomattava euroalueen kasvunäkymien paraneminen, että Yhdysvaltain pitkien joukkolainojen tuottojen kasvua. Odotukset euroalueen kasvun voimistumisesta vaikuttivat osaltaan myös siihen, että Yhdysvaltain ja euroalueen korkojen erot kaventuivat entisestään elokuussa. Samalla indikaattorit, jotka kuvaavat rahoitusmarkkinoiden odotuksia euroalueen kuluttajahintojen kehityksestä, ovat edelleen jokseenkin sopusoinnussa tulevien vuosien hintavakauden jatkumisen kanssa.

Euron efektiivinen valuuttakurssi pysyi edelleen jokseenkin vakaana elokuussa ja syyskuun alussa vahvistuttuaan jonkin verran heinäkuun toisella puoliskolla yhdenmukaisesti euroalueen kasvunäkymien parantumiseen viittaavien tietojen kanssa. Tarkasteltaessa kahdenvälisen valuuttakurssien kehitystä elokuussa ja syyskuun alussa, keskeinen kehityssuuntaus oli Japanin jenin merkittävä vahvistuminen sekä Yhdysvaltain dollariin että euroon nähden Japanin taloutta koskevien optimistisempien näkemysten vuoksi.

Euroalueen ulkopuolinen talouskehitys jatkaa kohentumistaan, ja maailmantalouden kasvunäkymät ovat vahvistuneet entisestään. Yhdysvaltain tuoreet talousluvut viittaavat tuotannon kasvun jatkumiseen, mikä sai Yhdysvaltain keskuspankin nostamaan elokuun 24. päivänä keskeistä ohjauskorkoaan 25 peruspisteellä 5,25 prosenttiin torjuakseen orastavia inflaatiopaineita. Tuoreimmat tiedot muista maista ja talousalueilta, erityisesti Isosta-Britanniasta (jossa korkoja nostettiin syyskuun alussa) ja Kaakkois-Aasiasta, osoittavat kasvun nopeutumisen olevan todennäköistä. Maailmantaloudessa on kuitenkin myös joitakin riskejä esimerkiksi Latalaisen Amerikan elpymiseen liittyen.

Tuoreimmat euroalueen teollisuustuotannon luvut kesäkuulta (ja siten vuoden 1999 toiselta

neljännekseltä) tukevat suhdannenäkymien paranemisen jatkumista. Tällä hetkellä käytettävissä olevat ennusteet viittaavat yleisen taloudellisen toimeliaisuuden piristymiseen tämän vuoden aikana, ja viimeaikaiset tiedot ovat vahvistaneet odotukset siitä, että BKT:n reaali kasvu vuonna 1999 on noin 2 % ja nousee vuonna 2000 noin 2¾ prosenttiin. Vaikka niiden arviointi onkin vaikeaa, näihin ennusteisiin liittyvät kasvun hidastumisen riskit ovat näyttäneet vähentyneen.

Kuten edellä todettiin, kuluttajahintojen nousu on hieman kiihtynyt. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) kokonaisindeksin vuotuisen nousuvauhti kiihtyi heinäkuussa 0,2 prosenttiyksiköllä 1,1 prosenttiin, mikä merkitsi huhtikuusta 1999 saakka vallinneen laskusuuntauksen loppumista. YKHI-kokonaisindeksin nousuun vaikuttaneet keskeiset tekijät olivat ensinnäkin öljyn hinnan kallistumisen jatkuminen ja toiseksi euron valuuttakurssin kehitys vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla. Nämä vaikutukset kumoutuivat kuitenkin osittain jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen laskettua edelleen merkittävästi. Myös YKHIn vaihtelevammista eristä eli energiasta ja kausielintarvikkeista puhdistettu indeksi nousi heinäkuussa, mikä johtui joidenkin palvelusektorin hintojen nousuvauhdin hetkellisestä nopeutumisesta. Tämä hintojen nousu liittyi muutokseen kesälomien ajoituksessa. Tulevaisuudessa palvelujen hintoihin voi kohdistua jonkinasteisia jatkuvia laskupaineita sääntelyn purkamisen jatkuessa ja kilpailun kiristyessä. Muita hintaindeksejä tarkasteltaessa voidaan todeta, että tuottajahinnat ovat alkaneet viime aikoina nousta muun muassa öljyn ja muiden raaka-ainesten kuin energian hintojen kehitykseen liittyen laskettuaan ensin huomattavasti vuoden 1999 alkupuolelle saakka.

Kaiken kaikkiaan rahapolitiikassa seurataan tilannetta edelleen valppaasti ja keskitytään hintavakauden ylläpitämiseen. Samalla voidaan todeta, että euroalueella on hyvät edellytykset kestäväan noususuhdanteeseen. Suhdanteiden paraneminen tarjoaa nyt tilaisuuden nopeuttaa kiireellisesti tarvittavien rakenteellisten uudistusten toimeenpanoa ja julkisen talouden tasapainottamista. Nämä tukisivat ratkaisevasti sekä ripeämpää tuotannon ei-inflatorista kasvua että, yhdessä mal-

tillisen palkkakehityksen kanssa, kestävä työllisyyden paranemista keskipitkällä aikavälillä.

Vahvemman kasvun ja vakaan hintatason myönteisen yhdistelmän saavuttaminen edellyttää, että talouspolitiikan kaikki osa-alueet hoidetaan asianmukaisesti. Euroalueen työmarkkinatilanne ei edelleenkään ole tyydyttävä huolimatta siitä, että euroalueen työttömyysaste on viime aikoina hieman laskenut. Vaikka talouskasvun elpymisen myötä myös työpaikkojen nettomäärän tulisi kasvaa nopeammin, työttömyys ei todennäköisesti silti vähene kestävästi ja merkittävästi, ellei mallittainen palkkakehitys jatku. Palkkamallit on osaltaan vähentänyt BKT:n viimeaikaisen hitaamman reaali kasvun haitallisia vaikutuksia työmarkkinoilla, ja sen tuleekin jatkua, jotta euroalueen työllisyyden kasvu nopeutuisi ja jotta palkkakehitys tukisi ei-inflatorista talouden elpymistä.

Jotta vieläkin erittäin korkeaa työttömyysastetta voitaisiin merkittävästi pienentää, tarvitaan rakenteellisia uudistuksia, joilla lisättäisiin erityisesti työ-, hyödyke- ja palvelumarkkinoiden joustavuutta. Pikaisesti toteutettuna tällaiset uudistukset olisivat paras tapa hyödyntää euroalueen pitkän aikavälin kasvu- ja työllisyyspotentiaalia.

Myös euroalueen maiden finanssipolitiikan tulee myötävaikuttaa euroalueen suotuisten talousnäkökymien jatkumiseen. Julkisen talouden tasapainottomuuksia onnistuttiin vähentämään huomattavasti ennen kuin päätös rahaliittoon liittyvistä maista vuoden 1998 alkupuolella tehtiin, mutta sen jälkeen julkisen talouden tervehdyttämisketju pysähtyi lähes kokonaan ja jäsenvaltiot enakoivat ainoastaan hidasta kehitystä vuonna 1999. Yleisesti ottaen finanssipoliittiset tavoitteet eivät olleet kunnianhimoisia, ja julkisen talouden suhdanteista puhdistettuun rahoitusaliijäämään on suunniteltu vain pieniä vähennyksiä sekä kulu- van vuoden aikana että keskipitkällä aikavälillä. Taloudellisen tilanteen paraneminen antaa jäsenvaltioille tervetulleeseen mahdollisuuden saavuttaa mahdollisimman pian julkisen talouden rahoitus- asema, joka on lähellä tasapainoa tai jopa ylijäämäinen. Joissakin tapauksissa tämä voisi tapahtua hallitusten tämänhetkisiä suunnitelmia nopeammin.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

Elokuun 26. päivänä ja syyskuun 9. päivänä 1999 pitämässään kokouksissa EKP:n neuvosto tarkasteli tulevaa hintakehitystä ja hintavakauteen kohdistuvia riskejä euroalueella. Tuoreimpien rahan ja reaali taloutta sekä rahoitusmarkkinoita koskevien tietojen katsottiin vahvistavan käsitystä, että euroalueen talousnäkymät ovat edelleen pysyneet sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Tämän vuoksi EKP:n neuvosto päätti pitää EKP:n voimassa olevat korot ennallaan. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korko pidettiin 2,5 prosentissa, maksuvalmiusluoton korko 3,5 prosentissa ja talletuskorko 1,5 prosentissa (ks. kuvio 1).

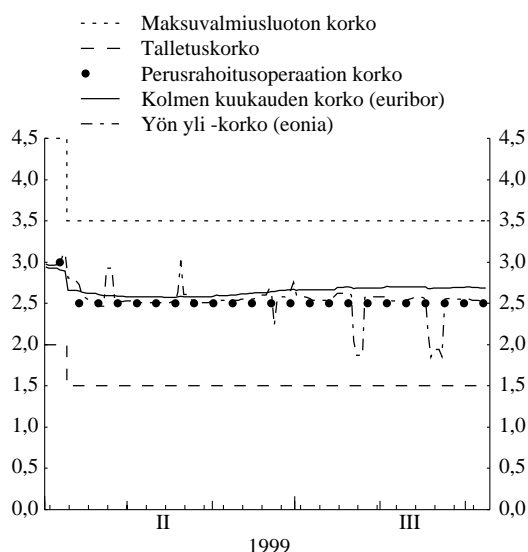
M3:n kasvuvauhti ollut hieman nopeutunut vuoden 1999 seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana

Heinäkuussa 1999 laeavan raha-aggregaatin M3:n 12 kuukauden kasvuvauhti nopeutui 5,6 prosenttiin, kun se kesäkuussa oli ollut 5,3 % (lukua on tarkistettu ylöspäin 5,0 prosentista). M3:n 12 kuukauden kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo toukokuusta heinäkuuhun 1999 kasvoi 5,4 prosenttiin, kun se edellisenä kolmen kuukauden jaksolla huhtikuusta kesäkuuhun 1999 oli ollut 5,3 % (lukua on tarkistettu ylöspäin 5,1 prosentista). Näin ollen M3:n kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo oli miltei prosenttiyksikön verran 4½ prosentin viitearvoa suurempi. Tammi-kuussa ilmenneen poikkeuksellisen kasvun jälkeen M3:n vuotuinen kasvuvauhti on vuoden 1999 seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana ollut hieman nopeutunut (ks. kuvio 2). Kehitys johtunee M3:een sisältyvien rahoitusvaateiden - etenkin M3:n likvideimpien erien - hallussapidon erittäin alhaisista vaihtoehtoiskustannuksista, mutta siihen voi myös vaikuttaa euroalueen asteittain koheneva taloudellinen tilanne. Tuottokäyrän jyrkkeneminen samaan aikaan ei ole estänyt M3:n kasvuvauhdin nopeutumista, vaikka sen olisi periaatteessa pitänyt aiheuttaa sijoitusten siirtymistä M3:een sisältyvistä instrumenteista pitempiaikaisiin rahoitusvaateisiin.

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

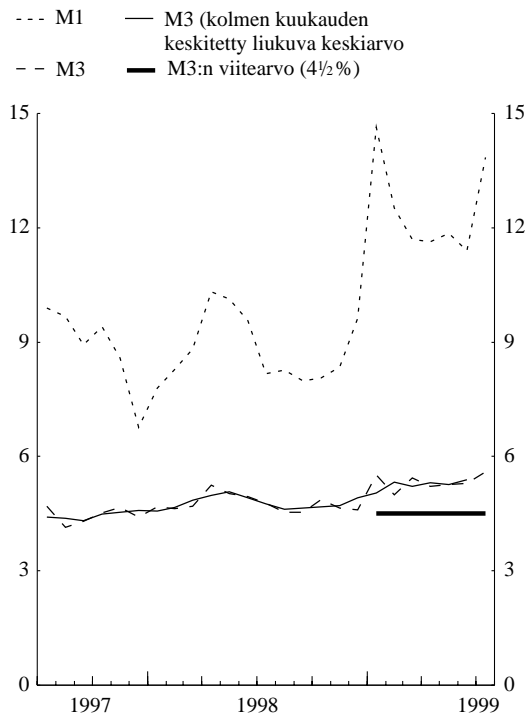

Lähde: EKP.

Kuvio 2.

Euroalueen raha-aggregaattit

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

kauden kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo toukokuusta heinäkuuhun 1999 kasvoi 5,4 prosenttiin, kun se edellisenä kolmen kuukauden jaksolla huhtikuusta kesäkuuhun 1999 oli ollut 5,3 % (lukua on tarkistettu ylöspäin 5,1 prosentista). Näin ollen M3:n kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo oli miltei prosenttiyksikön verran 4½ prosentin viitearvoa suurempi. Tammi-kuussa ilmenneen poikkeuksellisen kasvun jälkeen M3:n vuotuinen kasvuvauhti on vuoden 1999 seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana ollut hieman nopeutunut (ks. kuvio 2). Kehitys johtunee M3:een sisältyvien rahoitusvaateiden - etenkin M3:n likvideimpien erien - hallussapidon erittäin alhaisista vaihtoehtoiskustannuksista, mutta siihen voi myös vaikuttaa euroalueen asteittain koheneva taloudellinen tilanne. Tuottokäyrän jyrkkeneminen samaan aikaan ei ole estänyt M3:n kasvuvauhdin nopeutumista, vaikka sen olisi periaatteessa pitänyt aiheuttaa sijoitusten siirtymistä M3:een sisältyvistä instrumenteista pitempiaikaisiin rahoitusvaateisiin.

Kausivaihteluista puhdistamattomat tiedot osoittavat M3:n kasvaneen 7 miljardia euroa heinäkuussa 1999. Kausivaihteluista puhdistettu M3 kasvoi 28 miljardia euroa (eli noin 0,6 %) edellis-kuisesta (ks. taulukko 1). Kausivaihteluista puhdistetun M3:n suhteellisen suureen kasvuun vaikuttivat M1:n erien kasvu (23 miljardia euroa) ja muiden lyhytaikaisten talletusten kasvu (13 miljardia euroa), kun taas M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien määrä piene- ni (8 miljardia euroa).

Heinäkuussa 1999 liikkeessä olevan rahan vuo- tuinen kasvuvauhti nopeutui 3,8 prosenttiin jat- kaen siten asteittaista kiihtymistään, joka on ol- lut havaittavissa viime kuukausina (kesäkuussa kasvuvauhti oli 2,9 %). Myös yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi merkittävästi eli kesäkuun 13,4 prosentista 16,3 prosenttiin hei- näkuussa. Heinäkuun kasvuvauhti oli nopein sit- ten tammikuun 1999 poikkeuksellisen kasvun. Inflaation ollessa vaimea matalat korot ovat mer- kittävästi alentaneet rahan ja avistalletusten hallussapidon vaihtoehtoiskustannuksia. Avista- talletuksistahan ei yleensä saa tuottoa tai niiden tuotto on verrattain pieni. Tavallista nopeampi yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hei- näkuussa johtui kuitenkin myös siitä, että vertai- luajankohtana eli heinäkuussa 1998 sijoituksia siirtyi huomattavasti lyhytaikaisista talletuksista jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin. Näistä syistä M1:n 12 kuukauden kasvuvauhti kiihtyi kesäkuun 11,4 prosentista 13,8 prosenttiin hei- näkuussa 1999.

Myös muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui (kesäkuun 2,0 prosentista 2,7 prosenttiin heinä- kuussa), mihin olivat osittain syynä edellä selos- tetut vertailuajankohtaan liittyvät seikat. Kasvu- vauhdin nopeutumiseen vaikuttivat sekä enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten että irti- sanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden pi- tuisten talletusten kehitys. Enintään kahden vuo- den määräaikaistalletusten supistumisvauhti hi- dastui heinäkuussa - 2,6 prosenttiin, kun se ke- säkuussa oli ollut - 3,8 %. Irtisanomisajaltaan enin- tään kolmen kuukauden pituisten talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi heinäkuussa 6,6 prosenttiin, kun se kesäkuussa oli ollut 6,3 %. Näistä syistä väliaggregaatti M2:n (johon sisälty- vät liikkeessä oleva raha ja kaikki lyhytaikaiset talletukset) kasvu kiihtyi kesäkuun 6,2 prosen- tista 7,6 prosenttiin heinäkuussa.

Toisin kuin M2:n erien, M3:een sisältyvien jälki- markkinakelpoisten instrumenttien määrä on vii- me kuukausina ollut kokonaisuudessaan supis- tuva. Heinäkuussa jälkimarkkinakelpoisten instru- menttien supistumisvauhti kiihtyi 6,4 prosenttiin, kun se kesäkuussa oli ollut 0,5 % (luku on tar- kistettu ylöspäin 2,4 prosentin supistumisvauh- dista). Edellä selostetut vertailuajankohtaan liit- tyvät seikat ovat ilmeisesti ainakin osasyynä tä- hän vuotuisen muutosvauhdin huomattavaan muutokseen. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että jälki- markkinakelpoisten instrumenttien kokonaismää- rän supistuminen myös pitkällä aikavälillä johtuu pääasiassa lyhyiden korkojen alhaisuudesta ja

Taulukko I.

M3 ja sen pääerät

(kausivaihteluista puhdistetut kuukauden lopun määrät ja kuukausimuutokset)

	Heinäkuu 1999		Toukokuu 1999		Kesäkuu 1999		Heinäkuu 1999		Touko-heinäkuu 1999	
	Määrä	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos	Muutos keskimäärin	Muutos keskimäärin	
	Miljardia euroa	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	
M3	4590,7	19,7	0,4	14,7	0,3	27,7	0,6	20,7	0,5	
Liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset (= M1)	1865,9	13,4	0,7	14,7	0,8	22,9	1,2	17,0	0,9	
Muut lyhytaikaiset talletukset (= M2-M1)	2131,3	5,4	0,3	0,2	0,0	12,6	0,6	6,1	0,3	
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit (= M3-M2)	593,4	0,8	0,1	-0,1	0,0	-7,9	-1,3	-2,4	-0,4	

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n erien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

euroalueen tuottokäyrän jyrkkenukemisestä edelleen vuoden 1999 aikana. Jälkmarkkinakelpoisista instrumenteista vain rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapapereiden määrä on kasvanut vuonna 1999. Niidenkin aiemmin suhteellisen nopea kasvuvauhti kuitenkin hidastui merkittävästi (kesäkuun 14,2 prosentista 8,0 prosenttiin heinäkuussa). Myös takaisinostopimusten eli repojen negatiivinen kehitys suunta voimistui, kun niiden kanta oli heinäkuussa 23,2 % pienempi kuin vuotta aiemmin (vuotuinen supistumisvauhti oli kesäkuussa - 16,1 %). Ainoastaan liikkeeseen lasketuissa alle kahden vuoden velkapapereissa - jotka muodostavat pienen osan M3:sta - supistumisvauhti hidastui heinäkuussa - 16,2 prosenttiin, kun se kesäkuussa oli ollut - 19,2 %.

Tuoreimmissa rahan määrää koskevissa tilastotiedoissa on tarkistettu joitakin aiemmin ilmoitettuja lukuja. Tällaisia korjauksia on pidettävä luonnollisina ja väistämättöminä, koska on otettu käyttöön uusi yhdenmukaistettu tilastointijärjestelmä ennen kokemattomassa EMUn kolmannen vaiheen ympäristössä. Rahan määrää koskevien tilastotietojen tarkistukset ovat yleensä suhteellisen pieniä ja myös pieniä verrattuna tarkistuksiin, joita tehdään muihin taloustilastoihin. Tarkistuksissa korostuu kuitenkin se, että rahatalouden kehitystä tulee aina arvioida varovaisesti keskipitkän aikavälin kehityksen pohjalta eikä lyhyen aikavälin vaihtelujen perusteella. Koska rahan määrää koskevat tilastot voidaan johtaa suoraan rahalaitosten ilmoittamista tasetiedoista, tarkistusten pitäisi vähentää tilastointijärjestelmien vakiintuessa. Kaiken kaikkiaan EMUn kolmannen vaiheen seitsemänä ensimmäisenä kuukautena saadut kokemukset osoittavat, että eurojärjestelmän keräämät rahatilastot ovat laadukkaita ja antavat riittävän hyvän kuvan euroalueen rahatalouden kehityksestä.

Luottojen määrän kasvu hidastui hieman heinäkuussa mutta pysyi edelleen nopeana

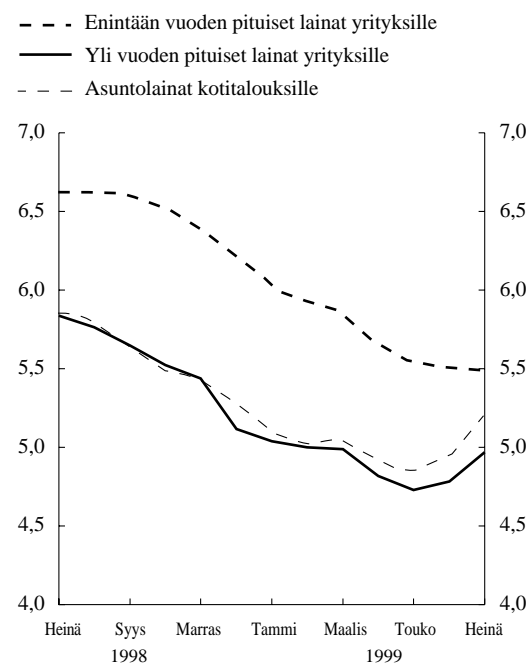
Rahalaitossektorin konsolidoidun taseen saamispuolella luottojen määrän kasvu oli suhteellisen nopeaa vuoden 1999 seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana, joskin kasvuvauhti heikkeni

hieman heinäkuussa. Euroalueelle myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti hidastui heinäkuussa 7,3 prosenttiin kesäkuun 7,8 prosentista kaikkien keskeisten lainatyyppien kasvuvauhdin hidastuttua. Euroalueen yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti heikkeni heinäkuussa 0,5 prosenttiyksikköä eli 10,4 prosenttiin, kun sekä lainojen voimakas kasvuvauhti että rahalaitosten hallussa olevien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kasvuvauhti hidastuivat. Julkiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen muutosvauhti, joka kesäkuussa oli ollut 0,0 %, hidastui heinäkuussa edelleen - 0,9 prosenttiin. Muutos johtui julkiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhdin hidastumisesta entisestään sekä rahalaitosten hallussa olevien julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapapereiden määrän aiempaa voimakkaammasta supistumisesta.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen suhteellisen voimakas kasvuvauhti, joka vuoden 1999 alkupuoliskolla pysytteli 10 prosentin tuntumassa, johtui oletettavasti pääasiassa pankkien lainakorkojen mataluudesta. Tuottokäyrän jyrk-

Kuvio 3. Pankkien luottokorot

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähde: EKP:n yhteenlasketut maittaiset tiedot.

nyttyä toukokuussa 1999 ovat odotukset pankkien lainakorkojen noususta ehkä kannustaneet kotitalouksia ja yrityksiä aikaistamaan lainanottoaan. Heinäkuuhun 1999 mennessä - yleensä pitkäaikaisten - asuntolainojen korot olivat nousseet vain 37 peruspistettä ja yli vuoden pituisten yritysainojen korot vain 24 peruspistettä matalimmalta tasoltaan, jolla ne olivat toukokuussa 1999. Korkojen nousu oli merkittävästi pienempi kuin vastaavien pitkäaikaisten markkinakorkojen nousu (ks. kuvio 3 sekä yksityiskohtaisempia tietoja sisältävä taulukko 3.4 tämän Kuukausikat- sauksen tilastoliitteestä).

Euroalueen talouskasvun elpyminen on todennäköisesti tukenut yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän jatkuva kasvua. Pankkialan lisääntyvä kilpailu rahaliiton alkamisen jälkeen on tehnyt rahoituksen saamisen edellytykset aiempaa suotuisammiksi, mikä on myös saattanut kannustaa lainanottoon. Lisäksi luottojen kasvun ja nousevien asunto- ja kiinteistöhintojen keskinäinen vaikutus on joissakin maissa ollut luottojen määrän kasvua tukeva tekijä, samoin kuin lukuisat fuusiot ja yritysostot.

M3:n muihin vastaeriin sisältyvien rahalaitossektorin pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi hieman heinäkuussa ja oli 5,9 %, kun se kesäkuussa oli ollut 5,7 %. Vuoden alusta saakka ilmennyt kasvuvauhdin lievä nopeutuminen siis jatkui. Heinäkuinen kasvuvauhdin kiihtyminen johtui pääasiassa yli kahden vuoden määräaikaistalletusten aiempaa nopeammasta kasvuvauhdista (joka kiihtyi kesäkuun 2,5 prosentista heinäkuun 2,7 prosenttiin) sekä oman pääoman

ja varausten kasvun kiihtymisestä. Sen sijaan irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten määrä supistui aiempaa nopeampaa vauhtia (supistumisvauhti kiihtyi kesäkuun - 6,3 prosentista - 7,6 prosenttiin heinäkuussa). Nämä vastakkaiset muutokset ovat saattaneet osaksi joutua yli kahden vuoden määräaikaistalletuksille ja irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletuksille maksettavien korkojen muutoksista. Viime kuukausina aina heinäkuuhun asti yli kahden vuoden määräaikaistalletusten ja lyhyempien määräaikaistalletusten korkojen välinen ero on ollut kasvussa. Sen sijaan irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden ja alle kolmen kuukauden talletusten korkojen välinen ero oli ollut pienenevässä, joskin se on heinäkuussa hivenen kasvanut. Liikkeeseen laskettujen yli kahden vuoden velkapaperien määrä kasvoi edelleen voimakkaasti (kasvuvauhti oli heinäkuussa 8,3 % eli sama kuin kesäkuussa) kuvastaen tuottokäyrän jyrkkemistä.

Rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema, joka oli jonkin aikaa jatkuvasti heikentynyt, on viime aikoina alkanut kohentua. Heinäkuussa 1999 euroalueen rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema parani toisena peräkkäisenä kuukautena. Absoluuttisten ja kausivaihteluista puhdistamattomien lukujen perusteella rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema koheni heinäkuussa 27 miljardia euroa edellisestä. Tästä huolimatta se oli vuodentakaiseen verrattuna merkittävästi heikompi (ero oli 162 miljardia euroa).

Kun rahalaitossektorin konsolidoitua tasetta tarkastellaan kokonaisuudessaan, voidaan huomata,

Taulukko 2.

M3 ja sen vastaerät

(virtatiedot 12 kuukaudelta; mrd. euroa)

	1999 Tammi	1999 Helmi	1999 Maalis	1999 Huhti	1999 Touko	1999 Kesä	1999 Heinä
Luotot yksityiselle sektorille	547,7	517,0	523,3	523,1	548,9	579,1	557,4
Luotot julkisyhteisöille	26,3	28,9	38,3	16,3	33,2	0,5	-18,7
Ulkomaiset saamiset, netto	-68,9	-121,5	-84,6	-130,9	-193,0	-189,4	-162,0
Pitkäaikaiset velat ¹⁾	-163,8	-152,8	-157,2	-187,3	-181,7	-186,0	-191,3
Muut vastaerät	-107,1	-59,2	-87,7	3,3	20,6	26,0	57,6
M3	234,3	212,4	232,0	224,5	228,0	230,2	243,0

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n vastaerien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

1) Miinusmerkki tarkoittaa, että rahalaitosten velat ovat kasvaneet.

että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen voimakkaan kasvun yhteydessä ei toistaiseksi ole ilmennyt vastaavanlaista M3:n kasvua (ks. taulukko 2). Tähän saattaa olla syynä M3:n muiden vastaerien kehitys, jota kuvattiin tarkemmin edellä. Ensiksikin, kuten luottolaitossektorin ulkoisen nettoaseman heikentyminen viimeisen 12 kuukauden aikana osoittaa, luottojen määrän voimakkaan kasvun myötä euroalueen muiden kuin rahalaitosten sijoitukset ulkomaille ovat kasvaneet. Toiseksi rahalaitossektorin pitkäaikaisen velkojen kasvu on osaltaan vaikuttanut siihen, että M3:n kasvuvauhti on ollut maltillisempaa kuin se muutoin olisi ollut. Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen kasvun vaikeus tai jopa negatiivinen kasvuvauhti viittaa siihen, että talouden tulevan rahoituksen määrä kasvaa hitaampaa vauhtia kuin yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvusta voisi päätellä.

Rahamarkkinoiden kehitys verrattain vakaata elokuussa

Rahamarkkinoiden tuottokäyrän lyhyessä päässä korot pysyivät huomattavan vakaina elokuussa ja syyskuun alussa. Yön yli -korko eoniakorkona mitattuna oli suurimman osan ajanjaksosta hieman korkeampi kuin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korko (ks. kuvio 1). Eonia-korko oli merkittävästi alle 2,5 prosentin vasta 23.8.1999 päättyneen pitoajanjakson lopussa, jolloin pankkijärjestelmässä oli runsaasti likviditeettiä. Myös euriborkorko pysytteli kapeassa, 2,68 ja 2,71 prosentin välissä koko elokuun ja syyskuun alun.

Lyhyiden rahamarkkinakorkojen vakaus näkyi eurojärjestelmän säännöllisessä kuukausittaisessa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa, jonka maksut suoritettiin 26.8.1999. Tavalliseen tapaan tämän pitempiaikaisen operaation maturiteetti oli kolme kuukautta, ja likviditeetin jaossa käytettiin monikorkoista menettelyä. Operaation painotettu keskikorko oli 2,66 % ja marginaalikorko 2,65 % eli korot olivat samat kuin kuukautta aiemmin toteutetun pitempiaikaisen rahoitusoperaation vastaavat korot. Kuten aiemmissakin operaatioissa, korot olivat muutamia peruspisteitä alemmat kuin toteutuspäivän kolmen kuukauden euriborkorko.

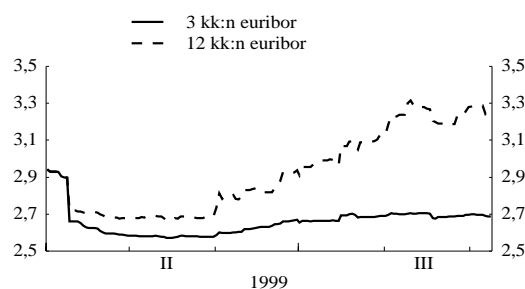
Toisin kuin rahamarkkinoiden kolmen kuukauden spotkoroissa, ennen vuoden 2000 puoliväliä erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johde- tuissa rahamarkkinakoroissa oli jonkin verran vaihtelevuutta. Heinäkuun puolivälissä alkanutta nousuaan jatkaen näiden sopimusten pohjalta johdetut euriborkorot kohosivat elokuun alkupuolella niin, että 9.8.1999 joulukuussa 1999 erääntyvien sopimusten pohjalta johdettu euriborkorko oli 3,42 %, maaliskuussa 2000 erääntyviin perustuva 3,54 % ja kesäkuussa 2000 erääntyviin perustuva 3,81 %. Myöhemmin korot kuitenkin laskivat saman verran. Kaiken kaikkiaan heinäkuun lopun ja 8.9.1999 välisenä aikana joulukuussa 1999 erääntyvien sopimusten pohjalta johdettu euriborkorko laski 8 peruspistettä 3,20 prosenttiin, maaliskuussa 2000 erääntyviin sopimukseen perustuva korko nousi 6 peruspistettä 3,35 prosenttiin ja kesäkuussa 2000 erääntyviin sopimukseen perustuva korko nousi 5 peruspistettä 3,61 prosenttiin.

Heinäkuun lopun ja 8.9. välisenä aikana 6 kuukauden euriborkorko nousi 13 peruspistettä 3,10 prosenttiin ja 12 kuukauden euribor 15 peruspistettä 3,28 prosenttiin. Näin ollen nämä lyhyet korot nousivat kaiken kaikkiaan merkittävästi siitä, mitä ne olivat olleet toukokuussa 1999, mikä ilmentää talousnäkymien kohentumista tuon ajankohdan jälkeen (ks. kuvio 4).

Kuvio 4.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavainnot)

Lähde: Reuters.

Kehikko I.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne seitsemäntenä pitoajanjaksona

Likviditeetin jakaminen rahapoliittisissa operaatioissa

Eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota seitsemäntenä pitoajanjaksona eli 24.7.–23.8.1999. Kaikki perusrahoitusoperaatiot toteutettiin 2,5 prosentin kiinteällä korolla. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 68,0 miljardista eurosta 76,0 miljardiin euroon. Perusrahoitusoperaatioissa tehtyjen tarjousten kokonaismäärien keskiarvo oli 1 414,8 miljardia euroa, kun se edellisenä pitoajanjaksona oli 1 307,9 miljardia euroa. Vuoden alun jälkeen tarjousten määrä oli suurin 18.8. eli 1 538,1 miljardia euroa. EKP jakoi runsaasti likviditeettiä pitoajanjakson viimeisessä perusrahoitusoperaatioissa 17.8., koska yön yli -koron ei katsottu riittävästi heijastaneen hyvää likviditeettitilannetta. Tämä johti suhteellisen korkeisiin tarjouksiin perusrahoitusoperaatioissa. Tämän vuoksi likviditeettiä oli 18.8. lähtien runsaasti markkinoilla, mikä johti yön yli -korkojen laskuun.

Perusrahoitusoperaatioiden jako-osuudet vaihtelivat seitsemäntenä pitoajanjaksona 4,8:sta 5,4 prosenttiin, kun ne kuudentena jaksona olivat vaihdelleet 4,3:sta 7,4 prosenttiin. Viikoittaisissa huutokaupoissa tarjouksia tehneiden vastapuolten lukumäärä pieneni edellisen jakson 879:stä 846:een.

Eurojärjestelmä toteutti pitempiaikaisen rahoitusoperaation 28.7.1999 vaihtuvakorkoisena huutokauppana, jossa jaettavan likviditeetin määräksi oli aiempaan tapaan ennalta ilmoitettu 15 miljardia euroa. Tähän operaatioon osallistui yhteensä 281 vastapuolta, ja sen tulokseksi saatiin 2,65 prosentin korko.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.7.–23.8.1999

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	195,6	1,0	+194,6
Perusrahoitusoperaatiot	150,1	-	+150,1
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	45,0	-	+45,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,5	1,0	-0,5
Muut operaatiot	0,0	0,0	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	343,2	434,2	-91,0
Liikkeessä olevat setelit	-	344,8	-344,8
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	47,3	-47,3
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	343,2	-	+343,2
Muut tekijät, netto	-	42,1	-42,1
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			103,6
(d) Varantovelvoite			102,8

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Maksuvalmiusjärjestelmän käyttö

Edelliseen pitoajanjaksoon verrattuna maksuvalmiusluoton keskimääräinen päivittäinen käyttö kasvoi hie-
man eli 0,4 miljardista 0,5 miljardiin euroon, kun taas talletusmahdollisuuden käyttö kasvoi merkittävämmi-

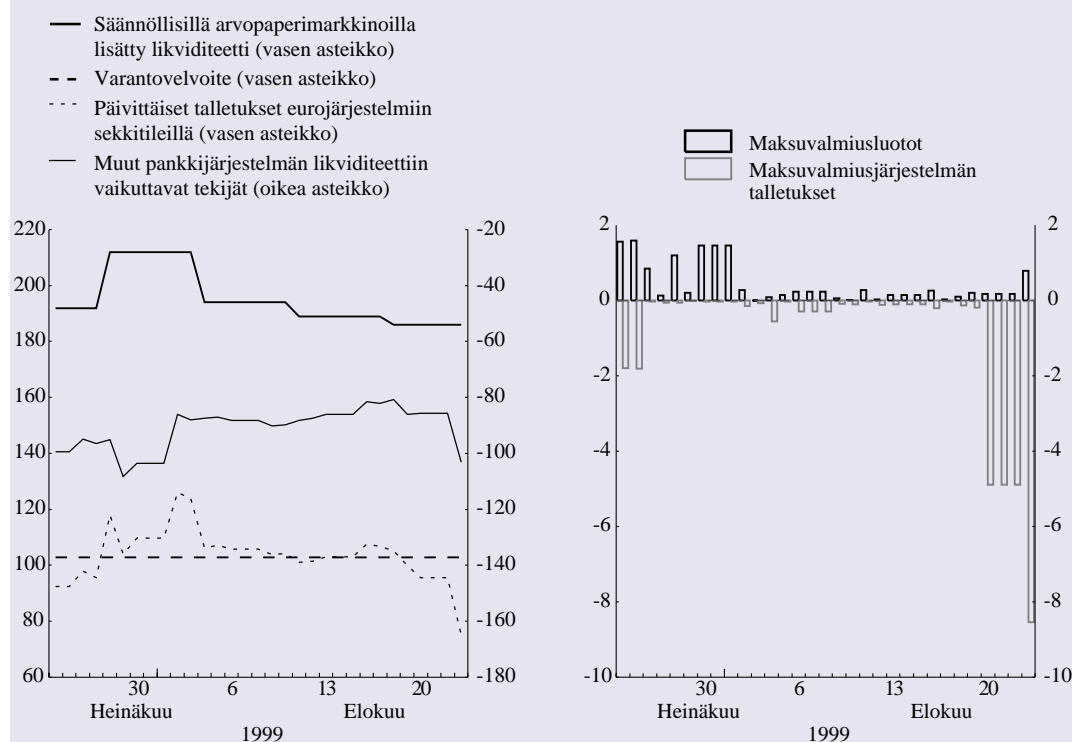
eli 0,6 miljardista 1,0 miljardiin euroon. Talletusmahdollisuuden lisääntynyt käyttö johtuu pääasiassa siitä, että sen avulla vähennettiin ylimääräistä likviditeettiä pitoajanjakson neljänä viimeisenä päivänä (perjantaisista 20.8. maanantaihin 23.8.) yhteensä 23,2 miljardia euroa.

Muut kuin rahapolitiikkaan liittyvät likviditeettiin vaikuttavat tekijät

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 91,0 miljardia euroa, mikä on 6,1 miljardia enemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Riippumattomien tekijöiden vaikutus vaihteli 80,8 miljardista 108,1 miljardiin euroon.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät seitsemäntenä pitoajanjaksona

(mrd. euroa, päivähavainnot)

Lähde: EKP.

Vastapuolten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä

Seitsemäntenä pitoajanjaksona sekkitilitalletukset olivat keskimäärin 103,6 miljardia euroa ja varantovelvoitteet 102,8 miljardia euroa. Edellisen pitoajanjakson lukuihin verrattuna keskimääräisten sekkitilitalletusten ja varantovelvoitteiden välinen ero pieneni näin ollen 0,2 miljardia euroa ja oli 0,8 miljardia euroa. Tästä määrästä noin 0,2 miljardia oli talletuksia, jotka eivät liity varantovelvoitteen täyttämiseen. Noin 0,6 miljardia euroa oli varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia.

Pitkät korot nousivat edelleen elokuussa

Valtion pitkien joukkovelkakirjalainojen tuotot alkoivat kasvaa euroalueella toukokuun 1999 alussa. Sen jälkeen euroalueen keskimääräinen joukkovelkakirjalainojen tuotto on lisääntynyt noin 125 peruspistettä, josta elokuun osuus oli yli 25 peruspistettä. Syyskuun 8. päivänä keskimääräinen tuotto oli lähes 5,2 % (ks. kuvio 5). Euroalueen pitkien joukkovelkakirjalainojen tuottojen lyhyen aikavälin muutokset elokuussa näyttivät osittain johtuvan Yhdysvaltojen joukkovelkakirjamarkkinoiden vaikutuksista, kun sen sijaan pitkien joukkovelkakirjalainojen tuottojen trendin määräytymiseen elokuussa näyttivät kotimaiset tekijät vaikuttaneen aiempien kuukausien tavoin merkittävästi. Yksi tärkeä syy kotimaisten joukkolainojen tuottojen viimeaikaisiin nousupaineisiin näyttää olleen markkinoiden aiempaa optimistisempi käsitys euroalueen talousnäkömystä. Osoituksena siitä, että näiden kotimaisten tekijöiden merkitys viimeaikaisen kehityksen selittäjänä on entistä suurempi, Yhdysvaltojen pitkien joukkovelkakirjalainojen ja vastaavien euroalueen lainojen tuottoero oli supistunut yli 20 peruspistettä heinäkuun loppuun mennessä ja oli 8.9. alle 90 peruspistettä. Kesäkuun 1999 puolivälin tuottoeron huipusta ero oli kumulatiivisesti pienentynyt noin 70 peruspistettä.

Kansainvälisten joukkovelkakirjamarkkinoiden vaikutusta kotimaisiin markkinoihin arvioitaessa voidaan todeta, että pitkien joukkovelkakirjalainojen tuotot olivat Yhdysvalloissa suhteellisen volatiilit eikä niiden elokuuisessa kehityksessä ollut juuri havaittavissa trendiä. Kaiken kaikkiaan valtion 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen tuotot Yhdysvalloissa kasvoivat vain vähän heinäkuun lopun ja 8.9. välisenä aikana ja olivat 8.9. hieman alle 6,1 prosentin. Yhdysvaltojen joukkolainojen tuotot heilahtelivat tilanteessa, jossa talousindikaattorit näyttivät antavan ristiriitaisia merkkejä talouskasvun voimakkuudesta ja sen vaikutuksista maan tulevaan hintakehitykseen. Jatkuvat merkit tiukasta työmarkkinatilanteesta näyttivät elokuun alussa herättävän markkinaosapuolissa huolta inflaatiopaineiden kasvamisesta Yhdysvaltojen taloudessa. Myöhemmät merkit vaimeasta tuotajahintainflaatiosta näyttivät kuitenkin saaneen markkinaosapuolet arvioimaan uudelleen hinta-

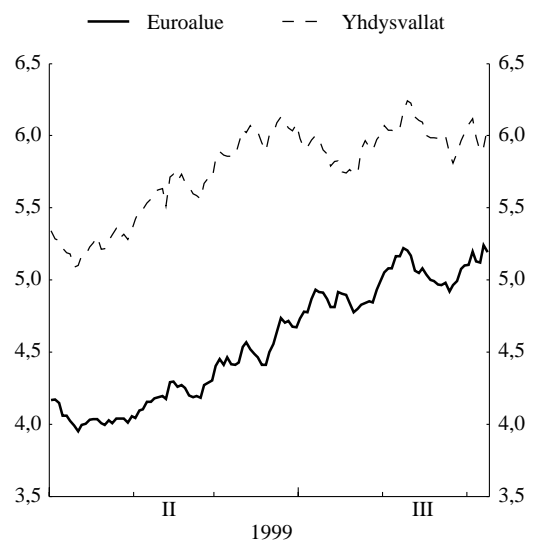
odotuksensa ja pienentäneen Yhdysvaltojen pitkien joukkovelkakirjalainojen tuottoja. Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitean 24.8. tekemää päätöstä ohjauksen nostamisesta 25 peruspistettä oli yleisesti odotettu rahoitusmarkkinoilla. Keskuspankki ilmoitti samanaikaisesti aikovansa pitää rahapolitiikan viritysnäkömät symmetrisinä lähitulevaisuudessa. Tämä ilmoitus sai joukkovelkakirjalainamarkkinoilla suopean vastaanoton ja lisäsi Yhdysvaltojen joukkolainojen tuottojen laskupaineita elokuun lopussa. Syyskuun alussa näitä laskupaineita lisäsi sekä työpaikkojen lisääntymisen että palkkojen nousun jääminen odotettua vähäisemmäksi. Japanissa pitkien joukkovelkakirjalainojen tuotot kasvoivat hieman heinäkuun lopun ja 8.9. välisenä aikana. Osaksi tämä perustui odotuksiin Japanin talouden vähittäisestä elpymisestä sekä huoleen siitä, miten Japanin julkisen talouden vuoden 1999 suureksi odotettu alijäämä vaikuttaa Japanin valtion joukkovelkakirjalainojen tarjontaan.

Vaikka Yhdysvaltojen joukkovelkakirjamarkkinoiden volatiliiteetti näytti siis ajoittain vaikuttaneen

Kuvio 5.

Valtion pitkien lainojen tuotot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(vuotuinen korko, päivävahaintoja)

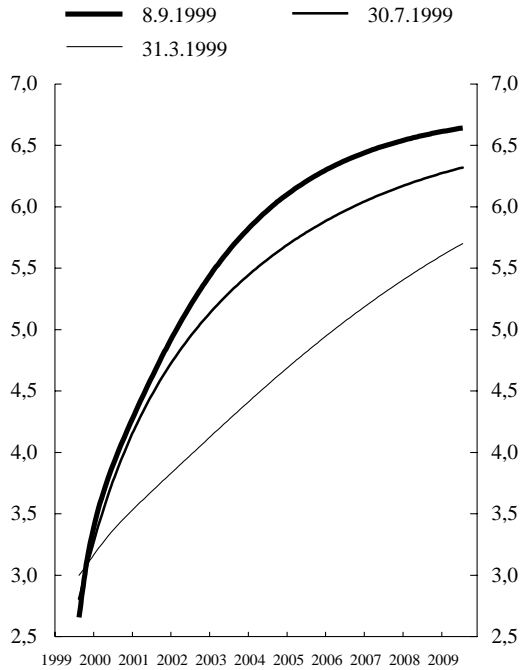
Lähteet: EKP, kansalliset tiedot ja Reuters.

Huom. Pitkäaikaisilla valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Kuvio 6.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu termi-nikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihotosopimuksista.

euroalueen joukkolainojen tuottojen lyhyen aikavälin muutoksiin, kotimaisten tekijöiden merkitys joukkolainojen tuottojen yleisen nousupaineen syntymisessä elokuussa näytti suuremmalta. Rahoitusmarkkinoiden osapuolet olivat tuoreiden lukujen perusteella muuttaneet käsityksiään euroalueen talouden kasvunäkymistä aiempaa optimistisemmiksi ja mahdollisesti tähän liittyen myös hieman kasvattaneet inflaatio-odotuksia. Samoin M3:n kasvuvauhdin odotettua tuntuvampi kiihtyminen heinäkuussa näyttää jonkin verran lisänneen euroalueen pitkien joukkovelkakirjalainojen tuottojen nousupaineita.

Euroalueen tuottokäyrä jyrkkeni elokuussa euroalueen joukkovelkakirjalainamarkkinoiden kehitystä heijastaen (ks. kuvio 6). Kymmenen vuoden valtion joukkovelkakirjalainojen tuottojen ja

kolmen kuukauden rahamarkkinakorkojen välisenä erotuksena laskettu tuottokäyrän jyrkkyys oli aiempaa suurempi eli noin 250 peruspistettä syyskuun 8. päivänä. Vuoden 1998 lopusta tuottokäyrä on näin ollen jyrkentyynyt noin 170 peruspistettä.

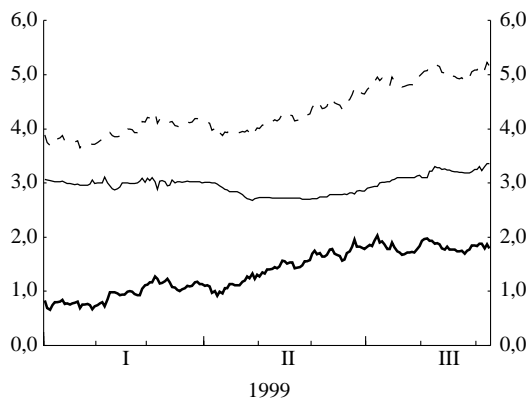
Kuten helmikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivun 16 kehikossa 2 selvitettiin, inflaatioindeksiin sidottujen joukkovelkakirjalainojen tuottojen vertailu samanpituisiin kiinteäkorkoisiin arvopapereihin voi yleensä antaa jonkinlaisen kuvan siitä, heijastavatko nimelliskorkoisten joukkovelkakirjalainojen tuottojen muutokset reaalikorkojen muutoksia vai pikemmin inflaatio-odotusten muutoksia. Kuvio 7 viittaa siihen, että samaan aikaan, kun nimelliskorkoisten joukkolainojen tuotot lisääntyivät toukokuun 1999 alun jälkeen,

Kuvio 7.

Tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti laskettuna Ranskan kuluttajahintojen perusteella

(prosentteina, päivähavaintoja)

- Tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti
- - - Nimelliskorkoisen joukkovelkakirjalainan tuotto
- Reaalikorkoisen joukkovelkakirjalainan tuotto

Lähteet: Ranskan valtiovarainministeriö, ISMA ja Reuters. Huom. Reaalikorkoisten joukkovelkakirjalainojen tuotot on johdettu Ranskan kuluttajahintaindeksiin sidottujen Ranskassa liikkeeseen laskettujen, vuonna 2009 erääntyvien joukkovelkakirjalainojen markkinahinnoista; indeksi on laskettu ilman tupakan hintaa. Nimelliskorkoisten joukkovelkakirjalainojen tuotot on johdettu samoin vuonna 2009 erääntyvistä Ranskan kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen markkinahinnoista.

Ranskassa liikkeeseen lasketusta indeksisidonnaisesta joukkovelkakirjalainasta saatava reaalityttö kasvoi. Kuvio 7 osoittaa kuitenkin myös, että pitkäaikaisen kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan nimellistuoton ja samanpituisesta Ranskan inflaatioindeksiin sidotusta joukkovelkakirjalainasta saatavan reaalitytön ero on kasvanut viime kuukausina. Tätä eroa nimitetään yleensä "tuotot yhtenäistäväksi inflaatiovauhdiksi", koska se kuvaa sitä joukkovelkakirjalainan jäljellä olevan laina-ajan odotettua inflaatiovauhtia, jolla nimellis- ja reaalkorkoinen joukkovelkakirjalaina olisivat sijoittajan kannalta samanarvoisia. Käytettäessä tätä tuotot yhtenäistävää inflaatiovauhtia inflaatio-odotusten mittarina on otettava huomioon, että siihen sisältyy yleensä useita riskipreemioita. Toisaalta se herkästi yliarvioi odotetun inflaatiovauhdin, koska nimelliskorkoisen joukkovelkakirjalainan tuotto sisältää yleensä inflaatoriskipreemion. Toisaalta taas indeksisidonnaisille joukkovelkakirjalainamarkkinoille tyypillinen, muita suhteellisesti heikompi likviditeetti merkitsee sitä, että indeksisidonnaisten joukkovelkakirjalainojen reaalityttöön saattaa sisältyä likviditeettipreemio. Lisäksi kuviossa 7 esitetyt tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti on laskettu Ranskan kuluttajahintaindeksin muunnoksena (kuluttajahintaindeksi ilman tupakan hintaa) eikä se viittaa euroalueen YKHLiin.

Osakkeiden hinnat elpyivät elokuussa

Tammi-heinäkuussa 1999 euroalueen osakehintojen kehityksessä ei yleisesti ollut selvästi näkyvää trendiä, vaan hinnat vaihtelivat satunnaisesti. Elokuussa euroalueen osakkeiden hinnat nousivat merkittävästi, mikä pääosin perustui rahoitusmarkkinoiden osapuolten aiempaa optimistisempiin käsityksiin talousnäköymistä (ks. kuvio 8). Laajalla Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna euroalueen osakkeiden hinnat nousivat yli 5 % vuoden 1999 heinäkuun lopusta syyskuun 8. päivään. Hintojen nousu oli merkittävä, koska pitkätkä korot nousivat samaan aikaan. Vuoden 1998 lopusta osakkeiden hinnat olivat kumulatiivisesti nousseet yli 10 %.

Yhdysvaltojen osakkeiden hinnat vaihtelivat elokuussa paljon. Standard & Poor's 500 -indeksi

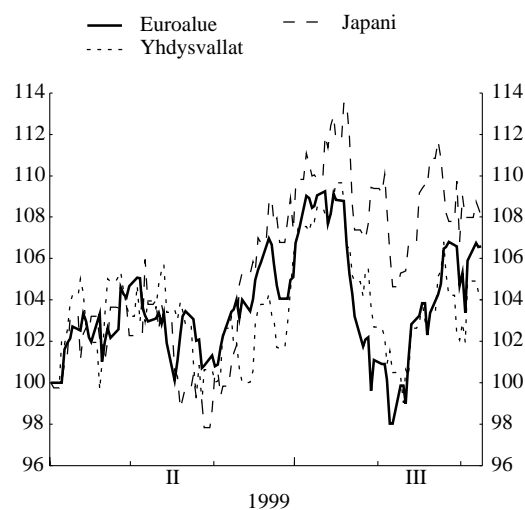
nousi hiukan yli 1 prosentin heinäkuun lopusta syyskuun 8. päivään. Volatiliteetti näyttää liittyvän edellä mainittuihin muuttuneisiin käsityksiin Yhdysvaltojen hintanäkymistä ja niiden vaikutuksiin Yhdysvaltojen lyhyen koron kehitykseen. Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitean 24.8. tekemä päätös nostaa tavoitekorkoa, mutta säilyttää rahapolitiikan näkymät neutraaleina lähitulevaisuudessa, merkitsi tilapäistä positiivista vaikutusta Yhdysvaltojen osakkeiden hintojen kehitykseen. Myös Japanin osakemarkkinoiden kehitys oli elokuussa jonkin verran volatiilista, ja Nikkei 225 -indeksi laski hiukan yli 1 prosentin heinäkuun lopusta syyskuun 8. päivään. Yksi tähän ilmeisesti vaikuttaneista tekijöistä oli Japanin joukkovelkakirjalainojen tuottojen lisääntyminen. Myös Japanin jenin pysyminen vahvana on saattanut vaimentaa osakkeiden hintakehitystä, koska se on heikentänyt markkinoiden odotuksia viennin kasvusta ja yritysten voitoista.

Kansainvälisten osakemarkkinoiden elokuussa aiheuttamaa volatiliteetin lisääntymistä lukuun ottamatta euroalueen osakemarkkinoiden suh-

Kuvio 8.

Osakeindeksit

(1.4.1999 = 100, päivähavainnot)

Lähteet: Reuters euroalueen osalta, kansalliset tiedot Yhdysvaltojen ja Japanin osalta.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx laaja -osakeindeksi euroalueen osalta, Standard and Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

teellisen voimakas kehitys muihin osakemarkkinoihin verrattuna viitanee siihen, että kotimaisilla tekijöillä oli suuri merkitys. Yksi elokuisen kehityksen huomattava piirre oli se, että osakkeiden hinnat nousivat, vaikka joukkovelkakirjalainojen tuotot lisääntyivät. Tämä viittaa siihen, että osakkeiden hintojen nousu heijasti markkinaosapuolten aiempaa suurempaa optimistisuutta euroalueen tulevasta talousnäkymistä.

Elokuussa merkittävää oli myös se, että euroalueen osakkeiden hinnat elpyivät laajapohjaisesti eli useimmilla sektoreilla hintojen nousu oli samansuuruista. Tämä on merkki siitä, että talouden kasvuodotuksetkin olivat vastaavasti parantuneet laajapohjaisesti. Osakkeiden hinnat nousivat suhteellisen paljon sektoreilla, jotka olivat kehittyneet heikosti suuren osan vuotta 1999. Tämä koski mm. kulutustavaroita ja peruspalveluja tuottavien yritysten osakkeita. Lisäksi osakkeiden hinnat nousivat elokuussa suhteellisen paljon rahoitussektorilla, jolla osakkeiden hinnat olivat myös olleet suhteellisen matalat suuren osan vuotta 1999. Osakkeiden hintojen nousu saattaa heijastaa aiempaa optimistisempien talousnäkymien ohella tuottokäyrän jyrkentymisen vaikutusta pankkien antolainauskorkoihin ja siten perinteisen

pankkitoiminnan kannattavuuteen, koska se perustuu pitkäaikaisten lainojen rahoittamiseen pääosin lyhytaikaisilla talletuksilla. Teknologiasektorilla, teollisuustavaroita tuottavalla ja energiasektorilla osakkeiden hinnat kehittyivät elokuussa edelleen suotuisasti toimintaympäristön positiivisen vaikutuksen ansiosta.

Tarkasteltaessa eri sektoreiden kehitystä vuoden 1999 alusta näyttäisi siltä, että kansainvälisesti suuntautuneiden yritysten osakkeiden hinnat ovat yleensä kehittyneet suotuisammin kuin kotimarkkinoille keskittyvien yritysten. Tähän viittaa etenkin Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin voimakas kasvu, koska tämä indeksi muodostuu suuremmista ja kansainvälisemmistä yrityksistä kuin sen laajempi vastine. Vuoden 1998 lopun luvuista tämä suppeampi indeksi oli noussut lähes 15 % syyskuun 8. päivään mennessä. Myös perusteollisuudessa, teollisuustavaroita tuottavalla ja teknologiasektorilla toimivien yritysten osakkeiden hinnat ovat vuoden 1998 lopusta nousseet merkittävästi eli noin 25-35 %. Sen sijaan elintarvikkeita ja juomia valmistavien yritysten ja erityisesti peruspalveluja (ilman televiestintää) tuottavien yritysten osakkeiden hinnat olivat yhä 8.9.1999 alhaisemmat kuin vuoden 1998 lopussa.

2 Hintakehitys

Tuoreimpien tietojen mukaan yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu hintojen vuotuinen nousuvauhti oli heinäkuussa 1,1 %, eli se kiihtyi 0,2 prosenttiyksikköä kesäkuisesta (ks. taulukko 3 ja kuvio 9). Euroalueen YKHIn kehitykseen vaikutti sekä kesä- että heinäkuussa sen eräiden epävakaiden erien vastakkainen kehitys. Energian hintojen nousun vaikutus kokonaisindeksiin oli heinäkuussa kuitenkin suurempi kuin muiden erien, erityisesti jalostamattomien elintarvikkeiden, laskeva vaikutus. Myös ilman energiaa ja kausielintarvikkeita lasketun YKHIn vuotuinen nousuvauhti kiihtyi heinäkuussa hieman,

mutta se johtui pääasiassa palvelusektorin hintojen tilapäisestä noususta.

YKHIn energiaerän vuotuinen nousuvauhti kiihtyi heinäkuussa 3,2 prosenttiin (kun se kesäkuussa oli ollut 1,4 %) jatkaen näin huhtikuussa 1999 alkanutta kehitystä. Energian kuluttajahintojen kehitys johtuu pitkälti öljyn hintojen noususta, joka alkoi tämän vuoden alkupuolella. Heinäkuuhun 1999 mennessä öljyn keskimääräinen maailmanmarkkinahinta oli noussut 18,1 euroon barreilta helmikuusta 1999, jolloin se oli alimmillaan 9,4 euroa barreilta. Öljyn hintojen nousu

Taulukko 3.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1996	1997	1998	1998	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
				III	IV	I	II	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	2,2	1,6	1,1	1,1	0,8	0,8	1,0	1,0	1,1	1,0	0,9	1,1	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	1,8	1,2	0,6	0,6	0,2	0,3	0,6	0,4	0,7	0,6	0,5	0,7	.
Elintarvikkeet	1,9	1,4	1,6	1,7	1,1	1,3	0,6	1,4	1,2	0,6	0,1	-0,1	.
Jalostetut elintarvikkeet	2,0	1,4	1,4	1,4	1,2	1,2	0,9	1,1	1,1	0,8	0,7	0,7	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,7	1,4	2,0	2,1	0,8	1,5	0,3	1,8	1,2	0,4	-0,7	-1,4	.
Teollisuustuotteet	1,8	1,0	0,1	0,1	-0,2	-0,2	0,6	0,0	0,6	0,6	0,8	1,1	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	1,4	0,5	0,9	1,0	0,9	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	.
Energia	3,0	2,8	-2,6	-3,2	-4,4	-3,8	0,8	-2,8	0,3	0,5	1,4	3,2	.
Palvelut	2,9	2,4	2,0	2,0	2,0	1,7	1,6	1,8	1,7	1,5	1,5	1,6	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	0,4	1,1	-0,8	-1,3	-2,3	-2,6	-1,3	-2,3	-1,6	-1,4	-1,0	.	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	2,0	0,6	.	-0,3	.	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ²⁾	1,3	1,9	.	1,4	.	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	3,3	2,5	.	1,2	.	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	2,5	2,5	1,6	1,5	1,9	1,8	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	15,9	17,1	12,0	11,7	10,1	10,3	15,0	11,8	14,4	14,9	15,6	18,1	19,2
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	-6,9	12,9	-12,5	-18,2	-20,5	-16,0	-8,2	-14,6	-12,5	-7,8	-4,2	-2,3	-0,5

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (päitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina, joulukuuhun 1998 asti ecuina.

on sen jälkeen edelleen jatkunut, ja keskimääräinen maailmanmarkkinahinta oli elokuussa 19,2 euroa barreliä. Öljyn hinnan muutosten vaikutusta kuluttajahintoihin käsitellään tarkemmin kehikossa 2. YKHIn toisen merkittävän epävakaan erän eli jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen huomattava lasku hillitsi euroalueen YKHIn nousuvauhtia ja tasoitti jossain määrin vaikutusta, joka johtui energian kallistumisesta. Jalostamattomien elintarvikkeiden vuotuinen laskuvauhti kiihtyi edelleen kesäkuussa 1999 todetusta - 0,7 prosentista - 1,4 prosenttiin heinäkuussa.

Energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden joksikin epävakaaseen hintakehitykseen verrattuna useimpien muiden YKHIn erien kehitys on ollut suhteellisen vakaata. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti oli

0,7 % heinäkuussa 1999 ja pysyi siten samana kuin kesäkuussa. Myös muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti on pysynyt muuttumattomana 0,6 prosentissa huhtikuusta 1999 lähtien. Vaikka näiden erien kehitys oli suhteellisen vakaata, ilman kausielintarvikkeita ja energiaa laskettu YKHI nousi heinäkuussa hieman, joskaan ei yhtä paljon kuin YKHIn kokonaisindeksi. Nousu johtui pääasiassa joidenkin palveluiden (erityisesti valmismatkojen) hintojen todennäköisesti tilapäisestä noususta, minkä vuoksi hintojen nousuvauhdin kiihtyminen heinäkuussa ei näytä ennakoivan sitä, että viimeisen kahden vuoden ajan jatkunut palvelujen hintojen nousuvauhdin hidastuminen olisi taittumassa. Niin kuin edellisissä Kuukausikatsauksissa on todettu, suuntaus johtuu rakenteellisista tekijöistä, kuten kilpailun lisääntymisestä

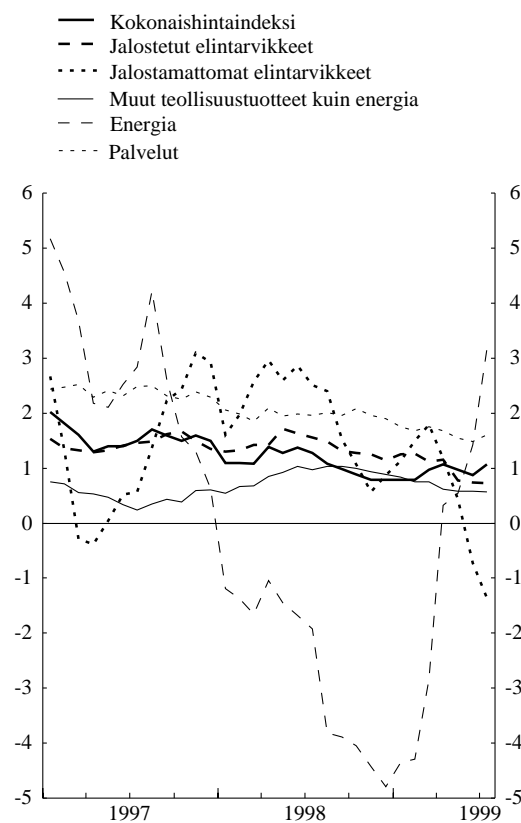
ja sääntelyn purkamisesta, sekä euroalueen nimellispalkkojen suhteellisen vähäisestä noususta viime vuosina.

Tiedot työmarkkinoilta hintoihin kohdistuvista suhteellisen vähäisistä nousupaineista käyvät yksiin käytettävissä olevien, euroalueen työvoimakustannuksia koskevien tietojen kanssa. Vaikka tiedot julkistetaan huomattavan viivästymän jälkeen, tänä vuonna ei vielä ole ollut havaittavissa merkittäviä palkkakustannuksiin kohdistuvia nousupaineita. Kuten elokuun 1999 Kuukausikatsauksessa ennustettiin, vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä koskevia alustavia arvioita tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten nousuvauhdista on hiljattain tarkistettu alaspäin 2,2 prosentista 1,8 prosenttiin. Uuden arvion mukaan palkkojen nousuvauhti hidastuisi hieman vuoden 1998 viimeisestä neljänneksestä, jolloin se oli 1,9 %. Myös ansioita koskevat kansalliset tiedot osoittavat, että nousuvauhti on ollut euroalueen maissa tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä joko jokseenkin yhtä nopea tai hitaampi kuin vuoden 1998 viimeisellä neljänneksellä. Jossain määrin euroalueen suhteellisen maltillinen palkkakehitys on sopusoinnussa koko euroalueella vallitsevan hintavakauden kanssa. Erityisesti koko euroalueen vähäiset inflaatio-odotukset ja niiden lisäksi myös rakenteelliset tekijät, kuten kilpailun lisääntyminen ja sääntelyn purkaminen, ovat hillinneet palkankorotusvaatimuksia useissa euroalueen talouksissa.

Teollisuuden tuottajahintojen noususta selviä merkkejä

Teollisuuden tuottajahintojen oltua alhaiset vuonna 1998 voidaan nyt hintoja kuukausitasolla tarkasteltaessa havaita selviä merkkejä alkavasta noususta. Erityisesti öljyn hintojen nousu alkoi näkyä teollisuuden tuottajainnoissa vuoden 1999 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana. Viime kuukausina lieviä hintojen nousupaineita on aiheuttanut myös muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen kehitys. Näiden hintojen osuus teollisuuden tuotantopanosten hinnoista on merkittävä. Elokuun Kuukausikatsauksen jälkeen on julkistettu teollisuuden tuottajahintoja koskevat tiedot kesäkuun 1999 loppuun asti. Tiedoista käy ilmi, että teollisuuden tuottajahintojen

Kuvio 9.
Euroalueen YKHI-inflaatio erittäin
(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavainnot)

Lähde: Eurostat.

vuotuinen laskuvauhti hidastui koko teollisuudessa (lukuun ottamatta rakentamista) edelleen toukokuun -1,4 prosentista -1,0 prosenttiin kesäkuussa. Kuten kuviosta 10 ilmenee, hidastuminen johtui pääasiassa välituotteiden hintojen noususta. Sen sijaan sekä kulutustavaroiden että pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti on pysynyt suhteellisen vakaana.

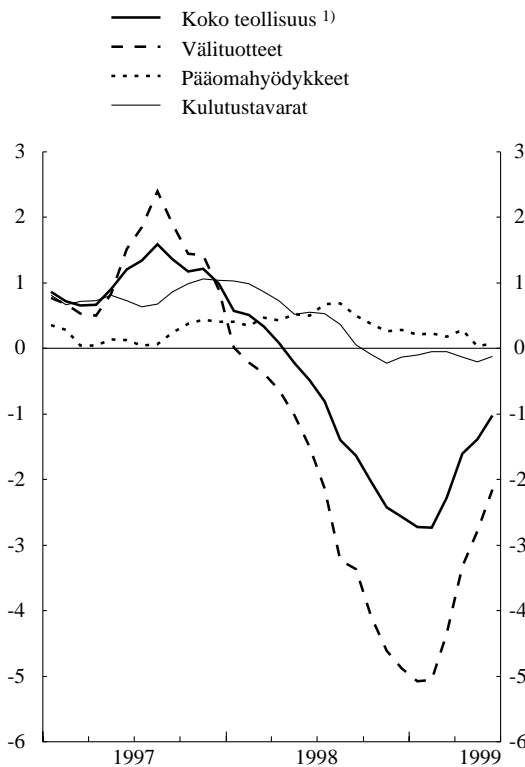
Öljyn hintojen vaikutuksen YKHIin odotetaan jatkuvan loppuvuonna 1999

Euroalueen tulevasta hintakehityksestä on saatu suhteellisen vähän uutta tietoa sen jälkeen, kun kehitystä viimeksi tarkasteltiin kesäkuun Kuukausikatsauksessa. Tärkeimmät kansainväliset ennustelaitokset, kuten IMF, Euroopan komissio ja OECD, eivät ole vielä julkaisseet uusia virallisia

Kuvio 10.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

1) Ei sisällä rakentamista.

ennusteita loppukevällä tai alkukesällä 1999 laadittujen ennusteiden jälkeen. Tuoreempien, muun muassa Consensus Economicsin laatimien ennusteiden tiedot eivät kuitenkaan viittaa merkittäviin muutoksiin kehityksessä. Ennusteita laativat eri tahot odottavat edelleenkin kuluttajahinto-

jen nousuvauhdin vuonna 1999 olevan 1,0-1,2 %, vaikka vuotuinen nousuvauhti saattaa olla vuoden lopulla hieman suurempi kuin -1,2 %. Vuonna 2000 kuluttajahintainflaation ennustetaan olevan noin 1,5 %. Kuluttajahintojen nousuvauhdin kiihtymistä ennakoivien ennusteiden taustalla on ennen kaikkea öljyn ja sen myötä energian hintojen viimeaikainen kehitys. Vaikka öljyn hintakehitys on jo vaikuttanut YKHI:n energiaerään välittömästi, lähikuukausina ja ensi vuonna voidaan odottaa vielä viivästyvän jälkeen siirtyviä välillisiä vaikutuksia, joiden pitäisi kuitenkin tasaantua vähitellen. Ennuste perustuu pitkälti oletukseen, että öljyn hinta pysyy suurin piirtein tämänhetkisenä.

Öljyn hintaan liittyvän epävarmuuden lisäksi tulevaan hintakehitykseen liittyy myös muita riskitekijöitä. Tämänhetkisiä ennusteita voimakkaampi taloudellinen toimeliaisuus euroalueella voisi aiheuttaa hintojen nousupaineita. Se saattaisi aiheuttaa hintojen nousupaineita myös suurten palkankorotusten kautta - tosin suhdanteen myöhemmässä vaiheessa. Toisaalta todennäköisyys, että kilpailun lisääntyminen ja sääntelyn purkaminen aiheuttavat huomattavia laskupaineita monien YKHI:n tärkeimpien erien hintoihin, on edelleen suhteellisen suuri. Tällainen kehitys on jatkunut joillakin tavara- ja palvelusektoreilla jo jonkin aikaa, ja se saattaa levitä muillekin sektoreille. Kaiken kaikkiaan kuluttajahintojen nousuvauhti on tämänhetkisen ennusteen mukaan suhteellisen vaimea ja johtuu pääasiassa energian hintojen noususta. Nousuvauhti on myös edelleen sopusoinnussa EKP:n ensisijaisen tavoitteen eli euroalueen hintavakauden säilyttämisen kanssa.

Kehikko 2.

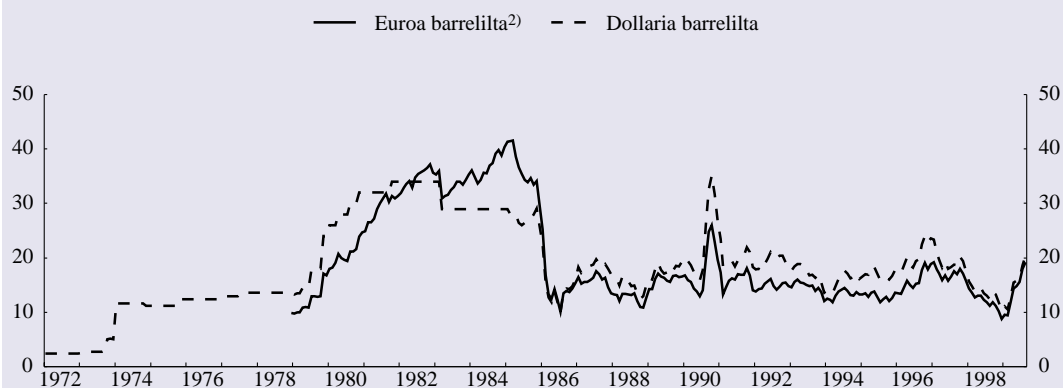
Öljyn hintojen vaikutus yhdenmukaistettuun kuluttajahintaindeksiin (YKHI)

Euroalueen YKHI:n kokonaisindeksin nousuvauhti hidastui vuoden 1998 aikana ja vuoden 1999 alkupuolella energiaerän hintojen alentumisen vuoksi. Vuonna 1998 YKHI:n kokonaisindeksin nousuvauhti oli 1,1 %, kun ilman energian hintoja lasketun YKHI:n nousuvauhti oli 1,4 %. Kehitys jatkui samankaltaisena vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin ilman energian hintoja lasketun YKHI:n nousuvauhti oli 1,1 % ja YKHI:n kokonaisindeksin nousuvauhti vain 0,8 %. Energiaerän negatiivinen vaikutus YKHI:in johtuu pääasiassa öljyn maailmanmarkkinahinnan laskusta vuosina 1997 ja 1998. Helmikuusta 1999 alkaen öljyn hintojen lasku kuitenkin pysähtyi ja hinnat alkoivat nousta. Tästä syystä YKHI-inflaation kokonaisindikaattoriin kohdistuu nousupaineita öljyn hintojen nousun siirtyessä indeksiin, jos olosuhteet muuten säilyvät samanlaisina.

Raakaöljyn (Brent Blend -laatu) keskimääräinen hinta barrelilta oli helmikuussa 1999 vain 10,55 dollaria, mistä se nousi 22,20 dollariin 8.9.1999 (ks. kuvio jäljempänä). Keskimääräinen hinta oli 19,40 dollaria vuonna 1997 ja 18,15 dollaria 1990-luvulla. Euromääräisten hintojen muutokset vuonna 1999 ovat olleet jonkin verran suuremmat, koska helmikuusta lähtien Yhdysvaltain dollari on vahvistunut euroon nähden.

Raakaöljyn hinnat¹⁾

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: International Petroleum Exchange ja EKP:n laskelmat.

- 1) Brent Blend -laatu (kuukausittaisia keskiarvoja, yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Huhtikuuhun 1985 asti Saudi Arabian Light -laatu (kuukauden lopun hintoja).
- 2) Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti. Ecu-määräisiä hintoja ei ole saatavissa joulukuuta 1978 edeltävältä ajalta.

Öljynviejämaiden järjestön Opecin päätökset ovat vaikuttaneet voimakkaasti öljyn maailmanmarkkinahintaan. Öljyn hinnan dramaattinen nousu vuosina 1973 ja 1979 johtui paljolti Opecin päätöksestä rajoittaa öljyn tuotantoa. Öljyn hintojen elpyminen vuonna 1999 on puolestaan yhteydessä Opecin uuteen tuotantosopimukseen, joka tuli voimaan tämän vuoden huhtikuun alussa.

Öljyn hintojen muutokset kanavoituvat kuluttajahintoihin eri teitä ja eri viipein. Ensiksi muutos vaikuttaa jotakuinkin suoraan YKHIn kokonaisindeksiin, jossa sen vaikutus on suunnilleen yhtä suuri kuin energian hintojen paino kokonaisindeksissä (8,8 %). Toiseksi öljyn hinnan nousu vaikuttaa myös aikaisempien tuotantovaiheiden kustannuksiin ja hintoihin (ts. teollisuuden tuottajahintoihin), jotka puolestaan välittyvät kuluttajahintoihin todennäköisesti useiden vuosineljännesten kuluttua. YKHIn energiaerän vuotuinen muutosvauhti on jo nopeutunut huomattavasti (helmikuussa 1999 todetusta -4,3 prosentista 3,2 prosenttiin heinäkuussa). Sen sijaan teollisuuden tuottajahintojen nousun vaikutusta (pääasiassa öljyn hintojen nousun vuoksi) ei ole vielä voitu havaita kuluttajahinnoissa. Tämä näkyy YKHIn ”muut teollisuustuotteet kuin energia”-erän hintojen vakaana vuotuisena nousuvauhtina (ks. varsinaisen tekstiosuuden taulukko 3).

Öljyn hinnan nousu on 30 viime vuoden aikana muutaman kerran vakavasti vaarantanut hintavakautta etenkin ”toisen vaiheen vaikutusten” kautta: se on käynnistänyt inflaatiota kiihdyttävän palkankorotusten ja hintojen nousun kierteen sekä johtanut julkisen talouden kurinalaisen hoidon hölymiseen. Ajoittain tilanteeseen reagoitiin joissakin maissa keventämällä rahapolitiikkaa. Työllisyys ja tuotanto kärsivät tuolloin myös huomattavasti työ- ja hyödykemarkkinoiden jäykän rakenteen vuoksi.

Nykyinen tilanne poikkeaa aiemmista kuitenkin monessa suhteessa. Ensinnäkin viimeaikainen öljyn hintojen nousu on pienempi kuin vuonna 1973, jolloin öljyn dollarihinnat nelinkertaistuivat, tai vuosina 1979–1980, jolloin ne lähes kolminkertaistuivat. Lisäksi koska öljyn hinnan uusin nousu merkitsi hintojen palautumista vuosien 1997–1998 huomattavaa laskua edeltävälle tasolle (ks. oheinen kuvio), Opec ilmoitti elokuussa 1999 haluavansa vakauttaa öljyn hinnat suurin piirtein nykyiselle tasolle. Toiseksi sekä vuonna 1973 että vuonna 1979 läntisissä markkinatalouksissa oli nähtävissä merkkejä talouden ylikuumenemisestä jo ennen öljykriisiä. Öljyn hintojen alkaessa nousta inflaatio oli jo kiihtymässä. Tuotantokuilua koskevat arviot viittasivat liialliseen kotimaiseen kysyntään. Vaikka koko euroalueen reaalityön kehitysnäkymät ovat toisaalta parantuneet, taloudessa on useimpien arvioiden mukaan jonkin verran ”löysyyttä”. Nykyisessä suhdante-tilanteessa pidetään aiempaa epätodennäköisempänä, että öljyn hinnan nousu aiheuttaisi toisen vaiheen vaikutuksia, jotka johtaisivat inflaatiota kiihdyttäviin tulosopimuksiin. Liian suuret palkkavaatimukset vaihtosuhdetta heikentävän häiriön, kuten öljyn hintojen nousun, jälkeen eivät ainoastaan vaarantaisi hintavakautta vaan saattaisivat myös lisätä rakenteellista työttömyyttä. Kolmas ero nykyhetken ja menneisyyden välillä on vakaus- ja kasvusopimus, joka muodostaa institutionaaliset puitteet euroalueella harjoitettavalle finanssipolitiikalle. Sopimuksessa jäsenvaltioita vaaditaan harjoittamaan kurinalaista finanssipolitiikkaa ja pitämään julkisen talouden rahoitusasema lähes tasapainoisena tai ylijäämäisenä keskipitkällä aikavälillä. Sopimuksen ansiosta 1970-luvulla koettujen toisen vaiheen kaltaisten vaikutusten pitäisi olla nyt epätodennäköisempiä. Siitä huolimatta eurojärjestelmä seuraa valppaasti viitteitä inflaation kiihtymisestä mahdollisten toisen vaiheen vaikutusten vuoksi.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Eurostatin toimittamat vuoden 1999 ensimmäistä neljännestä koskevat kansallisen tilinpidon tiedot, joita käsiteltiin elokuun Kuukausikatsauksessa, osoittivat euroalueen talouskasvun kohentuneen

vuoden 1998 viimeisestä neljänneksestä. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kiihtyneen neljännesvuositasolla 0,5 prosenttiin vuoden 1998

Taulukko 4.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1996	1997	1998	1998	1998	1998	1998	1999	1998	1998	1998	1998	1999
				I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
Bruttokansantuotteen määrä josta:	1,3	2,3	2,8	3,6	2,8	2,7	2,0	1,8	0,7	0,5	0,6	0,2	0,5
Kotimainen kysyntä	0,9	1,8	3,4	3,7	3,0	3,6	3,2	2,6	1,3	0,4	0,8	0,7	0,7
Yksityinen kulutus	1,4	1,3	2,6	2,4	2,3	3,0	2,6	2,7	1,0	0,4	0,6	0,6	1,1
Julkinen kulutus	1,5	0,7	1,5	1,9	2,1	1,3	0,7	1,4	1,3	0,2	-0,3	-0,5	2,0
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	1,0	2,3	4,3	6,1	3,1	4,7	3,4	4,4	1,6	-0,7	2,3	0,3	2,6
Varastojen muutos ³⁾	-0,4	0,4	0,6	0,7	0,5	0,6	0,7	-0,3	0,1	0,2	0,0	0,4	-0,8
Nettovienti ³⁾	0,4	0,6	-0,5	0,0	-0,1	-0,8	-1,1	-0,7	-0,5	0,2	-0,2	-0,5	-0,2
Vienti ⁴⁾	4,5	9,6	6,1	11,0	8,6	4,2	1,1	-0,1	1,0	1,4	0,1	-1,4	-0,2
Tuonti ⁴⁾	3,2	8,4	8,3	12,0	9,7	7,3	4,7	2,3	2,8	1,0	0,6	0,2	0,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja makusasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

viimeisen neljänneksen 0,2 prosentista. Aiempien arvioiden mukaan kasvu oli vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä 0,4 % ja vuoden 1998 viimeisellä neljänneksellä 0,3 %. Verrattaessa BKT:n kasvua samaan neljännekseen vuotta aiemmin voidaan kasvuvauhdin todeta hidastuneen 1,8 prosenttiin vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä vuoden 1998 viimeisen neljänneksen 2,0 prosentista (ks. taulukko 4). Nämä tiedot perustuvat pääosin uuteen Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT 95), ja erot aiempiin arvioihin selittyvät kahdella tavalla: osa muutoksista johtuu EKT 95:n mukaisen metodologian käyttöönotosta ja osa taas lähdetietojen laadun tai kattavuuden parannuksista (ks. elokuun Kuukausikatsauksen kehikko 2: "EKT 95:n käyttöönoton vaikutus BKT-tilastoihin"). Tätä Kuukausikatsausta kirjoitettaessa ei vielä ollut käytettävissä uusia kansallisen tilinpidon tietoja, mutta tietojen myöhemmiltä tarkistuksilta ei

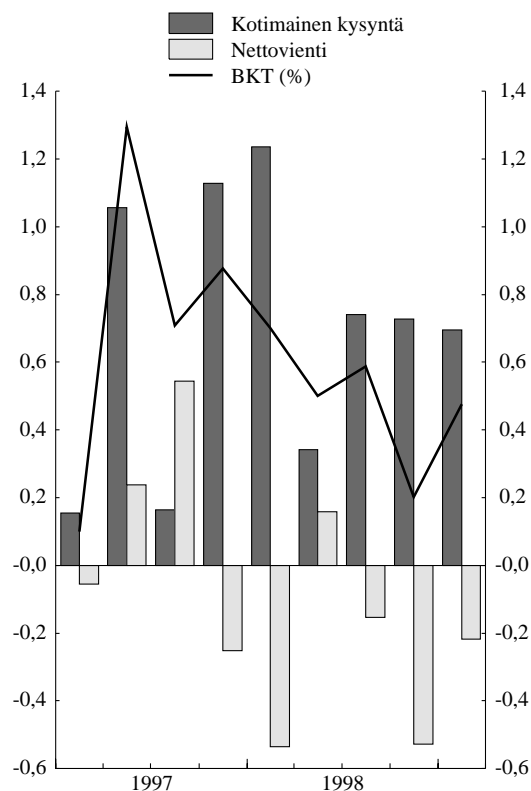
voitane välttyä metodologisten muutosten laajuuden takia.

Eurostatin julkistamat tiedot osoittavat, että vuoden 1999 ensimmäisen neljänneksen aikaisempaa vahvempi neljännesvuosikasvu johtui paitsi yhä jatkuvasta kotimaisen kysynnän kasvusta myös siitä, että nettoviennin negatiivinen kasvuvaihtelu oli vähentynyt (ks. kuvio 11). Kotimaisen kysynnän jatkuminen vahvana vuoden ensimmäisellä neljänneksellä perustui yksityisen kulutuksen voimakkaaseen kasvuun sekä julkisen kulutuksen ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen entistä positiivisempiin kasvuvaihteluihin. Varastojen muutoksen kasvuvaihtelu oli sitä vastoin negatiivinen. Edellisen neljänneksen tilanteeseen verrattuna vienti (johon sisältyy euroalueen maiden välinen kauppa) oli supistunut lievemmiten, että vaikka nettoviennin vaikutus BKT:n kasvuun pysyi negatiivisena, tämä kuitenkin jarrutti kasvua vähemmän kuin vuoden 1998 viimeisellä neljänneksellä (ks. myös tilastoliitteen taulukko 5.1).

Kuvio 11.

Euroalueen BKT:n erien kasvuvaihtelu neljännesvuositasolla

(neljännesvuosittaiset osuudet prosenttiyksikköinä, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Teollisuustuotanto vakautuu vuoden 1999 toisella neljänneksellä

Teollisuustuotannosta on nyt käytettävissä kesäkuun 1999 loppuun ulottuvat tiedot (ks. taulukko 5). Nämä tuoreimmat euroalueen luvut viittaavat teollisuustoiminnan vakautumiseen. Kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen perusteella mitattuna (taulukko 5) koko teollisuuden tuotanto ilman rakentamista oli kasvanut huhtikuusta kesäkuuhun 1999 eli vuoden 1999 toisella neljänneksellä 0,1 % edellisen kolmen kuukauden jakson tuotantoon verrattuna (eli tammi-kuusta maaliskuuhun 1999). Teollisuustuotanto oli neljännesvuositasolla supistunut 0,1 % vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä ja 0,3 % vuoden 1998 viimeisellä neljänneksellä. Tehdasteollisuuden tuotanto pysyi huhti-kesäkuussa samansuuruisena kuin tammi-maaliskuussa. Kuukausihavaintoihin sisältyvä vaihtelu huomioon ottaen tuoreimmat tiedot vahvistavat, että viime kuukausina teollisuustuotanto on vähittäin palannut positiiviselle kasvu-uralle.

Tehdasteollisuuden tuotannon pääaloittaisen erittelyn mukaan välituotteiden ja kulutustavaroiden

Taulukko 5.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
			Huhti	Touko	Kesä	Huhti	Touko	Kesä	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
			Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo							
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	4,4	4,0	-0,7	-0,6	0,8	-0,8	0,5	0,5	-0,8	-0,1	0,0	0,4	0,1
Tehdasteollisuus	5,0	4,5	-0,9	-0,9	0,4	-0,8	0,6	0,3	-0,8	0,1	-0,1	0,4	0,0
<i>pääaloittain:</i>													
Välituotteet	5,4	3,9	-1,7	-1,2	0,1	-0,5	0,2	0,4	-0,7	-0,1	0,0	0,3	0,1
Pääomahyödykkeet	4,8	6,5	0,2	-1,3	0,3	0,2	-0,3	0,1	-0,3	-0,4	-0,5	-0,5	-0,3
Kulutustavarat	2,7	3,0	-0,8	0,2	1,3	-1,2	1,4	0,0	-0,5	0,4	0,1	0,5	0,1
Kestokulutustavarat	2,8	6,2	-1,1	0,9	1,7	-0,4	1,4	0,2	-0,7	-0,1	-0,1	0,3	0,4
Ei-kestokulutustavarat	2,6	1,4	-0,4	-0,8	0,6	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1

Lähde: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon nähden on laskettu käyttämällä kausivaihteluista puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

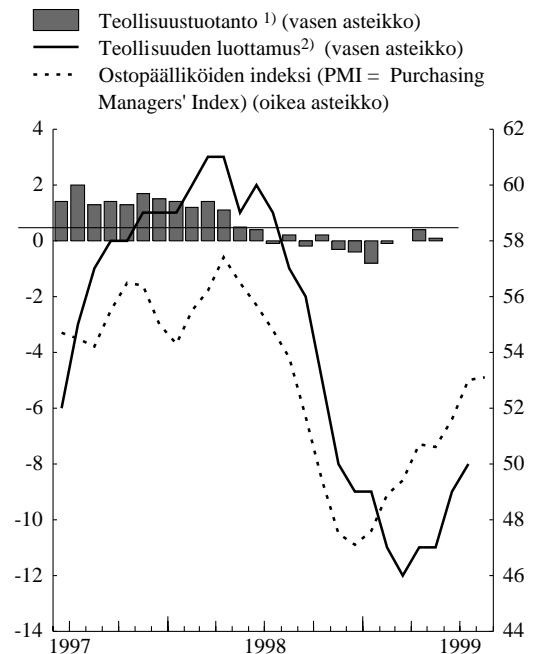
tuotannon kasvuvauhti on, pääomahyödykkeiden tuotannosta poiketen, viime kuukausina ollut positiivinen, joskin vähäinen. Kulutustavareteollisuudessa tämä kuvastaa erityisesti kestokulutustavaroiden tuotannon kasvua, kun taas ei-kestokulutustavareteollisuuden tuotanto näyttää pysyneen suurin piirtein tasaisena sitten vuoden vaihteen. Pääomahyödykkeiden tuotanto supistui 0,3 % (kuitenkin tuotanto kohentui hienoisesti edellisiksiin verrattuna). Yksityiskohtainen selvitys teollisuustuotannon toimialakohtaisesta kehityksestä kasvun hidastumisen jälkeen on kehikossa 3. Siitä ilmenee, että monilla niistä sektoreista, joiden tuotanto supistui ennen tehdasteollisuuden kokonaistuotannon supistumista vuonna 1998, on viime kuukausina ollut merkkejä tuotannon kasvuvauhdin kääntymisestä jälleen positiiviseksi. Tämä viestii siitä, että teollisuuden kokonaistuotannon vakautuminen saattaa pian näkyä entistä laajempaan elpymisenä.

Jos oletetaan, että vuoden 1999 kevät merkitsi teollisuustuotannon tason aallonpohjaa, teollisuustuotanto on supistunut vuoden 1998 puolivälin huipusta kaikkiaan noin 1/2 %. Vuoden 1990 jälkeen teollisuustuotanto on viime supistuminen mukaan lukien pienentynyt kolmena eri jaksone. Vuosina 1992-1993 teollisuustuotannon supistuminen huipusta aallonpohjaan oli noin 6½-7 % suunnilleen puolentoista vuoden aikana, vaihdellen hieman ajankohdan mukaan, kun

Kuvio 12.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Reuters.

1) Prosenttimuutos edellisen kolmen kuukauden liukuvasta keskiarvosta; kausivaihteluista puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja; koko teollisuus ilman rakentamista.

2) Saldoluvut prosentteina.

Kehikko 3.

Euroalueen teollisuustuotanto

Euroalueen palveluiden tuotanto on menneen vuoden aikana kehittynyt erisuuntaisesti alueen teollisuustuotantoon verrattuna. Kun palvelusektorin toimeliaisuus on pysynyt verrattain vahvana, on teollisuustuotanto hidastunut ulkoisen toimintaympäristön heikkenemisestä aiheutuneiden haittojen myötä. Tällainen ero talouden sektoreiden kehityksessä ei ole mitenkään epätavallista, koska toimialakohtaiseen kehitykseen vaikuttavat perustekijät saattavat poiketa toisistaan. Erityisesti teollisuustuotanto on palveluita enemmän suuntautunut vientiin ja reagoi siten herkemmin maailmantalouden kehitykseen. Teollisuustuotanto on myös yleensä suhdanneherkempi kuin palveluiden tuotanto ja kokonaistuotanto. Vaikka teollisuustuotannon osuudeksi euroalueen koko talouden toimeliaisuudesta arvioidaan vain noin vajaa kolmannes, sen osalle kuitenkin yleensä tulee suuri osa kokonaistuotannon suhdannevaihtelusta. Teollisuustuotanto on siten varsin tärkeä lyhyen aikavälin talousindikaattori (ks. huhtikuun Kuukausikatsauksen artikkeli ”Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa”). Niinpä sen viimeaikaista kehitystä onkin syytä tarkastella lähemmin.

Eurostat julkistaa kaikkien jäsenvaltioiden teollisuustuotantoa koskevat tiedot kuukausittain. Vaikka tietoja ei olekaan kokonaan yhdenmukaistettu, ne ovat käyttökelpoisia analyttisiin tarkoituksiin. Lyhytaikaisista tilastoista säädetyn EU:n neuvoston asetuksen (EY) N:o 1165/98 ansiosta parannuksia on odotettavissa erityisesti kansallisten tietojen valmistumisen nopeuteen ja vertailukelpoisuuteen.

Euroalueen tehdasteollisuus toimialoittain

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Paino (%) ¹⁾	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
				Huhti	Touko	Kesä	Huhti	Touko	Kesä	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
				Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo						
Tehdasteollisuus	100,0	5,0	4,5	-0,9	-0,9	0,4	-0,8	0,6	0,3	0,1	-0,1	0,4	0,0
Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	11,1	3,2	1,2	0,7	1,0	2,4	-1,1	0,5	0,5	1,1	0,4	0,9	0,4
Tekstiilit ja tekstiilituotteet	4,9	1,4	-1,6	-7,0	-8,5	-5,6	-1,2	-0,5	0,1	-0,2	-0,5	-0,7	-2,0
Nahka ja nahkatuotteet	1,0	0,5	-4,3	-3,8	-5,0	-6,8	-1,3	0,3	-4,5	1,3	-0,1	-0,3	-2,6
Puutavara- ja puutuotteet	1,9	4,4	4,1	0,9	3,1	3,8	2,2	1,3	-0,4	1,3	0,2	1,4	2,2
Massa, paperi, kustannustoiminta	8,3	7,1	1,7	0,3	0,8	3,3	-0,2	1,0	-0,1	0,9	0,8	0,8	0,6
Koksi, öljytuotteet, ydinpoltoaine	1,3	2,3	2,8	-7,5	-5,2	-6,4	-1,0	0,5	-1,1	-3,6	-2,6	-1,7	-1,3
Kemikaalit, kemialliset tuotteet, tekokuidut	11,6	6,8	2,5	0,5	0,9	0,8	-1,7	0,4	0,4	1,0	1,9	2,8	1,0
Kumi- ja muovituotteet	4,6	6,3	4,8	1,1	1,2	1,4	-1,3	2,3	-0,1	0,1	0,1	1,5	0,9
Ei-metalliset mineraalituotteet	5,1	2,2	2,5	-0,1	-1,4	-0,2	-0,6	-1,1	0,5	3,2	0,9	0,0	-1,4
Perusmetallit, metallituotteet	12,9	5,9	4,8	-4,3	-5,0	-2,8	-0,7	0,5	0,4	-1,2	-0,3	0,4	0,1
Koneet ja laitteet	11,1	3,7	3,2	-3,6	-3,5	-2,1	0,0	-0,6	-0,1	-1,0	-1,1	-1,1	-0,9
Sähkötekniset tuotteet ja optiset laitteet	12,5	6,7	8,8	3,7	.	.	-0,6	.	.	0,9	0,1	.	.
Kuljetuslaitteet	10,8	7,7	10,5	1,9	1,9	3,2	-0,3	1,4	0,9	-1,7	-0,4	0,2	1,0
Muu tehdasteollisuus	3,0	0,1	4,7	-2,7	-0,2	0,6	-1,5	1,9	-0,1	-0,1	-1,0	0,0	-0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja. Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuavat keskiarvot vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon nähden on laskettu käyttämällä kausivaihteluista puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

1) Painot ovat vuoden 1995 arvonlisäpainoja.

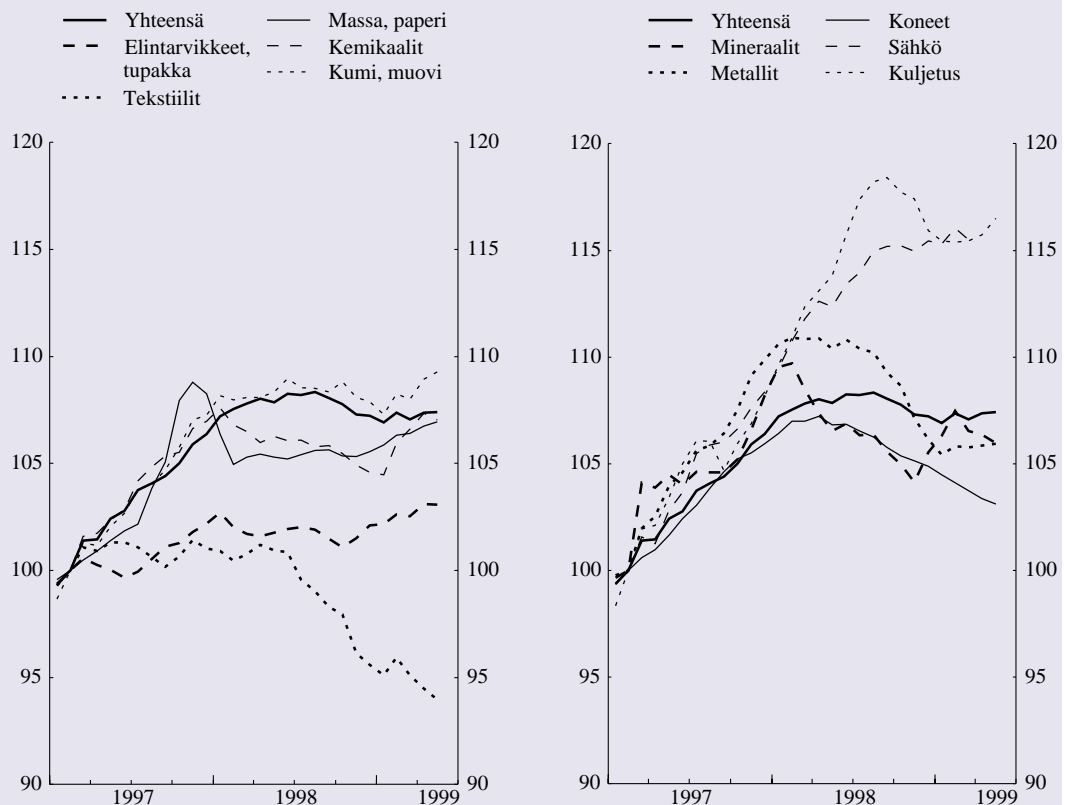
Vuoden 1995 arvonlisäpainojen perusteella mitattuna tehdasteollisuuden osuudeksi arvioidaan noin 75 % euroalueen teollisuuden kokonaistuotannosta. Muiden alojen osuudet ovat seuraavat: rakentaminen (14½ %), sähkö, kaasu ja vesihuolto (8½ %) ja kaivos- ja kaivannaisteollisuus (2 %). EKP:n Kuukausikatsauksessa viitataan mm. taloudellisissa analyyseissa usein esiintyviin tehdasteollisuuteen ja teollisuuden pääaloihin, joita ovat pääomahyödykkeet, välituotteet ja kulutustavarat (kulutustavarat jaetaan edelleen kestokulutustavariin ja ei-kestokulutustavariin). Tehdasteollisuuden yksityiskohtaisempi erittely (joka perustuu EU:n toimialaluokitusstandardiin, NACE Rev. 1) on myös saatavissa Eurostatista. Koko euroalueen suurimmat sektorit (kunkin paino yli 10 % koko teollisuustuotannosta) ovat seuraavat: perusmetallit ja metallituotteet; sähkötekniset tuotteet ja optiset laitteet; kemikaalit, kemialliset tuotteet ja tekokuidut; elintarvikkeet, juomat ja tupakka; koneet ja laitteet; kuljetuslaitteet (ks. oheinen taulukko).

Hidastuminen laaja-alaista vuonna 1998 ja vuoden 1999 alussa, mutta suhdanneherkkyys vaihtelee aloittain

Tehdasteollisuuden kokonaistuotannon arvioidaan kasvaneen 5 % vuonna 1997 ja 4,5 % vuonna 1998. Teollisuustuotannon kasvuvauhti hidastui kuitenkin jyrkästi vuoden 1998 aikana, ja tuotanto supistui vuoden 1998 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 1999 alussa (ks. oheinen kuvio).¹ Tuotannon hidastuminen oli laajaa siten, että joko kasvuvauhti hidastui tai tuotanto supistui lähes kaikilla sektoreilla. Toimialakohtainen kehitys on kuitenkin ollut varsin eriytyntä. Erityisesti tekstiilien ja nahkatuotteiden tuotanto alkoi heiketä voimakkaasti vuoden 1998 puolivälin jälkeen, kun taas elintarvikkeiden, juomien ja tupakan tuotanto on vaihdellut paljon vähemmän kuin tehdasteollisuuden kokonaistuotanto. Sitä vastoin sekä sähköteknisten tuotteiden ja optisten

Euroalueen tehdasteollisuus

(indeksi 1/1997 = 100; kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.
Huom. Lisätietoja oheisessa taulukossa.

¹ Huom. Teollisuustuotannon toimialakohtainen erittely kesäkuuhun 1999 saakka ei ole vielä käytettävissä täydellisenä.

laitteiden että kuljetuslaitteiden (pääasiassa moottoriajoneuvojen ja perävaunujen) tuotanto on viime vuosina kasvanut paljon nopeammin kuin tehdasteollisuuden kokonaistuotanto. Kuljetuslaitteiden tuotanto kasvoi 10,5 % viime vuonna ja sähköteknisten tuotteiden ja optisten laitteiden lähes 9 %. Jälkimmäiseen sisältyvät sekä tietokoneet että tietoliikenne. Molempiin sektoreihin vaikutti kuitenkin toimeliaisuuden hidastuminen.

Toimialakohtaisessa kehityksessä näkyy se, että jotkin alat reagoivat muita herkemmin talouden suhdanteisiin ja että joissakin tapauksissa pidemmän aikavälin trendit ovat erilaisia. Useimmilla edellä mainituilla toimialoilla pidemmän aikavälin trendien erilaisuus on yleistä. Monet muut sektorit, kuten esimerkiksi kemikaalit, metallituotteet sekä kumi- ja muovituotteet – jotka suurimmaksi osaksi kuuluvat välituotesektoriin – reagoivat kaikki muita herkemmin talouden suhdanteisiin ja niillä on siten ollut merkittävä vaikutus tehdasteollisuuden kokonaistuotantoon.

Pirstymisen merkkejä sektoritasolla

Tehdasteollisuuden kokonaistuotannon taso näyttää vakautuneen viime kuukausina supistuttuaan vuoden 1998 heinäkuusta alkaen. Kuten oheisesta kuviosta ilmenee, useiden toimialojen tuotanto heikkeni hieman aikaisemmin kuin tehdasteollisuuden kokonaistuotanto. Etenkin massan, paperin ja kustannusalan sekä kemikaalien tuotanto alkoi taantua vuoden 1997 joulukuusta lähtien eli noin puoli vuotta kokonaistuotannon supistumista aiemmin, kun taas kahden muun toimialan eli ei-metallisten mineraalituotteiden ja perusmetallien ja metallituotteiden tuotanto saavutti huippunsa maaliskuussa hieman kokonaistuotantoa aikaisemmin. Elpyminen ei välttämättä aina toteudu ensin näillä toimialoilla. Kaikkien näiden toimialojen tuotanto on kuitenkin viime kuukausina kasvanut, mikä antaa joitakin viitteitä koko tehdasteollisuuden kehityksen kohentumisesta. Teollisuustuotannon toimialakohtainen tarkastelu oheisesta kuviosta osoittaa, että useimpien sektorien toimeliaisuus on alkanut piristyä ja kemikaalien tuotannon kasvu on ollut vahvinta.

Kemikaalien tuotannon kasvusta ja useiden muiden välituotesektorin toimialojen kuten kumi- ja kumituotteiden tuotannon vahvistumisesta huolimatta välituotesektorin kokonaistuotanto näyttää vakautuneen vasta hiljattain. Yksi syy tähän on se, että välituoteryhmään sisältyy esimerkiksi myös tekstiilien tuotanto, joka näyttää supistuneen edelleen viime kuukausina. Tehdasteollisuuden kokonaistuotannon vaisu kehitys viime kuukausien aikana johtuu myös yhä jatkuvasta supistumisesta kone- ja laitetuotannossa, joka muodostaa noin 11 % tehdasteollisuuden kokonaistuotannosta.

taas vuosina 1995- 1996 tuotanto supistui neljän neljänneksen aikana vähemmän kuin ½ % huipustaan. Tätä taustaa vasten teollisuustuotannon heikkeneminen aivan viime aikoina vastaisi varsin hyvin vuosien 1995- 1996 kehitystä, ja sillä olisi vain vähän yhtymäkohtia vuosien 1992- 1993 taantumiaan.

Yrityksiä ja kuluttajia koskevien Euroopan komission suhdannekyselyjen tuoreimmat tiedot ulottuvat heinäkuun 1999 loppuun saakka; uusia, koko euroaluetta koskevia tietoja ei siis ole julkistettu sitten viime Kuukausikatsauksen. Kuten kuviossa 12 ilmenee, tehdasteollisuuden luottamus on kohentunut viime kuukausina maaliskuun 1999 alhaisista lukemista ja on nyt lähellä pitkäaikaista keskiarvoaan. Vahvistuminen johtuu suureksi osaksi entistä optimistisemmistä tuotanto-odo-

tuksista. Myös arviot lopputuotteiden tilauskannoista ja varastotilanteesta ovat hieman parantuneet. Teollisuuden luottamuksen selvässä kohentumisessa näkyy maailmantalouden kasvunäkymien vahvistumisen aiheuttama yritysilmapiirin parantuminen samoin kuin entistä kestävämpää kasvua tukevat suotuisat kotimaiset tekijät, kuten hidas inflaatio ja matalat korot. Tällainen teollisuuden luottamuksen käänne - joko positiivinen tai negatiivinen - ei 1990-luvun alusta lähtien ole antanut väärää signaalia toimeliaisuuden tulevasta suunnasta.

Käsitystä tehdasteollisuudessa tapahtuneesta käänteestä tukenee myös ns. ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI), joka on kuukausikyselyn tuloksiin perustuva yhdistelmäindeksi. Kyselyssä on viisi kysymystä, jotka liit-

Taulukko 6.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat EU:n suhdannekyselyt

(kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1996	1997	1998	1998	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
				III	IV	I	II	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	-2,7	2,4	3,1	0,0	-0,7	0,5	-0,2	-0,2	-0,3	0,2	-0,2	0,0	0,4
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	-8	-3	7	7	10	12	8	12	11	9	8	7	9
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	-8	4	7	7	1	-3	-2	-3	-4	-3	-3	-1	0
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	-13	-10	4	10	8	14	16	14	14	16	15	17	18
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	-5	-3	4	5	3	3	2	2	0	5	3	-3	0
Kapasiteetin käyttöaste, % ³⁾	80,3	81,6	83,1	83,3	82,4	81,9	81,8	-	-	81,9	-	-	81,7

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Vuotuinen prosenttimuutos edellisestä kaudesta, indeksi 1985 = 100.

2) Saldoluvut prosentteina. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuositaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot ovat neljännesvuosihavaintojen keskiarvoja.

tyvät uusien tilauksien toteutuneeseen kehitykseen, tuotantoon, työllisyyteen, toimitusaikoihin (vastakkaismerkkisenä) ja ostovarastoihin. Kuten kuvioista 12 ilmenee, ostopäälliköiden kokonaisindeksi on viime aikoina noussut, mikä kertoo tehdasteollisuuden suhdanneilmaston parantuneen. Koska tätä kyselyä on käytetty vasta vuoden 1997 puolivälistä alkaen, sen kykyä indikoida tehdasteollisuuden kehitystä pitkällä aikavälillä ei ole mahdollista arvioida. Isosta-Britanniasta ja Yhdysvalloista, joissa kyselyä on käytetty jo paljon kauemmin, on kuitenkin saatu kokemuksia siitä, että kysely voi antaa hyödyllistä lisätietoa. Huomionarvoista on, että kyselyn kysymykset liittyvät toteutuneeseen kehitykseen eivätkä pyri niinkään kvalitatiivisiin arvioihin suhdannetilanteesta kuten komission kyselyt. Näiden molempien kyselyiden voidaan siten katsoa antavan täydentävää tietoa. Lisäksi ostopäälliköiden kyselyiden tulokset ovat käytettävissä varsin nopeasti, mikä on keskeinen vaatimus lyhyen aikavälin indikaattoreille.

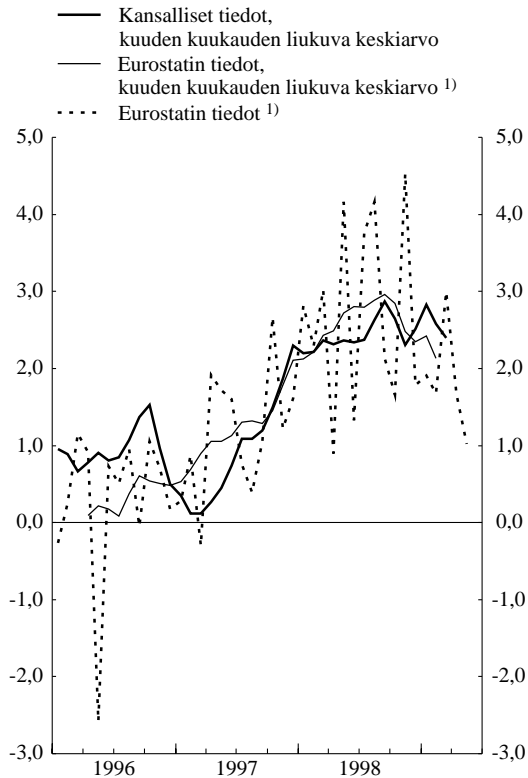
Kuluttajien luottamus koheni niin ikään jälleen heinäkuussa heikennyttyään sitä ennen neljänä peräkkäisenä kuukautena (ks. taulukko 6). Koska kuluttajien luottamus on suhteellisen vahva - vahvempaa kuin kertaakaan sitten vuoden 1990 puolivälin siitä huolimatta, että se heikentyi ensimmäisellä vuosipuoliskolla - sen aiemman heikentymisen haitalliset vaikutukset kulutukseen jäänevät vähäisiksi.

Myös tiedot vähittäiskaupan myynnin määrästä ja henkilöautojen rekisteröinneistä valaisevat kulutuskysynnän tilaa. Eurostatin toimittamat vähittäiskaupan myynnin määrää koskevat euroalueen tiedot ovat nyt saatavissa toukokuun 1999 loppuun saakka, joten viive niiden valmistamisessa on lyhentynyt. Kansallisista lähteistä saatujen tietojen perusteella laskettuun euroalueen aggregaattiin verrattuna Eurostatin tietojen etuna on, että ne on koottu yhdenmukaisin perustein. Koska kansalliset tiedot ovat yleensä käytettävissä Eurostatin tietoja aikaisemmin ja euroalueen aggregaatti voidaan nyt laskea kesäkuun 1999 tiedot mukaan lukien, saadaan niistä arvokasta lisätietoa. Näiden kahden aikasarjan viimeaikainen kehitys esitetään kuviossa 13 liukuvina keskiarvoina kuukausihavaintojen vaihtelun tasaamiseksi. Kuvioista voidaan nähdä, että Eurostatin tiedot osoittavat vähittäiskaupan myynnin määrän vuosikasvuvauhdin kiihtyneen vuoden 1997 alkupuolelta saakka, ja samansuuntainen kehitys ilmenee myös kansallisista tiedoista. Molemmat aikasarjat viittaavat myös siihen, että tämä kehitys on hieman tasoittunut viime syksystä; Eurostatin tiedoista näkyy samalla hienoista hiipumista. Vähittäiskaupan myynnin määrän kasvu on kuitenkin pysynyt vahvana viime vuosien vastaavaan kehitykseen verrattuna. Jokseenkin tätä kehitystä myötäillen vähittäiskaupan luottamus näyttää pysytelleen vaimeahkona viime vuoden syksystä lähtien, vaikka se vahvistuikin heinäkuussa erittäin lähelle pitkäaikaista keskiarvoaan ja on nyt

Kuvio 13.

Vähittäiskaupan myynnin määrä euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Yhteensä; lukuihin ei sisälly henkilökohtaisten ja kotitalouksineiden korjaus.

paljon vahvempi kuin suurimman osan 1990-lukua. Uusien henkilöautojen rekisteröinnit vuoden 1999 toisella neljänneksellä kasvoivat työpäivien lukumäärän korjaukset huomioon ottaen 8 % vuodentakaiseen verrattuna, mikä osoittaa kasvuvauhdin olleen paljon nopeampi kuin taantumavuosien 1992-1993 jälkeinen keskimääräinen kasvuvauhti. Uusien autojen hankinnat eivät sisälly Eurostatin yhdenmukaistettuun vähittäiskaupan myyntiä kuvaavaan aikasarjaan.

Tuoreimmat ennusteet viittaavat edelleen talouden vilkastumiseen

Kokonaiskuva talouden kehityksestä vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla on hallinnut taloudellisen toimeliaisuuden vähittäinen paraneminen euroalueen teollisuudessa. Elpymistä pön-

kittänee myös entistä positiivisempi euroalueen ulkopuolinen talouskehitys, jonka - myös hieman heikentyneen valuuttakurssin myötä - pitäisi johtaa aikaisempaa suotuisampiin vientinäkymiin. Kotimaisen kysynnän odotetaan myös säilyvän vahvana vakaiden hintojen ja matalien korkojen tukemana. On vielä kuitenkin epävarmaa, kuinka nopeasti toimeliaisuus vahvistuu, koska kuukausihavainnoilla on taipumusta jonkin verran vaihdella ja koska viimeaikaisten BKT-tietojä koskevien metodologisten muutosten (erityisesti EKT 95:een siirtymisen) vuoksi tietoja saatetaan joutua tarkistamaan.

Kesäkuun Kuukausikatsauksen jälkeen kansainvälisiltä laitoksilta ei ole saatu uusia virallisia euroaluetta koskevia ennusteita, eivätkä viime kuukausien tiedot ole johtaneet yksityisten laitosten joko vuotta 1999 tai vuotta 2000 koskevien kasvuarvioiden merkittäviin tarkistuksiin. Kaiken kaikkiaan ennusteet edelleenkin viittaavat siihen, että BKT:n kasvu hidastuu vuonna 1999 noin 2 prosenttiin vuoden 1998 lähes 3 prosentista ja kiihtyy suunnilleen 2¾ prosenttiin vuonna 2000. Tuoreimmat tiedot näyttävät olevan sopusoinnussa ennusteiden kanssa. Voidaan odottaa, että talouden toimeliaisuus voimistuu aluksi nettoviennin kehityksen kääntymisen ja myöhemmässä vaiheessa aikaisempaa vahvemman kotimaisen kysynnän vuoksi, kun varastojen korjausliike päättyy ja kun investoinnit piristyvät entistä vahvemman kotimaisen ja varsinkin ulkomaisen kysynnän vauhdittamina.

Aikaisemmin todetut kasvun hidastumiseen viittaavat riskit näyttävät vähentyneen. Tämä koskee erityisesti ulkoista toimintaympäristöä. Kotimaan talouden näkökulmasta ennusteriskien voidaan katsoa painottuvan hieman nopeamman kasvun suuntaan, koska kulutus ja investoinnit saattavat muodostua nyt ennakoitua vahvemmiksi, jos esimerkiksi nykyisten matalien korkojen ja edullisten luottoehtojen ekspansiiviset vaikutukset osoittautuvat ennustettua suuremmiksi tai jos työllisyys reagoi tuntuvammin talouden elpymiseen. Merkkejä siitä, että kotimaisen kulutuksen heikkeneminen suistaisi talouden elpymisen raiteiltaan, ei ole. Kuluttajien luottamus pysyy vahvana, ja käytettävissä olevien tietojen valossa työllisyyden kasvu on tähän saakka vuotta 1999 jatkunut positiivisena.

Työllisyyden kasvu todennäköisesti hidastunut väliaikaisesti toisella vuosineljänneksellä

Kuten Kuukausikatsauksen elokuun numerossa todettiin, vuoden 1999 ensimmäisen neljänneksen alustavat arviot viittaavat siihen, että koko euroalueen työllisyys kasvoi miltei samaa vauhtia kuin vuoden 1998 viimeisenä neljänneksenä (neljännesvuosikasvu oli 0,4 %). Tuoreimpien kansallisten tietojen mukaan työllisyyden kasvu näyttää hidastuneen hieman toisena vuosineljänneksenä, mikä johtuu todennäköisesti viivästyneistä vaikutuksista, jotka talouskehityksen hidastuminen vuodenvaihteessa aiheutti.

Eri toimialojen työllisyystilastot osoittavat, että työllisyyden kasvun todennäköinen hidastuminen toisella vuosineljänneksellä johtui pääasiassa teollisuuden ja erityisesti tehdasteollisuuden kehityksestä. Teollisuustuotannon (pl. rakentaminen) työllisyyden vuotuisen kasvun supistuminen toisella vuosineljänneksellä oli 0,8 %, kun se edeltävänä vuosineljänneksenä oli ollut 0,2 % (ks. taulukko 7). Tehdasteollisuuden työllisyyskehitys hidastui todennäköisesti yhtä paljon. Sitä vastoin palvelualalla työpaikkoja voidaan olettaa syntyneen samaa vauhtia kuin ensimmäisenä vuosineljänneksenä voimakkaan kotimaisen kysynnän tukemana.

Kolmannen vuosineljänneksen työllisyysodotuksia koskevat tilastot viittaavat tehdasteollisuuden

Kuvio 14.

Euroalueen tehdasteollisuuden työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset

(vuotuinen prosenttimuutos, työllisyysodotusten saldoluvut prosentteina)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuora viiva osoittaa työllisyysodotusten keskiarvoa vuodesta 1985 alkaen.

Taulukko 7.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1998	1998	1999	1999	1998	1998	1999	1999	1999	1999	1999
			III	IV	I	II	III	IV	I	II	Huhti	Touko	Kesä
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous ²⁾	0,5	1,3	1,4	1,5	.	.	0,4	0,4	.	.	-	-	-
Koko teollisuus	-1,4	0,2	0,3	0,4	.	.	0,1	0,0	.	.	.	.	.
Rakentaminen	-0,5	-0,1	-0,4	1,5	.	.	0,6	1,5	.	.	.	.	.
Teollisuustuotanto													
pl. rakentaminen	-1,4	0,4	0,7	0,2	-0,2	-0,8	0,0	-0,2	-0,2	-0,4	-0,7	-0,9	-0,8
Tehdasteollisuus	-1,0	0,8	1,0	0,6	0,1	.	0,1	-0,1	-0,2	.	.	.	.

Lähteet: Kansalliset tiedot ja Eurostat, Short-term Business Statistics.

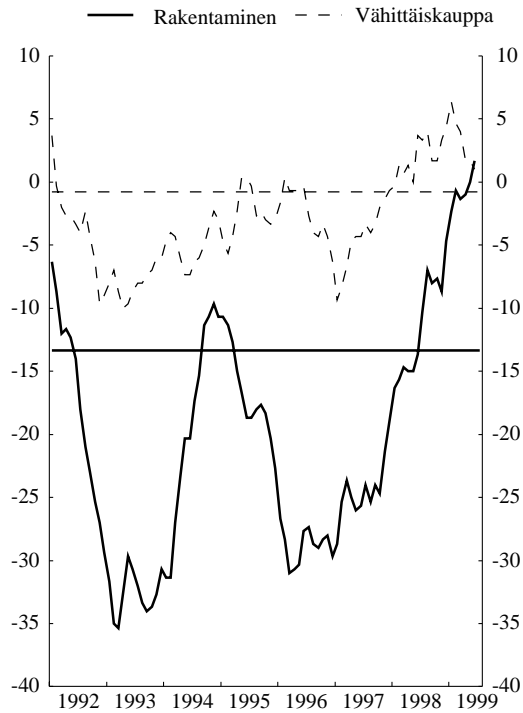
1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja.

2) Ei sisällä Belgian ja Irlannin tietoja; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja.

Kuvio 15.

Euroalueen työllisyysodotukset

(saldoluvut prosentteina, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat työllisyysodotusten keskiarvoa rakennusalan vuoden 1985 tammikuusta lähtien ja vähittäiskaupassa vuoden 1986 helmikuusta lähtien.

työllisyyden paranemiseen. Aiempien havaintojen mukaisesti tehdasteollisuuden työllisyysodotukset ja toteutunut työllisyyskehitys liittyvät läheisesti toisiinsa (ks. kuvio 14), joten työllisyyden voidaan odottaa paranevan lähikuukausina. Jos lisäksi rakennusalan työllisyysodotukset jatkavat vahvistumistaan ja vähittäiskaupan työllisyysodotukset pysyvät keskimääräistä historiallista tasoansa vahvempina (ks. kuvio 15), koko euroalueen työllisyyden kasvuvauhdin voidaan odottaa kiihtyvän vuoden 1999 jälkipuoliskolla.

Työttömyysaste laski hieman heinäkuussa

Euroalueen standardoitu työttömyysaste oli vuoden 1999 heinäkuussa 10,2 % eli 0,1 prosent-

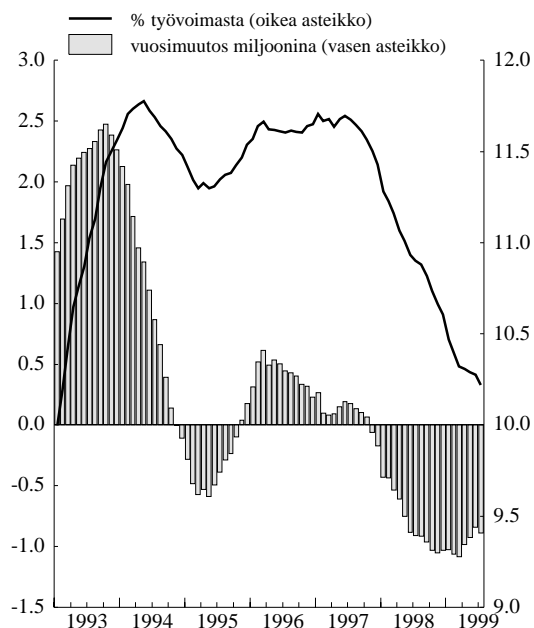
tiyksikköä alhaisempi kuin kesäkuussa. Työttömyysaste ei ollut muuttunut toisella vuosineljänneksellä. Kuten työllisyyden kasvun odotettu tilapäinen hidastuminen, myös tämä voi johtua viivästyneistä vaikutuksista, jotka talouskehityksen hidastuminen vuodenvaihteessa aiheutti. Tuoreimpien tietojen mukaan näyttää siltä, että työttömyysaste on alkanut uudestaan laskea, mutta hieman hitaammin kuin vuodenvaihteessa. Tästä on osoituksena se, että vaikka työttömien lukumäärä laski heinäkuussa enemmän kuin kesäkuussa, niin lasku on edelleen vähäisempää kuin edeltävänä kuukausina (ks. kuvio 16).

Ikäryhmittäisessä tarkastelussa näkyy, että niin yli 25-vuotiaiden kuin alle 25-vuotiaiden työttömyysaste laski 0,1 prosenttiyksikköä heinäkuussa (ks. taulukko 8). Koska yli 25-vuotiaiden työttömyysaste on kuitenkin pysynyt kutakuinkin ennallaan tammikuusta 1999 lähtien, koko euroalueella alle 25-vuotiaiden työllisyys on kohentunut eniten siitä lähtien. Tämä voi osittain johtua joissakin maissa käynnistetyistä nuorten työllistymistä edistävästä hankkeista.

Kuvio 16.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Taulukko 8.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1996	1997	1998	1998	1998	1991	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
				III	IV	I	II	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä
Yhteensä	11,6	11,6	10,9	10,9	10,7	10,4	10,3	10,4	10,3	10,3	10,3	10,3	10,2
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	23,9	23,3	21,4	21,3	20,9	20,1	19,5	20,1	19,8	19,6	19,5	19,4	19,3
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat ²⁾	9,8	10,0	9,4	9,4	9,2	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,9

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan.

1) Vuonna 1998 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 24,5 %.

2) Vuonna 1998 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 75,5 %.

Työllisyyden kasvuvauhdin koko vuonna voidaan odottaa vastaavan vuoden 1998 kasvuvauhtia. Koska talouskasvun odotetaan voimistuvan edelleen vuonna 2000, työllisyyden kasvu voi olla kestävä, mikäli työvoimakustannukset pysyvät

kohtuullisina. Työllisyyden pitempiaikainen kohentuminen edellyttää paitsi maltillisten palkankorotusten jatkumista myös aiempaa selvempää edistymistä rakenteellisissa uudistuksissa ja hyödykemarkkinoiden vapauttamisessa.

4 Julkinen talous

Vuoden 1999 budjettitavoitteet saavutettaneen

Uusimmat käytettävissä olevat tiedot euroalueen julkisen talouden kehityksestä ovat puutteellisia ja monessa suhteessa epäyhtenäisiä, minkä vuoksi finanssipolitiikan lyhyen ja keskipitkän aikavälin linjoista voidaan tehdä vain varovaisia päätelmiä. Tämänhetkiset julkisen talouden kehitystä koskevat arviot perustuvat kevään tai alkukesän 1999 tietoihin ja ennakoarvioihin sekä tuoreempiin, mutta epätäydellisiin tietoihin jäsenvaltioiden budjettisuunnitelmista vuodeksi 2000.

Vuoden 1999 alkukuukausina julkiseen talouteen kohdistui paineita, kun talouskasvu hidastui odot-

tamattomalla tavalla ja BKT:n määrän kasvu jäi heikommaksi kuin alkuperäisten budjettisuunnitelmien pohjana käytetty kasvuvauhti. Finanssipolitiikan linja euroalueella on yleisesti ollut kehitystä myötäilevä. Vuonna 1999 eräät jäsenvaltiot näyttävät harjoittaneen aiemmin ilmoittamaansa linjaa elvyttävämpää finanssipolitiikkaa siitakin huolimatta, että niiden julkisen talouden rahoitusasemat ovat edelleen kaukana vakaus- ja kasvusopimuksen keskipitkän aikavälin tavoitteista. Nyt kun talouskasvu on elpynyt ja on oletettavasti pitkälti vuotta 1999 koskevien alkuperäisten ennusteiden mukainen, kaikkien euroalueen maiden lienee kuitenkin helpompi saavuttaa täksi vuodeksi asettamansa yleisesti vaatimatomat finanssipoliittiset tavoitteet.

Budjettitavoitteita tiukennettava vuodesta 2000 lähtien

Vuonna 2000 alijäämiä voitaneen pienentää euroalueella hieman suunniteltua nopeammin. Monet jäsenvaltiot ovat vuoden 2000 budjettia suunnitellessaan ilmaisseet selkeästi, että niiden tarkoituksena on sekä panna erityistä painoa julkisten menojen (ilman korkomenoja) supistamisvoittoon että jatkaa julkisen talouden vahvistamista.

Nämä toimet ovat välttämättömiä, koska niin kauan kuin julkinen talous ei euromaissa ole kukaan tasapainoista tai ylijäämäistä, odottamattomat muutokset voivat horjuttaa sitä. Tulevina vuosina hallitusten ei pitäisi yhtä paljon kuin viime aikoina tukeutua sen varaan, että talouskasvun elpymisen ja matalat korot parantavat

julkisen talouden rahoitusasemaa. Sen sijaan niiden on paneuduttava entistä enemmän jäljellä oleviin julkisen talouden epätasapainoa aiheuttaviin tekijöihin, kuten liialliseen valtionvelkaan ja verorasitukseen, kestävämpiin tulonsiirtojärjestelmiin ja tehottomaan julkishallintoon.

Euroalueella hiljattain koettu kasvun lievä hidastuminen osoittaa, että vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimukset on syytä täyttää, jotta julkisen talouden hoidossa voidaan varautua vakavan tai pitkään jatkuvan talouskasvun hidastumisen varalta sekä, varsinkin pahasti velkaantuneissa maissa, korkojen nousun varalta, koska tämä nousu vaikuttaa velanhoitokustannuksiin. Joukkovelkakirjalainojen tuottojen viimeaikainen kasvu lisää tarvetta toteuttaa nykyistä päättäväisemmin toimenpiteitä, joiden avulla julkisen talouden rahoitusasemaa voidaan ratkaisevasti vahvistaa.

5 Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase

Maailmantalouden tila edelleen kohenemassa

Euroalueen ulkopuolisten maiden kasvunäkymät ovat viime aikoina vahvistuneet entisestään - näiden maiden talouksiahan tarkastellaan näissä neljännesvuosikatsauksissa lähemmin kuin Kuu-kausikatsauksissa. Maailmantalouden kasvu-ura näyttää olevan vahvempi ja tasapainoisempi kuin vielä kesäkuun neljännesvuosikatsauksessa ennakoitiin, ja inflaatiopaineet ovat pysyneet vaiheina. Yhdysvalloissa talouskasvu näyttää jatkuvan voimakkaana, joskin todennäköisesti hitaampana kuin alkuvuonna. Japanissa merkit talouden kohenemisestä ovat aiempaa selvemät, mutta vielä on epävarmaa, jatkuuko yksityisen kysynnän elpymisen. Isossa-Britanniassa varovaisen

positiivisia kasvuennusteita on tarkistettu ylöspäin. Aasian maissa on Japania lukuun ottamatta ollut nähtävissä monia merkkejä elpymisestä, mikä on johtanut siihen, että alueen talousnäkyviä on edelleen tarkistettu ylöspäin. Itä-Euroopan talousnäkyvät ovat edelleen jokseenkin myönteiset, mutta Venäjän talouskehitykseen liittyy yhä merkittäviä riskitekijöitä. Vaikka Latinalaisen Amerikan taantuma näyttääkin olevan väistymässä, Brasilian kasvunäkymät ovat epävarmat ja useiden tämän alueen maiden rahoitusjärjestelmät ovat edelleen haavoittuvia.

Yhdysvalloissa talouskasvun neljännesvuosivauhti vuositasolle korotettuna hidastui 1,8 prosenttiin tämän vuoden toisella neljänneksellä ensimmäisen neljänneksen 4,3 prosentista, mutta näyttää

viime aikoina voimistuneen uudelleen - jälleen vahvan kotimaisen kysynnän vauhdittamana. Mahdollisten inflaatoriskien välttämiseksi Yhdysvaltojen keskuspankki nosti 24.8.1999 federal funds -tavoitekorkonsa 25 peruspistettä eli 5,25 prosenttiin. Talouskasvun hidastuminen toisella vuosineljänneksellä johtui lähinnä kulutuksen kasvun heikkenemisestä sekä varastojen kasvuvauhdin voimakkaasta hidastumisesta, joka tosin saattaa olla vain väliaikaista. Nettoviennin kasvuvaikeus pysyi kuitenkin negatiivisena ja johti vuoden 1999 alkupuoliskolla 118,1 miljardin dollarin kumulaatiiviseen kauppavajeeseen, mikä oli yli puolet suurempi kuin vuoden 1998 alkupuoliskolla.

Viime aikoina julkistetut indikaattorit näyttävät enimmäkseen tukevan käsitystä Yhdysvaltojen talouden loppuvuoden näkymien suotuisuudesta, joskin ne myös viittaavat talouskasvun asteittaiseen hidastumiseen ja mahdollisiin inflaatiopaineisiin. Ennakoivien indikaattorien perusteella laskettu suhdanneindeksi nousi 0,3 % heinäkuussa 1999 eli suunnilleen yhtä paljon kuin kahden edellisenä kuukautena. Kulutuskysyntä on viime kuukausina kasvanut noin 5 prosentin vuosivauhtia. Käsitystä tehdasteollisuuden maltillisesta elpymisestä vahvistaa ostopäälliköiden indeksi, joka elokuussa oli positiivinen jo seitsemäntenä perättäisenä kuukautena tänä vuonna. Työmarkkinoiden kehitys tukee käsitystä, että talouskasvu jatkuu vahvana, mutta tuo myös esiin työvoimakustannusten nousupaineita, mikä on tärkeä huomata. Työpaikat ovat edelleen keskimäärin lisääntyneet nopeaa tahtia viime kuukausina, ja työttömyysaste palasi elokuussa 4,2 prosentin tasolle, jota alempana se ei ole ollut 30 vuoteen. Työvoimakustannusten nousupaineet näkyvät siinä, että vuoden 1999 toisella neljänneksellä työ-kustannusindeksi nousi 1,1 % edellisestä neljänneksestä ja yksikkötyökustannukset kohosivat vuositasolle korotettuna 4,5 %. Kuluttajahinta-inflaatio on työvoimakustannusten noususta huolimatta kuitenkin pysynyt suhteellisen vakaana: kuluttajahintaindeksin 12 kuukauden muutosvauhti oli heinäkuussa 2,1 %.

Japanin talousnäkymät ovat kohenemaan päin, mutta edelleen on epävarmaa, jatkuvatko talouden toipuminen ja varsinkin yksityisen kysynnän elpyminen. Vuoden 1999 toisella neljänneksellä BKT:n määrän kasvu pysyi jokseenkin vakaana

(neljännesvuosikasvu oli 0,2 %, kun vastaava kasvuvauhti vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut odottamattoman voimakas eli 2 %. Talouskehityksestä eri indikaattorien perusteella muodostuva kuva ei kuitenkaan ole yksiselitteinen. Toisaalta sekä teollisuustuotanto että teollisuuden konetilauskanta supistuivat kesäkuussa ja kulutusmenot pienivät myös hieman. Heikon kysynnän myötä hinnat laskivat edelleen: kuluttajahinnat laskivat heinäkuussa vuodentakaisesta 0,3 % ja tuottajahinnat 1,5 %. Toisaalta taas eräät indikaattorit osoittivat, että joitakin positiivisiakin muutoksia oli tapahtunut. Varsinkin kuluttajien luottamus näyttää olevan palautumas- ja varastosykli näyttää taittuneen.

Japanin talouden elpymistä vaikeuttaa kuitenkin pääasiassa kaksi tekijää. Ensinnäkin uusien, alkuvuonna kulutuskysyntää merkittävästi lisänneiden julkisen talouden elvytystoimien toteuttamista rajoittavat sekä maan suuri julkisen talouden velka, joka vuoden 1998 lopussa oli jo noin 118 % BKT:stä, että julkisen talouden alijäämä, joka tänä vuonna todennäköisesti lähestyy 10:tä prosenttia BKT:stä. Toiseksi palkkojen aleneminen ja työttömyysasteen nousu hillitsevät tehokkaasti yksityisen kulutuksen kasvua.

Isossa-Britanniassa, joka Yhdysvaltojen ohella on euroalueen tärkein kauppakumppani, BKT:n määrän arvioidaan kasvaneen vuoden 1999 toisella neljänneksellä 0,5 % edellisestä neljänneksestä, kun se vuoden 1998 aikana ja vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä oli supistunut tuntuvasti. BKT:n kasvun hidastuminen oli näkynyt ennen kaikkea tehdasteollisuudessa, mutta palvelusektorin kasvuvauhti oli pysynyt jokseenkin ennallaan. Vuoden 1999 toisella vuosineljänneksellä talouskasvu kuitenkin jakaantui tasaisemmin, sillä tuotannon kasvuvauhti oli sama sekä tehdasteollisuudessa että palvelusektorilla. Samanaikaisesti myös maan kauppataase vahvistui. Vaikka talouden toimeliaisuus lisääntyi ja työttömyys väheni edelleen noin 6 prosenttiin tämän vuoden toisella neljänneksellä, tällä hetkellä ei juuri ole nähtävissä mitään merkkejä palkkojen nousupaineiden kasvusta. Kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon mukaan laskettu koko kansantalouden keskimääräinen palkkasumma kasvoi kesäkuussa 4,4 % vuodentakaisesta, eli kasvuvauhti oli yli prosenttiyksikön hitaampi kuin vastaa-

vana ajankohtana vuonna 1998. Inflaatio pysyy edelleen lähellä 2,5 prosentin virallista tavoitetta, joka RPIX-indeksille (vähittäishintaindeksi, josta on poistettu asuntolainojen korot) on asetettu. Heinäkuussa RPIX-indeksin vuotuinen nousuvauhti oli 2,2 % ja YKH:n 1,3 %.

Muissa Aasian maissa kuin Japanissa talouden tilanne on edelleen tuntuvasti kohentunut. Näiden maiden talouskasvun heikkenemisestä pääosin johtui, että euroalueen ulkomainen kysyntä väheni vuonna 1998. Talouden tervehdyttämistoimet eli tiukka talouspolitiikka ja mittavat rakenteelliset uudistukset sekä niitä seurannut raha- ja finanssipolitiikan keventäminen ovat nyt alkaneet tuottaa tulosta. Useissa maissa talous kääntyi alkuvuonna kasvuun, ja talouskasvun myös odotetaan olevan positiivinen koko vuonna 1999. Merkille pantavinta kehitys on ollut Koreassa, jossa BKT:n määrän arvioidaan alkuvuonna kasvaneen yli 7 %, kun se vuonna 1998 supistui 5,8 %. Kiinan BKT:n määrän 7,8 prosentin kasvu vuonna 1998 saattaisi antaa aiheen olettaa, että Kiina olisi kokonaan säästynyt Aasian kriisin vaikutuksilta. Kiinan taloudessa toteutetaan kuitenkin tällä hetkellä mittavia uudistuksia. Kun maan useiden aasialaisten kauppakumppaneiden valuutat heikkenivät vuosina 1997 ja 1998, Kiinan ulkomaisen kilpailukyvyyn palauttaminen on nimellisen valuuttakurssin kiinnityksen myötä ollut täysin kotimaisten hintojen sopeutuksen varassa, ja nämä hinnat ovat laskeneet jo lähes kahden vuoden ajan.

Itä-Euroopan talousnäköymät ovat kaiken kaikkiaan edelleen valtaosin myönteiset. Unkarissa ja Puolassa BKT:n määrän kasvu hidastui tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, mutta sen odotetaan jatkuvan suhteellisen voimakkaana vuonna 1999. Tšekissä tilanne on sitä vastoin vaikeampi, sillä siellä BKT:n määrä supistui 4,5 % tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Venäjän talouden kehityksessä on nähtävissä merkkejä siitä, että syvä lama, jonka vaikutuksesta BKT:n määrä pieneni viime vuonna 4,6 %, on vihdoinkin jäämässä taakse, mutta maan talouden kehityksessä on yhä huomattavia riskitekijöitä. Venäjä mukaan lukien Itä-Euroopan osuus euroalueen ulkomaankaupasta on noin 10 %.

Latinalaisessa Amerikassa, jonka osuus euroalueen ulkomaankaupasta on noin 5 %, talousnäköymät

ovat edelleen kohenemassa, vaikka kasvun hidastumiseen viittaavia riskejä onkin yhä nähtävissä ja alueen rahoitusjärjestelmät ovat edelleen haavoittuvia. Myönteistä kehityksessä on, että alueen tuotanto on elpymässä odotettua aikaisemmin, sillä Etelä-Amerikan maiden taantumien jatkumisen vastapainona on osittain Meksikon ja Keski-Amerikan maiden talouksien toipuminen. Kielleistä sen sijaan on, että Brasilian valuuttaan ja useiden Latinalaisen Amerikan maiden haavoittuvaan pankkisektoriin kohdistuu nyt uusia paineita, mikä korostaa rahoitusjärjestelmään ja alueen talousnäköymiin liittyviä riskitekijöitä.

Japanin jeni vahvistui

Japanin jenin nopea vahvistuminen kaikkiin päävaluuttoihin nähden oli merkittävin ilmiö valuuttamarkkinoilla elokuussa ja syyskuun alussa. Yhdysvaltain dollari ja Englannin punta sitä vastoin pysyivät verrattain vakaina suhteessa euroon. Kehittyvien ja siirtymätalouksien valuuttamarkkinat pysyivät myös suhteellisen rauhallisina, mikä vahvisti kyseisten maiden talousnäköymien kohentuneen merkittävästi ja niitä koskevien epävarmuustekijöiden vähentyneen. Merkittävä poikkeus olivat Latinalaisen Amerikan maiden ja erityisesti Brasilian valuuttamarkkinat, joissa Brasilian realiin kohdistui uudelleen paineita.

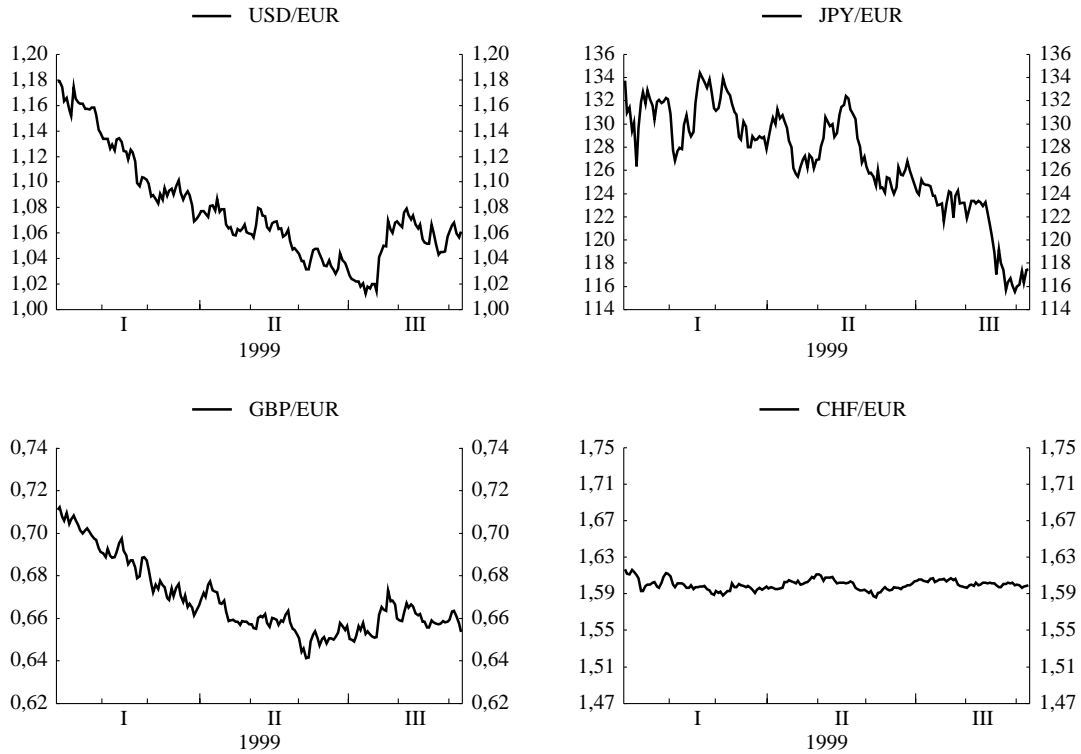
Euron dollarikurssi vaihteli verrattain kapeassa välissä elokuussa ja syyskuun alussa ja oli keskimäärin oli 1,06 (ks. kuvio 17). Aiempiin kuukausiin verrattuna kurssi ei ollut enempää nousussa, kuten heinäkuussa, kuin laskussakaan. Dollarin ja euron välinen suhteellisen vakaa kurssi voi lähinnä johtua siitä, että kyseisen ajanjakson talousluvut vahvistivat heinäkuussa muodostunutta yleistä näkemystä, jonka mukaan suhdannenäkymät osoittaisivat euroalueen talouskasvun kiihtymistä ja Yhdysvaltojen talouskasvun mahdollista hidastumista. Tässä yhteydessä Yhdysvaltain keskuspankin rahapolitiikan kiristämisenä 24.8.1999 ei ollut havaittavaa vaikutusta valuuttamarkkinoihin, koska päätöstä oli laajalti odotettu. Syyskuun 8. päivänä euron dollarikurssi oli 1.06.

Japanin jeni vahvistui elokuussa ja syyskuun alussa suhteessa euroon noin 4 % ja suhteessa dol-

Kuvio 17.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

lariin hieman yli 3 %. Syyskuun 8. päivänä euron jenikurssi oli 117 eli 9 % vuoden 1999 ensimmäisen puoliskon keskimääräistä kurssia alempana. Jenin arvon nopea vahvistuminen johtui useista tekijöistä. Ensiksikin Japanin vuoden 1999 ensimmäisen neljänneksen BKT-lukujen tarkistaminen ylöspäin ja Japanin pankkialan tervehdyttämisestä koskevat myönteiset uutiset vahvistivat sijoittajien luottamusta Japanin talouden elpymiseen. Toiseksi ulkomaisten sijoittajien lisääntyneet osakeostot koko tämän vuoden ajan ovat piristäneet Japanin osakemarkkinoita. Kolmanneksi Japanin vaihtotaseen suuri ylijäämä kasvatti jenin nousupaineita.

Englannin punnan eurokurssi heilahteli ja oli keskimäärin 0,66 elokuussa ja syyskuun alussa samaan aikaan kun monensuuntaiset talousluvut vaikuttivat kurssin volatiliteettiin. Yksi näistä tekijöistä oli Ison-Britannian BKT:n odotettua voimakkaampi kasvu vuoden toisella neljänneksellä ja useiden luottamusindikaattorien vahvistumi-

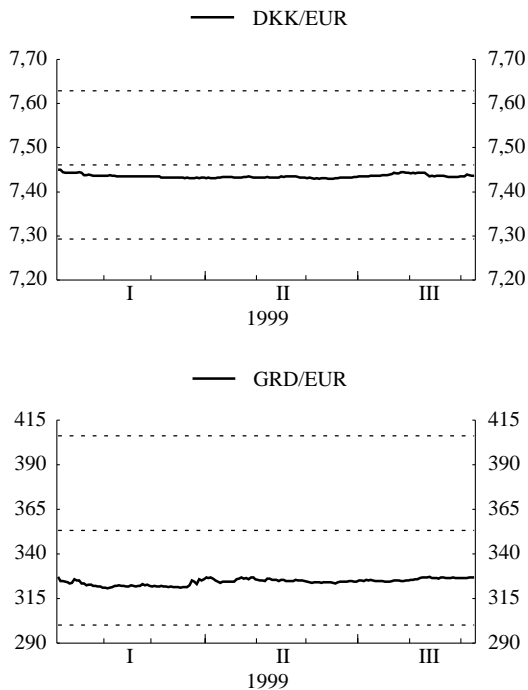
nen. Nämä tekijät tukivat puntaa. Euroalueen talousnäkymien kohentuminen ja tuoreet tiedot Ison-Britannian inflaatiopaineiden pienentymisestä johtivat korkoerojen kaventumiseen, mikä puolestaan tuki euroa. Englannin pankin 7.9.1999 tekemä päätös korkojen nostamisesta 25 peruspisteellä kasvatti lyhyiden korkojen eroa hieman ja elvytti puntaa jonkin verran, ja syyskuun 8. päivänä punnan eurokurssi oli 0,654. Huomionarvoista on, että punnan ja dollarin läheinen kytkös, joka katkesi lyhyeksi aikaa korkoerojen kasvettua kesä- ja heinäkuussa, palautui ennalleen punnan ja dollarin välisen kurssin siirryttyä lähelle vuoden 1999 viiden ensimmäisen kuukauden keskimääräistä kurssia.

Euroalueen muiden merkittävien kauppakumppanien valuuttojen eurokurssit pysyivät jokseenkin vakaina. Kuten edeltävinäkin kuukausina, Sveitsin frangin eurokurssi vaihteli hyvin kapeassa välissä ja oli keskimäärin 1,60. Ruotsin talousnäkymien huomattavan kohentumisen myötä kruu-

Kuvio 18.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat keskuskurssia ja vaihteluväliä (DKK $\pm 2,25\%$ ja GRD $\pm 15\%$).

nun arvo nousi 1,6 % suhteessa euroon elokuussa ja syyskuun alussa.

ERM II:een kuuluvien valuuttojen kurssit olivat vakaita elokuussa ja syyskuun alussa (ks. kuvio 18). Vaikka Tanskan joukkolainamarkkinat heilahtelivatkin jonkin verran elokuussa, Tanskan kruunun eurokurssi vaihteli välissä 7,433- 7,444 eli hyvin lähellä keskuskurssiaan. Kreikan drakman eurokurssin vaihteluväli oli 325,6- 327,0 ja drakma pysyi siten noin 8,5 % keskuskurssiaan vahvempana. Euroalueen aasialaisten kauppakumppanien valuutat vahvistuivat edelleen suhteessa euroon, kun kyseisten maiden taloudet elpyivät edelleen. Suurin osa näistä valuutoista, kuten Etelä-Korean won sekä Singaporen ja Taiwanin dollarit, olivat kuitenkin edelleen huomattavasti heikompia kuin ennen Aasian taluskriisiä.

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi eli ulkomaankauppapainoisen indeksin mukaan laskettu valuuttakurssi pysyi jokseenkin vakaana

elokuussa ja syyskuun alussa. Nimellisen efektiivisen valuuttakurssi-indeksin pieni noin 1 prosentin lasku johtui lähinnä euron heikentymisestä suhteessa Japanin jeniin. Syyskuun alussa euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi-indeksi oli noin 8,5 % alhaisempi kuin 4.1.1999.

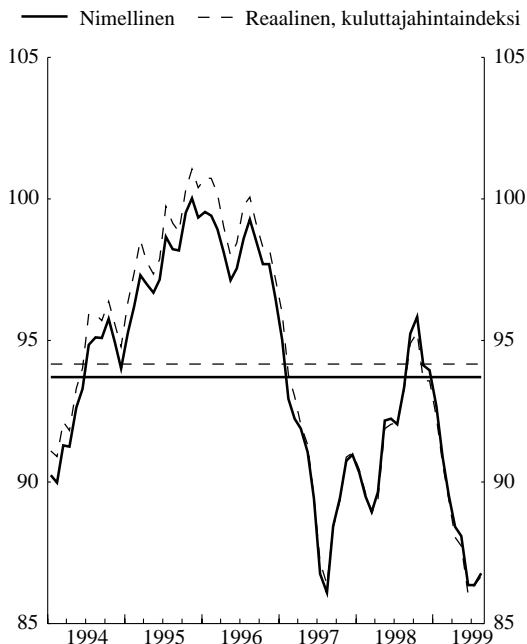
Vaihtotaseen ylijäämä hieman pienempi kuin vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla

Euroalueen vaihtotaseen ylijäämä vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla pieneni 26,4 miljardiin euroon, kun se vastaavana ajanjaksona vuonna 1998 oli ollut 29,8 miljardia ecua. Pieneneminen johtui tavarakaupan taseen ja palvelutaseen merkittävästä supistumisesta (tavarakaupan tase oli vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla 45,5 mil-

Kuvio 19.

Euroalueen efektiiviset valuuttakurssit¹⁾

(kuukausittaisia keskiarvoja, indeksi 1990 = 100)

Lähde: BIS.

1) Tiedot ovat BISin laskemia. Lisätietoja käytetystä laskentatavasta on tämän Kuukausikatsauksen osuuteen "Euroalueen tilastot" sisältyvässä taulukossa 10. Nouseva käyrä merkitsee euroalueen valuutan vahvistumista. Vaakasuorat viivat osoittavat (tammikuun 1994 ja elokuun 1999 väli-) tarkastelujakson keskiarvon.

jardia euroa, kun se vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla oli ollut 54,7 miljardia ecua), mitä kompensoi ainoastaan osittain tuotannontekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen taseen yhteenlasketun alijäämän kohentuminen (ks. taulukko 9). Vuoden 1999 ensimmäisen puoliskon aikana sekä tavaroiden viennin että tuonnin arvo laski vuotta aiemmasta ajanjaksosta. Viennin arvo laski 19,1 miljardia euroa ja tuonnin 10 miljardia euroa.

Vuoden 1999 viittä ensimmäistä kuukautta koskevien tuoreiden ulkomaankauppatilastojen mukaan näyttää siltä, että tavarakaupan ylijäämän supistuminen vuotta aiemmasta ajanjaksosta johtui viennin määrän alhaisuudesta ja tuonnin määrän korkeasta tasosta, kun vientihinnat pysyivät miltei ennallaan ja tuontihinnat laskivat hieman (ks. tämän Kuukausikatsauksen tilastoliitteen taulukot 9.1 ja 9.2). Euron arvon aleneminen vuoden alusta lähtien todennäköisesti lisää euroalueen kilpailukykyä mutta tämä ei vielä merkittävästi ilmene vuoden 1999 viiden ensimmäisen kuukauden viennin määrässä. Euroalueen tuontihinnat laskivat koko viime vuoden ajan ja alkoivat nousta jyrkästi vuoden 1999 alussa, mikä johtui osittain öljyn hintojen noususta ja euron arvon alenemisestä vuoden alusta lähtien. Tuonnin määrä lisääntyi merkittävästi viime vuonna, mikä todennäköisesti johtui kotimaisen kysynnän kasvusta ja tuontihintojen laskusta. Tuonti pysyi runsaana vuoden 1999 alussa.

Tuotannontekijäkorvausten taseen ja tulonsiirtojen taseen yhteenlaskettu alijäämä vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla oli 14,2 miljardia euroa, mikä oli merkittävästi pienempi kuin vastaavana ajanjaksona vuotta aiemmin (26,0 miljardia ecua). Tulonsiirtojen taseen alijäämä pieneni vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla 14,3 miljardiin euroon vuoden 1998 ensimmäisen puoliskon 19,9 miljardista ecusta, ja tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämä pieneni vastaavana ajanjaksona 6,1 miljardista ecusta miltei nollaan.

Vaihtotaseen ylijäämän laskeva suuntaus oli erityisen selvä kesäkuussa, jolloin ylijäämä pieneni 5,1 miljardiin euroon, kun se vuoden 1998 kesäkuussa oli ollut 10,4 miljardia ecua. Supistuminen johtui pääasiassa tavarakaupan ja palvelu-

taseen pienemmästä yhteenlasketusta ylijäämästä. Tavaroiden vienti supistui 1,9 % ja tuonti kasvoi 1,4 % verrattuna vuoden 1998 kesäkuuhun. Palvelutaseen ylijäämä supistui kesäkuussa noin 4,0 miljardia euroa verrattuna vuoden 1998 kesäkuuhun, ja tuotannontekijöiden taseen ja tulonsiirtojen taseen yhteenlaskettu alijäämä supistui 1,0 miljardia euroa.

Rahoitustaseessa suorien ja arvopaperisijoitusten pääomanliikkeet merkittävästi vientivoittoisia

Vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla pääoman nettovienti suorina ja arvopaperisijoituksina kasvoi merkittävästi verrattuna vastaavaan ajanjaksoon vuonna 1998. Pääomaa vietiin nettomääräisesti yhteensä 155,2 miljardia euroa vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla, kun pääomaa vietiin vastaavana ajanjaksona vuotta aiemmin 82,3 miljardia ecua. Vuotuinen kasvu oli siten 89 %.

Merkittävä syy tähän muutokseen oli suoriin sijoituksiin liittyvän pääoman nettoviennin kasvu. Tammikuusta kesäkuuhun 1999 pääomaa vietiin suorina sijoituksina nettomääräisesti 63,7 miljardia euroa, edellisen vuoden vastaavalla ajanjaksolla 25,9 miljardia ecua. Pelkästään kesäkuussa pääoman vienti suorina sijoituksina oli nettomääräisesti 17,3 miljardia euroa. Pääoman viennin kasvu johtui sekä euroalueella olevien tekemistä merkittävistä suorista sijoituksista euroalueen ulkopuolelle - näihin liittyvä pääomanvienti oli toisella neljänneksellä huomattavasti suurempaa kuin ensimmäisellä neljänneksellä - että ulkomaitten sijoittajien euroalueelle tekemien suorien sijoitusten vähäisyydestä vuoden 1998 ensimmäiseen vuosipuoliskoon verrattuna.

Pääoman nettovienti arvopaperisijoituksina (joihin lasketaan liiketoimet osakkeilla, joukkolainoilla ja rahamarkkinainstrumenteilla) vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla oli 91,5 miljardia euroa, kun se vastaavana ajanjaksona vuotta aiemmin oli ollut 56,4 miljardia ecua. Kesäkuussa pääoman nettovienti arvopaperisijoituksina oli 11,6 miljardia euroa. Arvopaperisijoitusten saamisten sektorikohtainen erittely on nyt käytettävissä vuoden 1999 ensimmäiseltä puoliskolta. Sen

Taulukko 9.

Euroalueen maksutase¹⁾

(mrd. euroa, vuonna 1998 mrd. ecua, kausivaihteluista puhdistamaton)

	1998 Tammi-kesäkuu	1999 Tammi-kesäkuu	1999 Huhtikuu	1999 Toukokuu	1999 Kesäkuu
Vaihtotase	29,8	26,4	6,8	2,5	5,1
Tulot	643,4	615,8	103,8	101,0	111,3
Menot	613,6	589,4	97,0	98,5	106,2
Tavarat	54,7	45,5	8,6	6,5	8,9
Tulot	389,8	370,7	63,5	60,6	66,9
Menot	335,1	325,1	55,0	54,1	57,9
Palvelut	1,1	-4,9	-0,4	0,1	-1,3
Tulot	120,4	107,1	17,9	18,2	20,2
Menot	119,3	111,9	18,3	18,2	21,5
Tuotannontekijäkorvaukset	-6,1	0,1	1,4	-1,3	0,8
Tulonsiirrot	-19,9	-14,3	-2,8	-2,7	-3,3
Pääomatase	5,9	5,1	0,6	0,9	0,8
Rahoitustase	2,5	-33,9	17,3	-7,4	-10,6
Suorat sijoitukset	-25,9	-63,7	-13,8	-17,0	-17,3
Ulkomailla	-86,0	-107,4	-22,4	-25,4	-23,4
Euroalueelle	60,1	43,8	8,6	8,4	6,1
Arvopaperisijoitukset	-56,4	-91,5	2,4	-27,6	-11,6
Saamiset	-197,4	-133,6	-14,4	-25,0	-28,9
Velat	141,0	42,2	16,8	-2,6	17,3
Johdannaiset	-3,8	-0,5	2,7	-3,2	1,5
Muut sijoitukset	89,9	106,5	24,5	36,6	12,4
Valuuttavaranto	-1,2	15,2	1,5	3,9	4,4
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-38,2	2,4	-24,7	4,0	4,7

Lähde: EKP.

Huom. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku pääoman vientiä. Yksityiskohtaiset tilastot esitetään tämän Kuukausikatsauksen tilastoliitteen taulukoissa 8.1–8.6.

1) Pyörästysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

mukaan suurimman osan sijoituksista ulkomaisiin osakkeisiin ja pitkäaikaisiin velkapapereihin ovat tehneet pankkijärjestelmän ulkopuoliset sijoittajat.

Pääoman nettovienti osakesijoituksina vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla oli 33,3 miljardia euroa eli yli kaksinkertainen verrattuna vastaavaan ajanjaksoon vuonna 1998. Tämä johtui pääasiassa euroalueen osakkeiden merkittävästi vähäisemmästä nettomääräisestä myynnistä euroalueen ulkopuolisille (16 miljardia euroa) kuin

vuoden 1998 ensimmäisellä vuosipuoliskolla (39,7 miljardia ecua).

Joukkolainoihin liittyvä pääoman vienti vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla oli 100,2 miljardia euroa, eli yli kaksinkertainen verrattuna vastaavaan ajanjaksoon vuonna 1998. Tämä johtui pääasiassa siitä, että ulkomaisten sijoitukset euroalueen joukkolainoihin pienivät: kun vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla pääoman tuonti oli runsasta, niin vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla ulkomaisten sijoittajien sijoitukset

euroalueen joukkolainoihin supistuivat 12,3 miljardia euroa. Euron arvon aleneminen, pitkien korkojen nousuodotukset ja tuottoero Yhdysvaltojen joukkolainoihin näyttävät olevan tärkeimpiä tekijöitä tässä kehityksessä.

Pääoman nettotuonti euroalueen ulkopuolelle myytyinä euroalueen rahamarkkinainstrument-

teina oli vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla 42,1 miljardia euroa, eli merkittävästi enemmän kuin vastaavana ajanjaksona vuotta aiemmin (5,0 miljardia ecua). Tämä voi johtua siitä, että ulkomaiset sijoittajat muuttivat hieman sijoitustensa jakaumaa ja siirtyivät euroalueen joukkolainoista lyhyemmän aikavälin instrumentteihin, ilmeisesti pitkien korkojen nousuodotusten takia.

Euroalueen tilastot

Tilastot

1	Rahapolitiikkatilastot	
1.1	Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	4*
1.2	EKP:n maksuvalmiusjärjestelmän korot	6*
1.3	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	6*
1.4	Vähimmäisvarantotilastot	7*
1.5	Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	8*
2	Euroalueen rahatalous	
2.1	Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	10*
2.2	Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	11*
2.3	Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	12*
2.4	Raha-aggregaatit	14*
2.5	Rahalaitosten lainat kotitalouksille ja yrityksille käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	17*
2.6	Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	18*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
3.1	Rahamarkkinakorot	20*
3.2	Valtion lainojen tuotot	21*
3.3	Osakeindeksit	22*
3.4	Pankkien luotto- ja talletuskorot	23*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
4.1	Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	24*
4.2	Muut hinnat ja kustannukset	25*
5	Euroalueen reaalitytous	
5.1	Kansantalouden tilinpito	26*
5.2	Muita keskeisiä reaalitytouden tilastoja	27*
5.3	Suhdantetiedustelut	28*
5.4	Työmarkkinat	29*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	30*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	31*
8	Euroalueen maksutase ja eurojärjestelmän varantoasema	
8.1	Maksutase	32*
8.2	Vaihtotase ja pääomansiirrot	33*
8.3	Tuotannontekijäkorvaukset	34*
8.4	Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset	35*
8.5	Muut sijoitukset	36*
8.6	Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset	38*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	39*
10	Valuuttakurssit	42*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	43*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
12.1	Taloudellinen kehitys	44*
12.2	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	45*
	Yleistä	47*

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

			Kulta ja	Valuutta-	Valuutta-	Euromääräiset	Luotot			
			kultasaamiset	määräiset	määräiset	saamiset	euroalueen	Perusrahoitus-	Pitempiaikaiset	Käänteiset
			1	saamiset	saamiset	saamiset	rahoitus-	rahoitus-	hienosäätö-	
				euroalueen	euroalueelta	euroalueen	sektorille	operaatiot	operaatiot	
				ulkopuolelta	ulkopuolelta	ulkopuolelta			operaatiot	
			2	3	4	5	6	7	8	
1999	huhti	2.	105 323	242 761	10 618	3 492	187 687	140 975	44 994	0
		9.	105 323	243 199	10 331	3 789	152 226	105 607	44 994	0
		16.	105 323	241 250	11 488	4 146	180 495	133 600	44 994	0
		23.	105 323	240 702	11 963	4 033	168 543	117 043	44 994	0
		30.	105 323	240 747	11 683	4 002	174 322	128 023	44 999	0
	touko	7.	105 323	239 350	12 366	4 018	166 184	119 944	44 984	0
		14.	105 323	238 483	12 091	4 088	166 060	119 953	44 981	0
		21.	105 323	240 921	11 904	4 265	167 728	120 953	44 981	0
		28.	105 323	237 639	12 383	4 350	185 070	138 992	45 008	0
	kesä	4.	105 307	236 031	12 428	4 345	184 680	139 032	44 997	0
		11.	105 307	238 154	12 499	4 216	174 876	129 020	44 997	0
		18.	105 307	237 871	12 156	4 031	170 664	125 012	44 997	0
		25.	105 307	238 361	11 927	3 941	170 641	125 020	44 997	0
	heinä	2.	101 753	244 594	12 827	3 832	188 687	142 963	44 991	0
		9.	101 753	244 546	12 415	4 002	198 094	152 001	44 991	0
		16.	101 753	245 833	12 344	4 140	193 768	148 065	45 001	0
		23.	101 754	247 105	11 717	4 364	194 138	146 956	45 001	0
		30.	101 754	245 380	12 802	4 162	214 012	166 954	45 001	0
	elo	6.	101 754	245 853	13 027	4 162	194 731	149 018	45 001	0
		13.	101 754	245 650	12 724	4 107	189 871	143 990	45 001	0
		20.	101 754	246 057	12 640	4 261	186 895	141 042	45 001	0
		27.	101 754	245 415	12 580	4 116	205 150	159 071	44 996	0
	syys	3.	101 754	245 588	11 915	4 281	197 748	152 043	44 996	0

2. Vastattavaa

			Liikkeessä	Euromääräiset					Liikkeeseen	
				olevat setelit	velat	RTGS-tilit	Talletus-	Määräaikais-		Käänteiset
			1	euroalueen	(ml.	mahdollisuus	talletukset	hienosäätö-	muutos-	
				rahoitus-	vähimmäis-			operaatiot	pyyntöihin	
				sektorille	varanto-				liittyvät	
					talletukset)				talletukset	
			2	3	4	5	6	7	8	
1999	huhti	2.	335 331	104 850	104 298	536	0	0	16	10 158
		9.	333 367	79 332	79 117	213	0	0	2	10 158
		16.	330 839	120 752	120 462	283	0	0	7	10 158
		23.	328 984	90 190	89 605	580	0	0	5	10 158
		30.	332 280	104 395	104 241	119	0	0	35	10 158
	touko	7.	335 708	101 663	101 459	197	0	0	7	10 158
		14.	337 375	99 361	99 229	118	0	0	14	10 158
		21.	335 245	102 373	99 795	2 561	0	0	17	10 158
		28.	335 148	109 331	109 194	134	0	0	3	10 158
	kesä	4.	338 980	106 950	106 826	101	0	0	23	10 158
		11.	338 947	96 441	96 278	155	0	0	8	10 158
		18.	337 865	103 238	103 141	91	0	0	6	10 158
		25.	337 877	97 499	97 383	101	0	0	15	10 158
	heinä	2.	342 556	112 235	112 120	95	0	0	20	10 158
		9.	344 694	102 529	102 185	316	0	0	28	10 158
		16.	344 405	104 586	104 499	68	0	0	19	10 158
		23.	342 580	94 151	92 351	1 788	0	0	12	10 158
		30.	345 768	109 826	109 789	27	0	0	10	10 158
	elo	6.	348 034	106 144	105 807	292	0	0	45	10 158
		13.	346 223	103 115	103 001	96	0	0	18	10 158
		20.	342 257	100 588	95 691	4 883	0	0	14	10 158
		27.	340 626	110 453	110 439	13	0	0	1	10 158
	syys	3.	344 193	106 110	106 037	49	0	0	24	10 158

Lähde: EKP.

							Yhteensä			
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut luotot	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkis-yhteisöiltä	Muut saamiset				
9	10	11	12	13	14	15	16			
0	665	178	875	26 640	60 186	81 041	717 748		huhti	2.
0	710	72	843	26 511	60 186	77 903	679 468			9.
0	1 019	128	754	25 871	60 186	76 831	705 590			16.
0	5 591	138	777	26 181	60 186	74 786	691 717			23.
0	500	47	753	26 088	60 186	75 945	698 296			30.
0	481	52	723	26 047	60 186	78 650	692 124		touko	7.
0	366	55	705	26 030	60 186	75 266	687 527			14.
0	950	65	779	25 945	60 186	74 813	691 085			21.
0	479	63	528	25 873	60 180	74 249	705 060			28.
0	229	32	390	25 957	60 156	77 522	706 426		kesä	4.
0	397	30	432	26 137	60 156	75 708	697 053			11.
0	193	29	433	25 929	60 156	75 657	691 771			18.
0	165	29	430	26 088	60 156	79 223	695 644			25.
0	177	29	527	25 806	60 156	78 537	716 192		heinä	2.
0	440	79	583	25 882	60 156	75 867	722 715			9.
0	108	133	461	25 700	60 156	77 875	721 569			16.
0	1 562	156	463	26 009	60 156	76 639	721 882			23.
0	1 465	103	489	25 775	60 156	75 684	739 725			30.
0	240	47	425	25 939	60 156	77 342	722 964		elo	6.
0	149	70	661	26 033	60 156	75 965	716 260			13.
0	186	99	567	26 087	60 156	75 529	713 379			20.
0	304	115	664	25 966	60 156	78 829	733 966			27.
0	3	52	654	25 838	60 156	79 848	727 128		syys	3.

								Yhteensä			
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Arvonmuutos-tili	Pääoma ja rahastot	Muut velat				
9	10	11	12	13	14	15	16	17			
48 234	8 468	917	7 381	6 043	78 685	54 146	63 535	717 748		huhti	2.
39 644	7 936	940	7 684	6 043	78 479	54 147	61 738	679 468			9.
38 048	7 830	930	7 389	6 043	78 479	54 147	50 975	705 590			16.
57 279	7 617	969	7 629	6 043	78 479	54 638	49 731	691 717			23.
44 993	7 207	994	7 931	6 043	78 479	54 639	51 177	698 296			30.
36 822	6 993	998	7 925	6 043	78 479	54 666	52 669	692 124		touko	7.
35 681	7 557	896	7 199	6 043	78 479	54 694	50 084	687 527			14.
35 029	8 111	948	8 847	6 042	78 479	54 694	51 159	691 085			21.
43 906	7 751	938	8 838	6 043	78 479	54 809	49 659	705 060			28.
44 070	7 457	902	7 269	6 042	78 479	54 858	51 261	706 426		kesä	4.
45 428	7 275	776	9 603	6 042	78 479	53 227	50 677	697 053			11.
36 035	6 918	733	9 028	6 042	78 479	53 226	50 049	691 771			18.
40 939	7 075	734	9 265	6 042	78 479	53 227	54 349	695 644			25.
40 446	7 158	782	8 994	6 192	82 510	53 231	51 930	716 192		heinä	2.
56 382	6 962	757	8 559	6 192	82 510	53 217	50 755	722 715			9.
52 128	6 924	741	9 611	6 192	82 510	53 217	51 097	721 569			16.
61 172	7 265	716	9 924	6 192	82 510	53 217	53 997	721 882			23.
62 055	6 727	871	10 606	6 192	82 510	53 218	51 794	739 725			30.
45 219	6 988	1 037	10 032	6 192	82 510	53 218	53 432	722 964		elo	6.
44 255	8 186	924	9 604	6 192	82 510	53 219	51 874	716 260			13.
47 592	7 618	952	9 701	6 192	82 510	53 220	52 591	713 379			20.
57 773	7 545	1 000	9 264	6 192	82 510	53 220	55 225	733 966			27.
53 401	7 509	905	8 372	6 192	82 510	53 221	54 557	727 128		syys	3.

Taulukko 1.2

EKP:n maksuvalmiusjärjestelmän korot

(korro vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

			Talletusmahdollisuus		Maksuvalmiusluotto	
			Korko	Muutos	Korko	Muutos
			1	2	3	4
1999	tammi	1. ¹⁾	2,00	-	4,50	-
		4.	2,75	0,75	3,25	-1,25
		22.	2,00	-0,75	4,50	1,25
	huhti	9.	1,50	-0,50	3,50	-1,00

Lähde: EKP.

1) EKP ilmoitti 22. joulukuuta 1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena on helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

Perusrahoitusoperaatiot						
Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999	touko	5.	655 789	42 000	2,50	14
		12.	708 881	78 000	2,50	14
		19.	638 583	43 000	2,50	14
		26.	784 380	96 000	2,50	14
	kesä	2.	698 358	43 000	2,50	14
		9.	907 145	86 000	2,50	14
		16.	922 203	39 000	2,50	14
		23.	1 165 521	86 000	2,50	14
		30.	1 222 128	57 000	2,50	14
	heinä	7.	1 282 746	95 000	2,50	14
		14.	1 247 454	53 000	2,50	14
		21.	1 479 409	94 000	2,50	14
		28.	1 342 169	73 000	2,50	14
	elo	4.	1 412 815	76 000	2,50	14
		11.	1 346 203	68 000	2,50	14
		18.	1 538 142	73 000	2,50	14
		25.	1 431 145	86 000	2,50	14

Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot						
Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999	tammi	14.	79 846	15 000	3,13	42
		14.	39 343	15 000	3,10	70
		14.	46 152	15 000	3,08	105
	helmi	25.	77 300	15 000	3,04	91
	maalisk.	25.	53 659	15 000	2,96	98
	huhti	29.	66 911	15 000	2,53	91
	touko	27.	72 294	15 000	2,53	91
	heinä	1.	76 284	15 000	2,63	91
		29.	64 973	15 000	2,65	91
	elo	26.	52 416	15 000	2,65	91

Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot							
Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
1999							

Lähde: EKP.

1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetyistä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1) 2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varanto- pohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
1999 tammi	8 607,9	4 838,9	83,1	146,0	1 105,4	510,6	1 923,9
helmi	8 638,7	4 801,1	86,9	148,9	1 111,6	543,9	1 946,5
maalis	8 685,3	4 803,5	88,8	151,2	1 125,6	549,8	1 966,4
huhti	8 741,2	4 827,7	93,3	160,3	1 129,3	542,0	1 988,6
touko	8 797,6	4 867,2	101,1	158,7	1 130,8	541,0	1 999,0
kesä	8 857,3	4 916,6	106,3	152,0	1 145,5	517,6	2 019,3
heinä ^(p)	8 847,8	4 896,5	108,9	155,5	1 152,2	513,5	2 021,2

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista 10 prosentin suuruisen vähennyksen.
- 2) Pitoajanjaksot alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päätyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
1999 helmi	98,3	99,3	1,1	0,1	3,00
maalis	100,6	101,5	0,9	0,1	3,00
huhti	100,1	100,7	0,6	0,0	2,84
touko	100,2	101,0	0,8	0,0	2,50
kesä	100,9	101,5	0,6	0,0	2,50
heinä	102,0	102,7	0,8	0,0	2,50
elo	102,8	103,5	0,6	0,0	2,50
syys ^(p)	102,6				

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättäneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät						Likviditeettiä vähentävät tekijät			Luotto- laitosten sekkitilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankkira- ra) ⁵⁾
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot						Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾		
	Eurojär- jestelmän kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset rahoitus- operaatiot	Muut operaa- tiot ²⁾	Maksu- valmius- luotto	Talletus- mahdol- lisuus					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1999 helmi	328,2	104,6	34,2	30,6	3,8	1,3	329,3	41,1	29,5	100,2	430,8
maalis	323,6	136,4	45,0	0,0	0,4	1,4	326,9	49,9	25,0	102,2	430,5
huhti	338,4	130,1	45,0	0,0	0,7	0,3	331,0	42,9	38,9	101,1	432,4
touko	342,5	121,6	45,0	0,0	0,8	0,4	333,8	36,3	38,1	101,3	435,5
kesä	339,8	132,0	45,0	0,0	0,3	0,6	337,0	40,4	37,2	101,9	439,5
heinä	342,4	143,1	45,0	0,0	0,4	0,6	342,1	45,7	39,5	103,0	445,6
elo	343,2	150,1	45,0	0,0	0,5	1,0	344,8	47,3	42,1	103,6	449,4

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitilialdojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden erääntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–9) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 7) ja sekkitilien (erä 10) summa tai vaihtoehtoisesti likviditeettiä lisäävien erien (erät 1–5) summan ja valtion tilien (erä 8) ja muiden erien (erä 9) summan erotus.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase^{1) 2)}

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

		Lainat euro-alueelle				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Ulko-maiset saamiset ³⁾		Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1998	tammi	234,9	213,3	21,2	0,4	111,7	1,0	109,3	1,5	2,9	0,3	2,6	294,5	7,2	43,0	694,0	
	helmi	257,7	235,9	21,2	0,7	108,2	1,0	105,8	1,5	2,9	0,4	2,5	294,8	7,3	44,3	715,1	
	maalis	242,7	221,3	21,2	0,2	106,6	1,2	104,2	1,3	3,0	0,4	2,6	294,1	7,5	41,3	695,1	
	huhti	237,2	215,6	21,2	0,4	102,5	1,4	100,2	0,9	3,0	0,4	2,6	298,5	7,6	45,7	694,4	
	touko	239,3	217,8	21,2	0,3	101,9	1,6	99,4	0,9	3,0	0,4	2,6	301,7	7,7	48,8	702,4	
	kesä	325,0	303,7	21,1	0,2	105,4	4,8	99,7	0,8	3,2	0,6	2,6	288,4	7,8	49,8	779,7	
	heinä	338,2	316,9	21,1	0,2	87,8	1,1	85,9	0,8	4,8	2,1	2,8	292,5	8,0	51,9	783,3	
	elo	339,9	318,5	21,1	0,2	88,1	0,9	86,3	0,9	4,8	2,0	2,8	290,4	8,0	56,9	788,1	
	syys	326,8	305,5	21,1	0,2	82,7	1,0	81,0	0,7	4,8	2,0	2,8	288,0	8,0	52,1	762,4	
	loka	326,6	305,3	21,1	0,2	73,3	0,9	71,7	0,7	4,8	1,9	2,9	297,9	8,1	51,7	762,3	
	marras	322,2	300,7	21,1	0,4	78,0	1,0	76,3	0,6	4,8	1,9	2,9	305,1	8,1	53,4	771,5	
	joulu	225,1	204,5	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	317,2	7,9	49,4	692,9	
1999	tammi	468,3	447,7	20,4	0,2	89,2	1,3	87,3	0,6	8,2	4,1	4,1	416,8	9,5	56,9	1 048,8	
	helmi	532,1	511,5	20,4	0,2	90,7	1,5	88,6	0,5	8,3	4,2	4,1	364,6	9,5	56,6	1 061,9	
	maalis	534,3	513,6	20,4	0,2	94,0	1,5	91,9	0,6	8,1	4,0	4,1	425,8	9,4	52,1	1 123,8	
	huhti	501,4	480,8	20,4	0,2	93,2	1,2	91,3	0,7	8,1	4,0	4,1	435,5	9,7	52,4	1 100,4	
	touko	439,5	418,9	20,4	0,2	93,1	1,6	90,8	0,7	8,2	4,0	4,2	387,1	9,8	50,7	988,4	
	kesä	690,1	669,6	20,4	0,2	92,4	1,5	90,0	0,9	8,7	4,4	4,3	498,9	9,8	47,7	1 347,6	
	heinä ^(p)	684,6	664,0	20,4	0,2	92,3	1,5	89,9	0,9	8,7	4,4	4,4	451,5	10,0	52,0	1 299,2	

2. Velat

		Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden	Rahamarkkinapaperit	Liikkeeseen lasketut velkaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ³⁾	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	tammi	339,9	136,3	83,4	50,7	2,2	13,9	16,3	109,2	16,1	62,3	694,0
	helmi	339,9	159,2	93,7	61,5	4,0	13,3	16,5	107,4	15,1	63,7	715,1
	maalis	340,5	137,9	88,4	46,8	2,7	11,3	17,2	106,6	15,3	66,3	695,1
	huhti	343,8	131,3	84,8	44,3	2,2	12,0	16,9	105,6	16,4	68,4	694,4
	touko	346,1	141,8	90,9	47,0	4,0	13,1	15,3	105,3	15,9	64,8	702,4
	kesä	345,4	208,0	149,3	54,2	4,5	13,5	14,1	113,4	20,8	64,4	779,7
	heinä	350,4	199,9	132,8	64,0	3,0	13,9	14,3	112,1	24,0	68,8	783,3
	elo	344,6	208,8	135,5	69,7	3,5	12,4	13,5	112,0	21,6	75,1	788,1
	syys	341,5	195,9	124,4	67,1	4,5	11,2	12,8	108,2	23,2	69,7	762,4
	loka	342,3	198,2	129,2	64,7	4,3	11,7	11,8	108,5	22,6	67,2	762,3
	marras	344,1	210,5	147,3	56,8	6,4	12,5	11,6	105,1	20,0	67,8	771,5
	joulu	359,1	146,9	89,0	55,0	2,9	7,2	6,7	97,1	18,6	57,4	692,9
1999	tammi	343,8	400,5	344,0	50,3	6,2	6,3	5,3	125,7	99,3	67,8	1 048,8
	helmi	342,4	479,1	417,3	55,0	6,7	6,3	5,3	122,9	49,9	56,0	1 061,9
	maalis	348,3	475,2	412,2	55,1	7,9	4,9	5,3	138,0	97,7	54,5	1 123,8
	huhti	349,6	446,7	401,5	38,8	6,4	4,9	5,3	138,9	104,8	50,2	1 100,4
	touko	353,0	377,9	327,7	42,7	7,5	4,9	5,3	137,4	60,9	49,1	988,4
	kesä	355,8	625,6	573,6	44,1	7,8	4,9	5,3	140,8	170,8	44,5	1 347,6
	heinä ^(p)	363,6	612,0	549,8	56,4	5,8	4,9	5,3	139,9	123,8	49,8	1 299,2

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.
- 2) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 3) Tammikuun 1999 alusta alkaen mukaan lukien TARGETin toimintaan liittyvät eurojärjestelmän väliaikaiset bruttosaamiset ja -velat euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Tammikuun 1999 lopun tilanne oli noin 75 miljardia euroa, helmikuun 1999 lopun tilanne noin 27 miljardia euroa, maaliskuun 1999 lopun tilanne noin 77 miljardia euroa, huhtikuun 1999 lopun tilanne noin 84 miljardia euroa, toukokuun 1999 lopun tilanne noin 40 miljardia euroa, kesäkuun 1999 lopun tilanne noin 149 miljardia euroa ja heinäkuun 1999 lopun tilanne noin 101 miljardia euroa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

													Yhteensä			
	Lainat euro-alueelle	Rahalaitoksille	Julkis-yhteisöille	Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998																
tammi	8 501,3	2 974,4	806,4	4 720,6	1 911,0	648,2	1 074,0	188,9	104,8	351,2	102,2	249,0	1 597,3	236,4	826,4	13 528,4
helmi	8 538,7	2 986,8	807,9	4 744,0	1 932,1	651,8	1 086,2	194,1	106,3	363,7	106,6	257,1	1 623,6	236,7	831,4	13 632,5
maalis	8 561,6	2 979,8	806,0	4 775,8	1 957,2	654,9	1 103,7	198,6	105,1	384,4	110,9	273,5	1 676,7	238,0	811,3	13 734,4
huhti	8 617,1	2 999,7	810,9	4 806,5	1 978,1	664,3	1 114,8	199,1	105,7	396,1	114,0	282,1	1 634,0	238,2	830,8	13 800,1
touko	8 618,2	2 994,0	799,7	4 824,4	2 000,0	670,8	1 126,5	202,7	105,7	404,0	116,4	287,7	1 632,9	247,0	845,6	13 853,4
kesä	8 752,6	3 070,5	805,8	4 876,4	2 014,5	681,3	1 137,6	195,5	104,1	401,0	118,2	282,8	1 674,8	240,2	736,3	13 923,5
heinä	8 732,2	3 013,8	801,4	4 917,0	2 035,7	697,5	1 137,2	201,0	104,0	392,2	117,2	275,1	1 632,7	235,3	779,7	13 911,9
elo	8 756,1	3 035,8	803,9	4 916,4	2 041,4	703,8	1 136,1	201,6	103,7	386,4	118,2	268,3	1 641,1	236,3	768,9	13 933,9
syys	8 836,2	3 071,9	807,8	4 956,5	2 048,4	708,2	1 136,4	203,9	106,2	380,3	108,9	271,4	1 654,4	236,9	783,4	14 045,8
loka	8 972,3	3 167,7	813,7	4 990,9	2 074,6	716,0	1 151,2	207,4	105,9	387,3	115,0	272,3	1 636,3	239,0	781,5	14 196,9
marras	9 100,8	3 245,0	817,8	5 038,0	2 072,1	722,5	1 147,2	202,4	112,9	401,8	116,0	285,8	1 681,3	241,2	798,4	14 408,5
joulu	9 082,9	3 171,3	820,4	5 091,2	2 018,3	729,3	1 095,4	193,6	105,7	422,1	120,9	301,2	1 590,2	243,8	783,6	14 246,8
1999																
tammi	9 302,2	3 380,9	820,4	5 100,9	2 047,0	736,8	1 103,2	206,9	108,0	430,4	112,9	317,5	1 633,9	244,6	936,0	14 701,9
helmi	9 199,0	3 268,3	820,9	5 109,8	2 063,4	744,9	1 115,5	202,9	112,2	441,5	117,5	324,0	1 589,3	243,4	954,6	14 603,2
maalis	9 254,9	3 282,9	818,7	5 153,3	2 086,4	759,3	1 129,4	197,6	99,1	468,1	125,7	342,4	1 644,1	244,6	883,7	14 680,9
huhti	9 299,7	3 308,5	811,4	5 179,8	2 103,8	773,3	1 128,5	201,9	104,8	481,1	126,0	355,0	1 632,5	246,3	846,6	14 714,6
touko	9 314,4	3 289,1	810,3	5 214,9	2 141,3	786,0	1 147,1	208,3	102,8	496,7	127,8	368,9	1 620,9	247,5	829,9	14 753,4
kesä	9 453,8	3 338,2	816,0	5 299,5	2 137,5	799,6	1 127,2	210,7	101,6	482,9	124,6	358,3	1 640,5	249,3	840,7	14 906,3
heinä ^(p)	9 450,8	3 317,7	807,5	5 325,6	2 113,5	797,7	1 105,4	210,4	109,2	480,5	127,2	353,3	1 625,9	251,6	819,0	14 850,4

2. Velat

													Yhteensä			
	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irta- sanomis- ehtoiset	Repot	Rahamarkkina- rahasto- osuudet	Liikkeeseen lasketut velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998																
tammi	0,4	7 782,1	3 029,5	95,9	4 656,6	1 179,8	1 917,8	1 341,8	217,1	253,7	1 946,6	145,2	690,8	1 436,0	1 273,7	13 528,4
helmi	0,4	7 829,7	3 066,1	98,4	4 665,2	1 181,7	1 922,1	1 345,1	216,3	255,7	1 969,9	147,2	696,0	1 469,8	1 263,9	13 632,5
maalis	0,4	7 836,4	3 077,0	92,8	4 666,7	1 210,8	1 897,2	1 346,4	212,2	255,5	1 987,2	149,5	710,3	1 521,2	1 273,7	13 734,4
huhti	0,4	7 867,3	3 079,7	97,2	4 690,3	1 225,3	1 912,4	1 346,0	206,6	258,3	2 001,5	156,3	702,6	1 492,4	1 321,3	13 800,1
touko	0,4	7 890,0	3 092,8	88,2	4 709,0	1 242,3	1 910,6	1 347,9	208,2	261,2	2 013,3	150,9	712,2	1 485,2	1 340,2	13 853,4
kesä	0,4	7 999,4	3 174,8	94,0	4 730,5	1 289,8	1 890,8	1 346,5	203,4	259,8	2 042,4	145,9	718,7	1 496,1	1 260,8	13 923,5
heinä	0,4	7 961,8	3 163,3	92,4	4 706,1	1 250,8	1 893,9	1 345,9	215,5	259,8	2 063,1	152,8	720,1	1 472,9	1 281,2	13 911,9
elo	0,4	7 982,1	3 183,7	95,4	4 702,9	1 241,8	1 905,4	1 347,6	208,2	264,7	2 074,7	152,9	720,1	1 475,8	1 263,3	13 933,9
syys	0,4	8 038,0	3 234,8	90,0	4 713,2	1 263,5	1 890,8	1 347,6	211,3	260,3	2 093,9	154,1	721,7	1 489,4	1 288,0	14 045,8
loka	0,4	8 136,8	3 315,0	90,8	4 731,0	1 268,8	1 889,2	1 350,8	222,3	258,4	2 096,9	161,1	725,9	1 530,3	1 287,2	14 196,9
marras	0,4	8 245,3	3 399,8	91,9	4 753,6	1 308,8	1 888,9	1 353,5	202,4	259,6	2 112,8	169,5	727,6	1 598,0	1 295,3	14 408,5
joulu	0,4	8 262,1	3 312,8	95,7	4 853,6	1 382,2	1 908,3	1 385,9	177,2	241,1	2 113,9	160,8	737,7	1 506,3	1 224,3	14 246,8
1999																
tammi	0,4	8 396,8	3 456,5	81,8	4 858,5	1 402,8	1 974,2	1 310,3	171,2	272,0	2 148,5	169,6	748,5	1 591,4	1 374,8	14 701,9
helmi	0,4	8 297,2	3 367,9	85,3	4 844,0	1 375,9	1 971,5	1 312,6	183,9	286,5	2 173,7	174,7	753,2	1 590,5	1 326,9	14 603,2
maalis	0,5	8 345,6	3 407,8	79,1	4 858,7	1 382,0	1 987,0	1 310,8	178,9	279,8	2 193,6	180,5	759,3	1 612,9	1 308,8	14 680,9
huhti	0,5	8 347,3	3 397,1	77,8	4 872,4	1 402,1	1 983,8	1 314,2	172,3	297,4	2 223,8	190,1	769,5	1 631,6	1 254,5	14 714,6
touko	0,5	8 374,2	3 406,5	78,8	4 889,0	1 428,3	1 974,1	1 314,1	172,5	296,7	2 247,9	190,2	777,5	1 656,1	1 210,3	14 753,4
kesä	0,5	8 443,1	3 442,2	82,0	4 919,0	1 473,8	1 959,9	1 318,5	166,8	305,3	2 269,4	182,8	786,0	1 667,2	1 251,9	14 906,3
heinä ^(p)	0,5	8 427,1	3 426,6	78,7	4 921,7	1 463,1	1 976,5	1 320,6	161,5	302,4	2 274,2	180,1	790,1	1 641,6	1 234,4	14 850,4

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä¹⁾²⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut	Yhteensä
		euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	saamiset ³⁾	omaisuus	saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	tammi	5 548,5	827,5	4 721,0	1 373,6	1 183,2	190,4	251,6	1 891,8	243,6	840,5	10 149,4
	helmi	5 573,8	829,1	4 744,7	1 387,6	1 192,0	195,6	259,6	1 918,4	244,0	847,1	10 230,3
	maalis	5 603,2	827,2	4 776,0	1 407,7	1 207,9	199,8	276,1	1 970,8	245,5	823,5	10 326,7
	huhti	5 639,0	832,1	4 806,9	1 414,9	1 215,0	199,9	284,7	1 932,5	245,8	847,0	10 363,9
	touko	5 645,6	820,9	4 824,7	1 429,4	1 225,9	203,5	290,3	1 934,6	254,7	865,1	10 419,7
	kesä	5 703,4	826,9	4 876,6	1 433,7	1 237,3	196,4	285,4	1 963,3	248,0	755,8	10 389,6
	heinä	5 739,7	822,5	4 917,2	1 424,9	1 223,1	201,8	277,9	1 925,2	243,3	801,4	10 412,5
	elo	5 741,6	825,0	4 916,7	1 424,8	1 222,4	202,4	271,1	1 931,5	244,3	795,6	10 408,9
	syys	5 785,6	828,9	4 956,7	1 421,9	1 217,3	204,5	274,2	1 942,4	245,0	805,4	10 474,4
	loka	5 825,9	834,8	4 991,1	1 431,0	1 222,9	208,1	275,2	1 934,2	247,1	803,7	10 517,0
	marras	5 877,2	838,8	5 038,4	1 426,5	1 223,5	203,0	288,7	1 986,4	249,3	821,4	10 649,5
	joulu	5 932,1	840,8	5 091,3	1 375,7	1 181,6	194,1	304,9	1 907,4	251,8	797,1	10 569,0
1999	tammi	5 941,9	840,8	5 101,0	1 398,0	1 190,5	207,6	321,6	2 050,6	254,0	962,0	10 928,2
	helmi	5 951,3	841,3	5 110,0	1 407,6	1 204,1	203,5	328,1	1 953,9	252,8	981,2	10 874,9
	maalis	5 992,7	839,1	5 153,5	1 419,5	1 221,3	198,2	346,6	2 069,9	254,0	904,6	10 987,3
	huhti	6 011,8	831,8	5 180,0	1 422,4	1 219,8	202,6	359,2	2 067,9	256,0	868,6	10 986,0
	touko	6 045,8	830,8	5 215,0	1 446,8	1 237,9	209,0	373,1	2 008,0	257,2	848,6	10 979,5
	kesä	6 136,1	836,4	5 299,7	1 428,8	1 217,2	211,6	362,6	2 139,4	259,2	855,9	11 181,9
	heinä ⁴⁾	6 153,6	827,9	5 325,8	1 406,6	1 195,3	211,3	357,7	2 077,5	261,6	838,9	11 095,9

2. Velat: kannat

		Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markki- napaperit	Liikke- eseen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ⁴⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1998	tammi	311,4	146,6	4 658,8	1 182,1	1 917,8	1 341,8	217,1	308,0	1 313,8	697,5	1 452,0	1 336,0	-74,8	10 149,4
	helmi	311,7	160,0	4 669,2	1 185,6	1 922,1	1 345,1	216,3	309,8	1 333,7	696,5	1 484,9	1 327,6	-62,9	10 230,3
	maalis	311,8	139,6	4 669,4	1 213,6	1 897,2	1 346,4	212,2	311,2	1 348,3	705,7	1 536,6	1 340,0	-35,8	10 326,7
	huhti	314,8	141,6	4 692,5	1 227,5	1 912,4	1 346,0	206,6	320,9	1 352,7	693,8	1 508,8	1 389,7	-50,8	10 363,9
	touko	317,2	135,1	4 713,0	1 246,3	1 910,6	1 347,9	208,2	319,4	1 356,3	700,8	1 501,2	1 405,0	-28,2	10 419,7
	kesä	315,5	148,2	4 735,0	1 294,3	1 890,8	1 346,5	203,4	315,1	1 370,3	713,4	1 516,9	1 325,2	-50,1	10 389,6
	heinä	320,6	156,4	4 709,1	1 253,8	1 893,9	1 345,9	215,5	322,3	1 378,7	713,1	1 496,9	1 349,9	-34,6	10 412,5
	elo	314,9	165,2	4 706,4	1 245,3	1 905,4	1 347,6	208,2	326,2	1 383,4	712,0	1 497,4	1 338,4	-35,1	10 408,9
	syys	311,7	157,1	4 717,7	1 268,0	1 890,8	1 347,6	211,3	319,5	1 397,5	719,1	1 512,5	1 357,7	-18,3	10 474,4
	loka	313,3	155,5	4 735,3	1 273,1	1 889,2	1 350,8	222,3	325,3	1 391,8	717,4	1 552,9	1 354,4	-28,8	10 517,0
	marras	314,2	148,8	4 759,9	1 315,1	1 888,9	1 353,5	202,4	328,7	1 400,9	714,8	1 618,0	1 363,0	1,4	10 649,5
	joulu	323,6	150,7	4 856,5	1 385,1	1 908,3	1 385,9	177,2	303,4	1 390,2	712,1	1 524,9	1 281,7	26,0	10 569,0
1999	tammi	313,4	132,1	4 864,7	1 409,0	1 974,2	1 310,3	171,2	339,9	1 415,6	757,3	1 690,7	1 442,7	-28,2	10 928,2
	helmi	312,8	140,4	4 850,7	1 382,6	1 971,5	1 312,6	183,9	355,3	1 432,5	754,4	1 640,4	1 382,9	5,4	10 874,9
	maalis	317,6	134,2	4 866,6	1 389,9	1 987,0	1 310,8	178,9	366,0	1 438,0	767,5	1 710,6	1 363,3	23,4	10 987,3
	huhti	319,7	116,6	4 878,8	1 408,4	1 983,8	1 314,2	172,4	387,5	1 454,5	778,4	1 736,5	1 304,7	9,3	10 986,0
	touko	321,4	121,5	4 896,4	1 435,7	1 974,1	1 314,1	172,6	388,9	1 465,6	783,1	1 717,1	1 259,4	26,1	10 979,5
	kesä	323,8	126,1	4 926,8	1 481,6	1 959,9	1 318,5	166,8	391,3	1 473,7	797,7	1 838,1	1 296,4	8,0	11 181,9
	heinä ⁴⁾	332,0	135,1	4 927,5	1 468,8	1 976,5	1 320,6	161,7	378,2	1 480,3	798,5	1 765,4	1 284,2	-5,3	11 095,9

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.
- 2) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 4) Tammikuun 1999 alusta mukaan lukien TARGETin toimintaan liittyvät eurojärjestelmän väliaikaiset bruttosaamiset ja -velat euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Tammikuun 1999 lopun tilanne oli noin 75 miljardia euroa, helmikuun 1999 lopun tilanne noin 27 miljardia euroa, maaliskuun 1999 lopun tilanne noin 77 miljardia euroa, huhtikuun 1999 lopun tilanne noin 84 miljardia euroa, toukokuun 1999 lopun tilanne noin 40 miljardia euroa, kesäkuun 1999 lopun tilanne noin 149 miljardia euroa ja heinäkuun 1999 loppun tilanne noin 101 miljardia euroa.

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton)

3. Saamiset: virrat³⁾

		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ⁴⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	helmi	28,6	2,4	26,3	14,1	8,8	5,3	8,0	39,4	0,4	6,2	96,9
	maalis	30,9	-1,9	32,8	19,2	15,0	4,2	16,5	33,0	1,5	-23,6	77,6
	huhti	39,8	5,0	34,8	7,8	7,5	0,3	8,6	7,2	0,3	23,2	87,0
	touko	8,2	-11,1	19,4	14,8	11,1	3,7	5,6	21,0	9,0	17,9	76,4
	kesä	66,8	5,9	60,9	2,9	10,7	-7,8	-6,0	12,3	-6,7	-104,5	-35,3
	heinä	39,9	-4,3	44,1	-11,7	-17,3	5,6	-6,8	-15,7	-4,7	46,0	47,0
	elo	1,5	2,4	-0,9	-0,4	-0,9	0,5	-6,7	-3,7	1,0	-6,0	-14,3
	syys	50,5	4,2	46,3	-2,5	-5,1	2,5	3,1	78,6	0,6	-4,3	126,1
	loka	40,3	5,9	34,4	7,8	4,5	3,3	0,9	-17,9	2,2	-1,6	31,7
	marras	53,6	3,9	49,6	-4,6	0,5	-5,2	13,5	25,2	2,4	17,5	107,5
	joulu	64,7	2,1	62,6	-49,9	-41,0	-8,9	16,2	-72,0	2,6	-23,9	-62,3
1999	tammi	70,9	0,9	70,0	17,5	17,1	0,4	10,5	112,8	-0,2	151,8	363,3
	helmi	7,0	0,3	6,7	9,1	13,4	-4,4	6,5	-132,7	-1,2	19,1	-92,2
	maalis	36,1	-2,9	39,0	27,9	25,5	2,5	18,2	67,2	1,2	-87,1	63,6
	huhti	17,8	-8,9	26,6	3,7	-0,6	4,3	12,6	-17,1	2,0	-36,0	-16,9
	touko	33,1	-1,1	34,2	24,2	18,0	6,2	14,0	-72,3	1,2	-20,0	-19,9
	kesä	91,5	5,6	85,9	-19,2	-21,7	2,5	-11,2	117,1	1,8	6,9	186,8
	heinä ⁴⁾	19,6	-8,5	28,1	-33,2	-32,2	-0,9	-5,9	-26,1	2,4	-17,0	-60,2

4. Velat: virrat³⁾

		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaikaiset	Irtisanomisehtoiset	Repot	Rahamarkkinavarainrahastot ja rahamarkkinapaperit	Liikkeen lasketut velkaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ⁴⁾	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	helmi	0,4	13,3	11,0	3,8	4,8	3,2	-0,8	1,8	20,6	0,5	35,9	0,9	12,6	96,9
	maalis	0,0	-20,4	-0,8	27,6	-25,6	1,3	-4,1	1,3	14,7	12,5	46,2	-3,2	27,2	77,6
	huhti	3,0	2,0	26,1	15,0	17,0	-0,4	-5,6	10,1	8,2	-11,2	-9,3	73,2	-15,1	87,0
	touko	2,4	-6,5	21,8	19,4	-1,1	1,9	1,6	-1,3	6,1	7,4	-0,7	24,7	22,5	76,4
	kesä	-1,7	13,1	20,8	47,4	-20,4	-1,4	-4,8	-4,4	14,5	15,5	4,6	-78,2	-19,6	-35,3
	heinä	5,2	8,2	-23,8	-39,7	4,3	-0,6	12,1	7,4	11,5	-1,0	-2,9	25,4	17,0	47,0
	elo	-5,7	8,8	-3,7	-8,9	10,8	1,7	-7,3	3,8	3,1	-0,1	-8,1	-11,7	-0,5	-14,3
	syys	-3,2	-8,1	17,3	24,8	-10,9	0,1	3,2	-6,1	6,6	8,1	71,5	23,4	16,6	126,1
	loka	1,5	-1,6	16,9	4,7	-2,0	3,2	11,0	5,9	-9,0	-1,2	36,1	-6,0	-10,8	31,7
	marras	0,9	-6,7	22,4	41,2	-1,6	2,7	-19,9	3,1	7,7	-1,8	41,4	10,3	30,3	107,5
	joulu	9,4	1,9	98,9	70,5	21,2	32,4	-25,2	-24,8	-11,0	-2,9	-83,5	-75,6	25,2	-62,3
1999	tammi	-9,4	-6,6	34,2	23,7	-2,2	14,6	-1,9	13,6	27,0	14,7	158,0	170,2	-38,4	363,3
	helmi	-0,6	8,3	-24,1	-27,5	-11,5	2,2	12,7	15,1	13,6	-1,9	-83,6	-59,5	40,4	-92,2
	maalis	4,8	-6,0	12,7	5,9	13,7	-1,9	-5,1	6,5	8,0	12,4	43,5	-30,0	11,7	63,6
	huhti	2,1	-17,6	11,0	18,1	-3,9	3,4	-6,6	20,9	15,5	11,3	12,7	-59,1	-13,8	-16,9
	touko	1,7	4,9	16,4	26,8	-10,5	-0,2	0,2	1,3	9,8	5,5	-31,9	-44,5	16,8	-19,9
	kesä	2,4	4,6	28,8	45,4	-15,1	4,4	-5,8	1,2	6,7	16,3	105,8	39,8	-18,9	186,8
	heinä ⁴⁾	8,1	9,0	3,5	-11,7	18,2	2,1	-5,1	-12,7	11,9	1,1	-40,7	-26,5	-13,9	-60,2

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾²⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

		M1								M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit
				Yhteensä		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998=100 ³⁾					
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset		Joulukuu 1998=100 ³⁾									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
1998	tammi	311,4	1 253,6	1 565,0	87,97	908,4	1 177,5	3 650,9	93,60	217,1	308,0	74,8		
	helmi	311,7	1 254,1	1 565,8	88,03	905,1	1 181,6	3 652,5	93,65	216,3	309,8	79,7		
	maalis	311,8	1 283,8	1 595,5	89,68	878,8	1 183,4	3 657,7	93,77	212,2	311,2	85,9		
	huhti	314,8	1 295,9	1 610,7	90,59	892,6	1 185,1	3 688,4	94,61	206,6	320,9	86,4		
	touko	317,2	1 313,0	1 630,2	91,72	888,8	1 189,2	3 708,3	95,15	208,2	319,4	88,7		
	kesä	315,5	1 361,7	1 677,2	94,33	871,2	1 189,0	3 737,4	95,88	203,4	315,1	87,8		
	heinä	320,6	1 321,7	1 642,3	92,41	872,5	1 189,7	3 704,6	95,08	215,5	322,3	93,5		
	elo	314,9	1 312,6	1 627,5	91,56	879,3	1 192,9	3 699,7	94,93	208,2	326,2	88,9		
	syys	311,7	1 333,9	1 645,6	92,70	864,8	1 193,8	3 704,2	95,18	211,3	319,5	80,5		
	loka	313,3	1 337,8	1 651,1	92,98	867,2	1 197,3	3 715,6	95,45	222,3	325,3	81,5		
	marras	314,2	1 379,6	1 693,8	95,34	871,1	1 199,9	3 764,8	96,67	202,4	328,7	80,0		
	joulu	323,6	1 452,5	1 776,1	100,00	885,1	1 231,6	3 892,8	100,00	177,2	303,4	67,9		
1999	tammi	313,4	1 476,8	1 790,2	100,83	881,7	1 247,6	3 919,5	100,61	171,2	339,9	55,0		
	helmi	312,8	1 446,8	1 759,6	99,04	868,0	1 251,6	3 879,1	99,50	183,9	355,3	56,8		
	maalis	317,6	1 463,4	1 781,0	100,17	878,3	1 250,4	3 909,6	100,21	178,9	366,0	48,5		
	huhti	319,7	1 478,7	1 798,3	101,12	871,9	1 255,3	3 925,6	100,59	172,4	387,5	53,2		
	touko	321,4	1 503,5	1 824,9	102,59	862,5	1 259,3	3 946,7	101,11	172,6	388,9	59,0		
	kesä	323,8	1 545,6	1 869,5	105,07	842,2	1 265,1	3 976,7	101,85	166,8	391,3	55,1		
	heinä ⁴⁾	332,0	1 538,8	1 870,7	105,20	853,7	1 269,6	3 993,9	102,35	161,7	378,2	60,5		

2. Virrat⁴⁾

		M1				M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit		
				Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset				Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset									
		1	2	3	4	5	6				7	8
1998	helmi	0,4	0,7	1,1	8,3	-3,1	4,1	2,1	4,2	-0,8	1,8	4,9
	maalis	0,0	29,3	29,4	8,8	-26,8	1,8	4,3	4,4	-4,1	1,3	6,2
	huhti	3,0	13,2	16,2	10,3	15,1	1,8	33,1	5,1	-5,6	10,1	0,9
	touko	2,4	17,7	20,0	10,1	-3,1	4,1	21,0	5,3	1,6	-1,3	2,5
	kesä	-1,7	48,1	46,4	9,6	-18,1	-0,2	28,1	5,3	-4,8	-4,4	-1,0
	heinä	5,2	-39,2	-34,1	8,2	2,3	0,7	-31,1	4,4	12,1	7,4	5,9
	elo	-5,7	-9,4	-15,2	8,3	6,3	3,2	-5,7	4,3	-7,3	3,8	-4,8
	syys	-3,2	23,4	20,2	8,0	-11,7	1,0	9,6	4,7	3,2	-6,1	-7,8
	loka	1,5	3,5	5,1	8,1	2,2	3,5	10,7	4,5	11,0	5,9	0,8
	marras	0,9	41,0	41,9	8,3	2,8	2,5	47,2	5,0	-19,9	3,1	-1,7
	joulu	9,4	73,4	82,8	9,6	15,6	31,4	129,8	6,0	-25,2	-24,8	-12,3
1999	tammi	-9,4	24,2	14,8	14,6	-6,7	15,6	23,7	7,5	-1,9	13,6	-1,2
	helmi	-0,6	-31,2	-31,8	12,5	-15,2	3,9	-43,1	6,2	12,7	15,1	1,4
	maalis	4,8	15,3	20,0	11,7	9,0	-1,4	27,6	6,9	-5,1	6,5	-1,7
	huhti	2,1	14,9	17,0	11,6	-7,0	5,0	14,9	6,3	-6,6	20,9	1,8
	touko	1,7	24,4	26,1	11,9	-9,8	3,9	20,2	6,3	0,2	1,3	5,6
	kesä	2,4	41,6	44,0	11,4	-21,0	5,8	28,8	6,2	-5,8	1,2	-4,0
	heinä ⁴⁾	8,1	-5,8	2,3	13,8	12,6	4,5	19,5	7,6	-5,1	-12,7	5,6

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 3) Kun joulukuun 1998 (kausivaihteluista puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohdana, kuten alaviitteessä 4 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta uudelleenluokitellun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta.
- 4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. taulukon 2.4 tekninen huomautus.

M3			Lisätieto: rahalaitosten muut kuin monetaariset velat							
Yhteensä	Joulukuu 1998=100 ³⁾		Talletukset				Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Yhteensä	
12	13	14	15	16	17	18	19	20		
4 250,9	95,50		1 227,7	1 010,0	217,7	1 239,0	697,5	3 164,2	1998 tammi	
4 258,3	95,68		1 235,2	1 017,7	217,5	1 254,0	696,5	3 185,7	helmi	
4 267,0	95,85		1 235,8	1 019,1	216,8	1 262,5	705,7	3 203,9	maalis	
4 302,4	96,72		1 235,2	1 020,5	214,7	1 266,2	693,8	3 195,2	huhti	
4 324,6	97,25		1 235,3	1 022,3	213,0	1 267,5	700,8	3 203,6	touko	
4 343,8	97,66		1 232,2	1 020,2	212,0	1 282,5	713,4	3 228,0	kesä	
4 335,9	97,53		1 232,6	1 021,8	210,8	1 285,2	713,1	3 230,9	heinä	
4 323,0	97,22		1 236,5	1 026,6	209,9	1 294,6	712,0	3 243,0	elo	
4 315,5	97,20		1 235,8	1 026,5	209,3	1 317,0	719,1	3 271,9	syys	
4 344,8	97,84		1 231,5	1 022,4	209,1	1 310,2	717,4	3 259,2	loka	
4 375,9	98,48		1 227,8	1 018,3	209,5	1 320,9	714,8	3 263,5	marras	
4 441,3	100,00		1 238,4	1 023,7	214,6	1 322,3	712,1	3 272,8	joulu	
4 485,6	100,77		1 216,4	1 093,2	123,1	1 360,7	757,3	3 334,3	1999 tammi	
4 475,2	100,46		1 226,2	1 104,3	121,8	1 375,7	754,4	3 356,2	helmi	
4 503,0	101,07		1 230,4	1 109,5	120,9	1 389,5	767,5	3 387,4	maalis	
4 538,5	101,77		1 231,6	1 112,9	118,7	1 401,4	778,4	3 411,4	huhti	
4 567,2	102,38		1 227,7	1 112,5	115,2	1 406,6	783,1	3 417,4	touko	
4 589,9	102,83		1 232,9	1 118,7	114,2	1 418,5	797,7	3 449,1	kesä	
4 594,2	103,00		1 235,5	1 123,5	112,0	1 419,8	798,5	3 453,8	heinä ^(p)	

M3			Lisätieto: rahalaitosten muut kuin monetaariset velat							
Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	3 kk:n liukuva keskiarvo	Talletukset				Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Yhteensä	
12	13	14	15	16	17	18	19	20		
8,0	4,6	4,7	7,6	7,8	-0,2	15,6	0,5	23,7	1998 helmi	
7,7	4,7	4,9	0,5	1,2	-0,8	8,5	12,5	21,5	maalis	
38,6	5,2	5,0	-0,1	1,9	-2,0	7,2	-11,2	-4,1	huhti	
23,8	5,0	5,1	0,2	1,9	-1,7	3,6	7,4	11,2	touko	
18,0	4,9	4,9	-3,3	-2,3	-1,0	15,5	15,5	27,7	kesä	
-5,6	4,8	4,8	0,7	1,9	-1,2	5,5	-1,0	5,3	heinä	
-14,0	4,5	4,6	3,6	4,5	-0,9	7,9	-0,1	11,4	elo	
-1,0	4,5	4,6	0,2	0,8	-0,6	14,3	8,1	22,6	syys	
28,4	4,9	4,7	-4,4	-4,1	-0,2	-9,8	-1,2	-15,4	loka	
28,7	4,6	4,7	-4,0	-4,4	0,4	9,4	-1,8	3,6	marras	
67,5	4,6	4,9	11,2	5,7	5,5	1,3	-2,9	9,6	joulu	
34,1	5,5	5,0	3,7	4,7	-1,0	28,2	14,7	46,6	1999 tammi	
-13,9	5,0	5,3	2,4	3,7	-1,3	12,2	-1,9	12,8	helmi	
27,4	5,4	5,2	3,9	4,7	-0,8	9,7	12,4	26,0	maalis	
31,1	5,2	5,3	1,0	3,3	-2,2	13,7	11,3	26,0	huhti	
27,3	5,3	5,3	-4,2	-0,7	-3,5	4,2	5,5	5,6	touko	
20,2	5,3	5,4	4,9	5,9	-1,0	10,8	16,3	32,0	kesä	
7,3	5,6	-	3,1	5,3	-2,2	6,4	1,1	10,6	heinä ^(p)	

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit^{1) 2)}

(miljardia euroa; prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihteluista puhdistetut kannat

		M2						M3			
		M1		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁴⁾		Yhteensä	Indeksi ³⁾	Yhteensä	Indeksi ³⁾		
		Yhteensä	Indeksi ³⁾	Yhteensä						Yhteensä	
						1	2	3	4		
1998	tammi	1 566,8	88,07	2 058,0		3 624,8	92,97	609,5		4 234,3	95,24
	helmi	1 589,5	89,36	2 063,3		3 652,8	93,70	604,1		4 256,9	95,76
	maalis	1 606,6	90,30	2 063,9		3 670,5	94,13	605,3		4 275,8	96,16
	huhti	1 626,3	91,47	2 063,8		3 690,1	94,70	601,9		4 292,0	96,60
	touko	1 634,7	91,97	2 071,4		3 706,2	95,14	597,6		4 303,8	96,90
	kesä	1 650,0	92,80	2 074,0		3 724,0	95,57	596,7		4 320,8	97,25
	heinä	1 643,3	92,46	2 068,9		3 712,2	95,31	624,3		4 336,5	97,66
	elo	1 651,6	92,91	2 074,0		3 725,6	95,64	618,4		4 344,0	97,80
	syys	1 660,4	93,53	2 077,5		3 737,9	96,08	613,6		4 351,6	98,12
	loka	1 673,5	94,25	2 078,4		3 751,9	96,43	634,1		4 386,0	98,88
	marras	1 681,0	94,62	2 094,6		3 775,6	96,99	616,7		4 392,3	98,97
	joulu	1 696,7	95,53	2 106,7		3 803,4	97,74	583,1		4 386,5	98,88
1999	tammi	1 787,1	100,66	2 100,7		3 887,8	99,84	576,8		4 464,6	100,41
	helmi	1 781,7	100,29	2 096,8		3 878,4	99,53	595,1		4 473,5	100,53
	maalis	1 798,9	101,18	2 129,6		3 928,5	100,74	590,1		4 518,6	101,54
	huhti	1 815,1	102,06	2 113,1		3 928,1	100,70	599,6		4 527,7	101,64
	touko	1 828,9	102,82	2 119,0		3 947,9	101,18	600,8		4 548,7	102,08
	kesä	1 844,1	103,64	2 119,9		3 964,0	101,56	601,9		4 565,9	102,41
	heinä ⁵⁾	1 865,9	104,93	2 131,3		3 997,3	102,48	593,4		4 590,7	103,04

4. Kausivaihteluista puhdistetut virrat⁶⁾

		M2						M3		Muutos edellisestä kuukaudesta (%)	
		M1		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁴⁾		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta (%)	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta (%)		
		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta (%)	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta (%)						
						1	2	3	4		5
1998	tammi	19,8	1,3	7,2	0,4	27,0	0,8	-0,8	-0,1	26,2	0,6
	helmi	22,9	1,5	5,6	0,3	28,5	0,8	-5,3	-0,9	23,2	0,5
	maalis	16,7	1,1	0,1	0,0	16,8	0,5	1,1	0,2	17,9	0,4
	huhti	20,7	1,3	1,3	0,1	22,0	0,6	-2,7	-0,4	19,4	0,5
	touko	8,9	0,5	8,3	0,4	17,2	0,5	-3,8	-0,6	13,4	0,3
	kesä	14,8	0,9	2,0	0,1	16,8	0,5	-1,1	-0,2	15,7	0,4
	heinä	-6,0	-0,4	-4,1	-0,2	-10,0	-0,3	28,1	4,7	18,1	0,4
	elo	8,0	0,5	4,6	0,2	12,6	0,3	-6,2	-1,0	6,4	0,1
	syys	10,9	0,7	6,5	0,3	17,4	0,5	-3,3	-0,5	14,1	0,3
	loka	12,7	0,8	0,7	0,0	13,4	0,4	20,2	3,3	33,6	0,8
	marras	6,6	0,4	15,1	0,7	21,7	0,6	-17,8	-2,8	3,9	0,1
	joulu	16,2	1,0	13,3	0,6	29,5	0,8	-33,3	-5,4	-3,7	-0,1
1999	tammi	91,1	5,4	-9,7	-0,5	81,4	2,1	-13,6	-2,3	67,8	1,5
	helmi	-6,6	-0,4	-5,5	-0,3	-12,1	-0,3	17,5	3,0	5,4	0,1
	maalis	15,9	0,9	31,4	1,5	47,2	1,2	-2,6	-0,4	44,6	1,0
	huhti	15,7	0,9	-17,1	-0,8	-1,4	0,0	6,2	1,0	4,8	0,1
	touko	13,4	0,7	5,4	0,3	18,8	0,5	0,8	0,1	19,7	0,4
	kesä	14,7	0,8	0,2	0,0	14,8	0,4	-0,1	0,0	14,7	0,3
	heinä ⁵⁾	22,9	1,2	12,6	0,6	35,5	0,9	-7,9	-1,3	27,7	0,6

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten ja joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 3) Kun joulukuun 1998 (kausivaihteluista puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohtana, kuten alaviiteessä 6 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta ilman uudelleenluokittelun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. taulukon 2.4 tekninen huomautus.
- 4) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.
- 5) Jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin kuuluvat repot, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.
- 6) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat kotitalouksille ja yrityksille käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

		Yritykset ²⁾			Koti- taloudet ²⁾	Kulutusluotot ³⁾			Auntoluotot ³⁾			Koti- talouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt ³⁾	
		enintään 1 vuosi	yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	yli 5 vuotta		enintään 1 vuosi	yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	yli 5 vuotta	enintään 1 vuosi	yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	yli 5 vuotta		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998	kesä	2 192,9	786,0	317,3	1 089,6	2 374,5	78,0	122,3	190,2	28,5	51,0	1 344,2	37,6
	syys	2 214,5	774,8	323,5	1 116,2	2 419,2	80,3	126,1	195,1	28,9	50,5	1 376,9	36,7
	joulu	2 284,2	810,5	319,9	1 153,8	2 478,7	84,9	128,4	199,8	28,2	46,2	1 415,6	37,0
1999	maalisk.	2 276,7	816,0	346,8	1 113,9	2 526,2	86,2	147,5	187,2	15,4	70,5	1 460,4	35,8
	kesä ⁴⁾	2 334,5	843,0	351,5	1 140,0	2 590,8	88,8	150,3	190,2	15,3	70,0	1 508,2	35,8

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokittukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15.

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat euroalueen eri maissa. Sarake 5 sisältää myös muut kotitalousluotot kuin kulutus- ja asuntoluotot.

Taulukko 2.4. Tekninen huomautus

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihteluista

Raha-aggregaattitiedot puhdistetaan kausivaihteluista joko X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2¹⁾) tai TRAMO/SEATS -ohjelmalla²⁾ (beetaversio, heinäkuu 1998). Kausitasoituskeksessä käytetään menetelmien multiplikaatiivisia malliversioita. Teknisistä syistä on päädytty julkistamaan X-12-ARIMAn tulokset virallisina tietoina. Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihteluista epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2-M1) ja (M3-M2) kausivaihteluista puhdistetut sarjat, jotta aluerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihteluista puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauseiä. Näin saadaan kantojen, korjauseiä ja virtojen kausipuhdistetut arvot (taulukko 2.4.1.).

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko (a) virtatietojen tai (b) kausipuhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella. Jos F_t kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa X_t suhteellista muutosta kuukaudessa t , eli $X_t = (F_t \div L_{t-1} + 1)$, ja jos I_t on kuukauden t kausipuhdistettu kanta, niin suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos viimeisten 12 kuukauden aikana voidaan laskea seuraavasti

$$(a) \quad a_t = ((X_t * X_{t-1} * X_{t-2} * X_{t-3} * X_{t-4} * X_{t-5} * X_{t-6} * X_{t-7} * X_{t-8} * X_{t-9} * X_{t-10} * X_{t-11}) - 1) * 100$$

$$(b) \quad a_t = (I_t \div I_{t-12} - 1) * 100$$

Pyörityksistä johtuen näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausipuhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat käytettävissä EKP:n Internet-kotisivulla (<http://www.ecb.int>) sivulla "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

1 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127-152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

2 Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.*

Taulukko 2.6

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

valuutat	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					13	14	15	16
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joulukuu	3 401,4	3 005,6	43,3	352,6	247,0	27,5	51,3	26,8	5 007,2	4 862,9	19,4	124,8	89,6	13,0	13,2	9,0
1999 maaliskuu	3 819,3	3 354,7	47,9	416,7	296,1	31,2	54,8	34,6	4 999,5	4 849,0	23,2	127,3	87,9	14,3	14,5	10,7
kesä ³⁾	4 029,4	3 630,1	42,8	356,5	254,5	27,4	51,6	23,0	5 051,8	4 894,7	24,6	132,5	94,4	15,3	12,5	10,4

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joulukuu	1 158,4	457,4	125,7	575,3	441,3	55,8	52,5	25,7	365,7	153,5	33,4	178,8	130,9	23,2	12,1	12,6
1999 maaliskuu	1 286,7	554,5	130,9	601,3	463,9	53,3	53,4	30,8	417,4	179,2	39,2	199,0	147,3	25,1	12,5	13,9
kesä ³⁾	1 382,1	614,6	137,3	630,2	499,1	41,3	52,5	37,2	442,8	188,2	40,3	214,3	163,1	24,4	11,7	14,9

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joulukuu	2 120,6	1 905,6	26,4	188,6	106,3	34,4	33,0	14,9	168,0	154,0	0,6	13,4	11,3	0,9	1,1	0,1
1999 maaliskuu	2 200,1	1 992,9	26,3	180,9	99,3	24,2	26,6	30,8	185,4	169,8	0,8	14,9	12,6	0,8	1,3	0,2
kesä ³⁾	2 285,5	2 068,4	31,3	185,8	102,5	23,4	27,7	32,2	187,6	170,7	1,3	15,6	12,8	1,1	1,5	0,2

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

2) Sisältää euron kansalliset ilmentymät.

3) Termillä "pankit" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joul	3 376,2	.	.	.	.	.	.	5 932,1	5 758,9	26,3	147,0	79,2	15,1	48,9	3,7	
1999 maalis	3 796,5	.	.	.	.	.	.	5 991,9	5 797,2	19,9	174,9	98,2	18,7	53,7	4,3	
kesä ^(a)	4 007,8	.	.	.	.	.	.	6 208,8	5 999,5	21,4	187,9	107,7	19,6	57,8	2,8	

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseen laskijat

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joul	730,4	687,4	18,0	25,0	16,9	3,7	1,8	2,6	1 375,7	1 338,8	10,6	26,4	14,4	8,6	2,3	1,1
1999 maalis	760,9	725,5	8,0	27,8	18,2	5,8	1,3	2,5	1 419,5	1 386,6	4,0	28,9	15,4	10,7	2,0	0,9
kesä ^(a)	809,7	776,2	6,6	26,9	17,6	5,4	1,1	2,9	1 452,8	1 422,5	3,3	27,1	13,7	10,5	2,1	0,9

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joul	971,9	377,3	81,4	513,3	373,5	73,9	27,1	38,8	378,9	152,3	27,0	199,6	13,4	8,3	13,4	4,6
1999 maalis	1 008,0	437,2	109,6	461,2	328,5	62,9	26,9	43,3	384,9	140,4	27,3	217,2	189,9	7,8	14,3	5,4
kesä ^(a)	955,5	415,6	77,8	462,1	340,2	53,4	26,3	42,2	411,9	139,0	34,8	238,2	208,1	7,9	16,0	6,1

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 joul	65,1	18,7	5,1	41,3	27,9	5,0	0,8	7,6	315,0	47,2	33,3	234,5	176,8	34,3	4,2	19,3
1999 maalis	76,2	21,5	5,1	49,6	35,0	5,2	0,9	8,4	409,4	56,7	32,5	320,2	250,6	37,3	4,4	27,9
kesä ^(a)	82,4	23,4	5,6	53,4	38,4	5,4	1,2	8,4	386,6	71,0	32,6	283,0	222,9	33,9	4,7	21,5

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

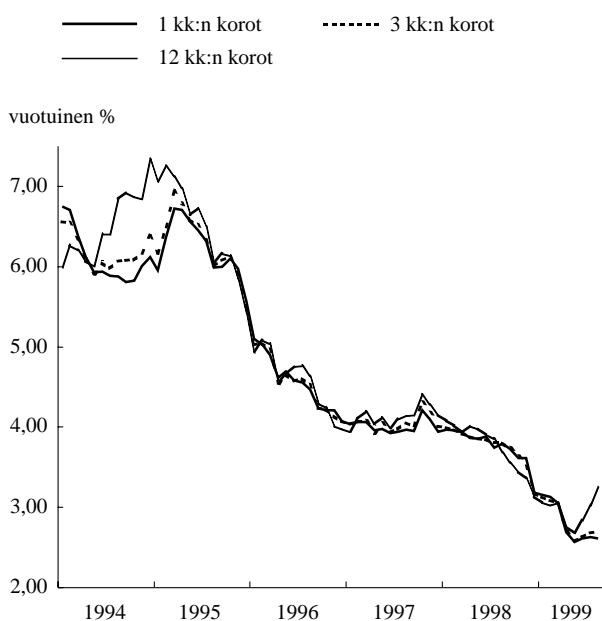
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina) ²⁾

	Euroalue ^{3) 4)}					Yhdysvallat ⁵⁾	Japani ⁵⁾
	Yön yli- talletukset 1	1 kk:n talletukset 2	3 kk:n talletukset 3	6 kk:n talletukset 4	12 kk:n talletukset 5	3 kk:n talletukset 6	3 kk:n talletukset 7
1994	5,24	6,12	6,38	6,83	7,34	6,37	2,34
1995	5,62	5,57	5,49	5,62	5,42	5,44	0,50
1996	4,04	4,08	4,08	4,06	3,98	5,43	0,31
1997	3,98	3,94	4,01	4,05	4,15	5,62	0,36
1998	3,09	3,18	3,17	3,14	3,13	5,00	0,18
1998							
elo	3,78	3,80	3,81	3,72	3,69	5,50	0,37
syys	3,81	3,73	3,73	3,64	3,55	5,20	0,12
loka	3,66	3,61	3,63	3,53	3,44	5,12	0,68
marras	3,40	3,62	3,51	3,43	3,36	5,12	0,68
joulu	3,09	3,18	3,17	3,14	3,13	5,00	0,18
1999							
tammi	3,14	3,16	3,13	3,10	3,06	4,99	0,35
helmi	3,12	3,13	3,09	3,04	3,03	5,00	0,38
maalis	2,93	3,05	3,05	3,02	3,05	4,99	0,20
huhti	2,71	2,69	2,70	2,70	2,76	4,97	0,18
touko	2,55	2,57	2,58	2,60	2,68	4,98	0,12
kesä	2,56	2,61	2,63	2,68	2,84	5,17	0,10
heinä	2,52	2,63	2,68	2,90	3,03	5,30	0,12
elo	2,44	2,61	2,70	3,05	3,24	5,46	0,13
1999							
elo							
6.	2,53	2,62	2,70	3,04	3,24	5,40	0,13
13.	2,57	2,62	2,70	3,07	3,28	5,46	0,11
20.	1,94	2,60	2,68	3,05	3,19	5,46	0,11
27.	2,55	2,60	2,69	3,06	3,24	5,52	0,15

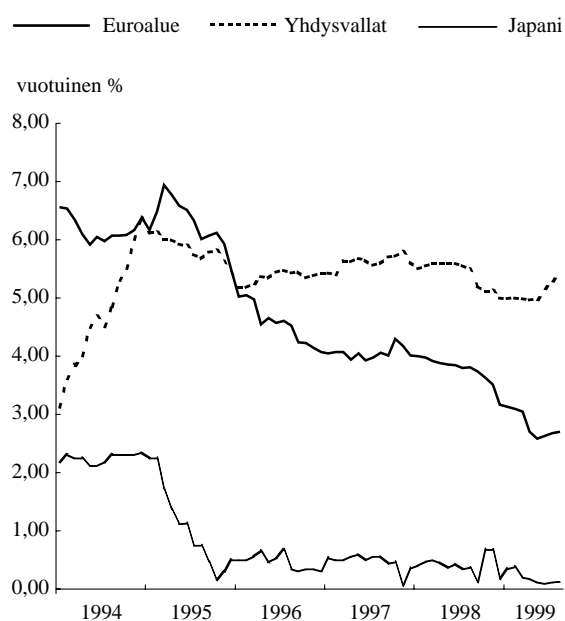
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen antolainauskorot (offered rates).
- 2) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 3) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 4) Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen; muut euroalueen rahamarkkinakorot ovat euriborkorkoja tammikuusta 1999 alkaen.
- 5) Helmikuusta 1999 alkaen liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

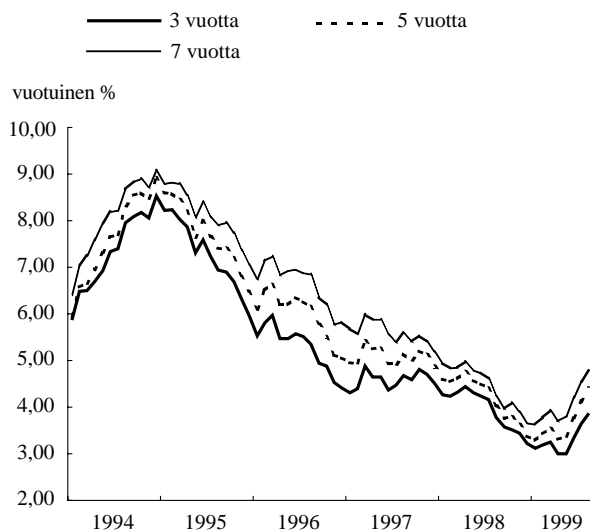
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
1994	8,08	8,52	8,91	9,08	8,18	7,21	4,24
1995	5,69	5,97	6,48	7,06	8,73	6,69	3,32
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1998							
elo	3,68	3,78	4,01	4,24	4,59	5,41	1,17
syys	3,55	3,58	3,77	3,98	4,27	4,87	0,88
loka	3,39	3,51	3,77	4,09	4,25	4,58	0,82
marras	3,33	3,44	3,62	3,90	4,24	4,89	0,89
joulu	3,16	3,22	3,38	3,67	3,95	4,69	1,39
1999							
tammi	2,98	3,11	3,30	3,64	3,82	4,78	2,07
helmi	3,05	3,19	3,43	3,78	3,98	4,99	2,09
maalis	3,08	3,25	3,53	3,92	4,18	5,23	1,72
huhti	2,83	3,00	3,31	3,70	4,04	5,18	1,55
touko	2,82	3,00	3,37	3,81	4,21	5,54	1,36
kesä	3,09	3,34	3,77	4,20	4,53	5,90	1,60
heinä	3,30	3,64	4,13	4,55	4,86	5,80	1,69
elo	3,56	3,87	4,39	4,78	5,06	5,94	1,89
1999							
elo 6.	3,63	3,96	4,51	4,87	5,16	6,03	1,80
13.	3,55	3,84	4,38	4,78	5,05	5,98	1,85
20.	3,45	3,74	4,25	4,68	4,97	5,88	1,87
27.	3,55	3,85	4,33	4,71	4,99	5,82	1,94

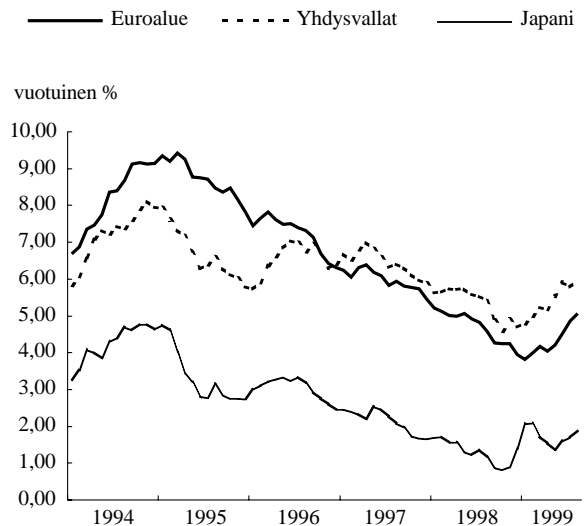
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

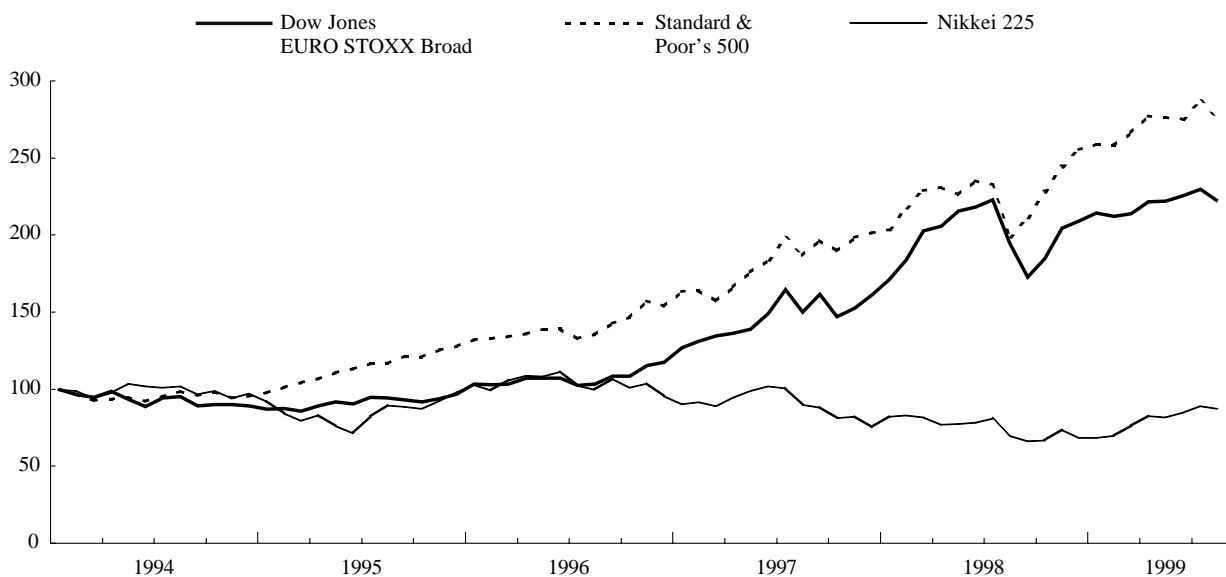
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit											Yhdys- vallat	Japani	
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (syklinen)	Kulutus- tavarat (ei- syklinen)	Energia	Rahoitus	Moniala	Teollisuus	Tekniikka	Yleis- hyödylli- set yhtiöt			Standard & Poor's 500 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
1994	127,33	1 320,59	145,88	107,82	143,90	125,92	109,29	125,91	132,31	128,66	122,60	455,19	19 299,47	
1995	138,37	1 506,82	137,78	111,06	181,13	145,46	117,66	133,05	136,18	145,57	152,09	614,57	19 417,95	
1996	167,75	1 850,32	145,11	120,25	274,94	180,64	137,84	156,11	171,05	153,17	192,40	743,25	20 147,27	
1997	229,86	2 531,99	166,33	159,82	324,06	249,22	188,87	210,33	204,75	248,37	225,11	962,37	15 917,07	
1998	298,37	3 342,32	147,10	156,74	485,39	232,87	250,29	218,78	283,76	353,38	329,50	1 229,23	13 842,17	
1998	elo	277,73	3 050,59	151,13	167,11	413,58	217,55	240,10	194,28	262,30	360,33	279,30	1 074,62	15 243,98
	syys	246,31	2 670,97	131,62	137,37	379,55	230,22	187,86	182,29	240,51	279,90	277,86	1 020,64	14 140,69
	loka	263,49	2 887,11	138,21	147,48	419,19	223,71	206,17	197,45	250,98	300,39	295,80	1 098,67	13 564,51
	marras	291,73	3 232,44	147,95	153,01	442,91	237,51	236,66	208,39	270,40	339,22	306,30	1 176,46	14 883,70
	joulu	298,37	3 342,32	147,10	156,74	485,39	232,87	250,29	218,78	283,76	353,38	329,50	1 229,23	13 842,17
1999	tammi	306,01	3 486,40	146,59	152,92	498,08	226,40	254,13	229,20	301,23	367,41	339,23	1 246,89	13 859,26
	helmi	302,69	3 450,87	149,74	152,16	496,17	225,01	246,99	229,33	312,25	366,43	330,00	1 244,93	14 168,83
	maalis	305,52	3 524,19	153,81	155,94	480,73	254,11	249,73	229,77	311,75	374,45	318,57	1 284,56	15 459,81
	huhti	316,39	3 671,80	172,06	162,67	493,62	276,64	257,18	238,42	334,72	403,94	306,87	1 335,79	16 689,65
	touko	317,05	3 669,07	176,93	167,47	482,10	291,29	253,77	257,12	344,94	413,34	300,15	1 330,72	16 533,26
	kesä	321,66	3 749,45	177,95	168,33	487,77	299,00	251,77	268,06	365,11	440,22	300,26	1 325,93	17 135,96
	heinä	328,07	3 846,24	190,82	168,19	487,34	316,01	246,24	277,97	379,94	481,62	302,28	1 380,99	18 008,62
	elo	316,78	3 691,33	204,66	162,31	468,57	314,74	235,93	278,08	365,94	455,23	289,80	1 327,49	17 670,31
1999	elo 6.	303,75	3 525,47	204,60	156,85	451,13	303,86	220,55	271,39	348,79	436,00	280,04	1 300,29	17 084,24
	13.	317,75	3 710,57	214,31	162,23	466,39	326,23	237,70	273,09	365,39	458,42	285,58	1 327,68	17 435,17
	20.	319,44	3 715,39	208,39	163,72	463,61	318,82	237,40	284,99	364,84	456,20	294,60	1 336,61	18 098,11
	27.	329,97	3 853,48	202,20	166,53	492,95	312,89	250,92	286,00	386,83	476,23	304,64	1 348,27	17 599,37

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Ajanjakson lopun tiedot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.

Taulukko 3.4

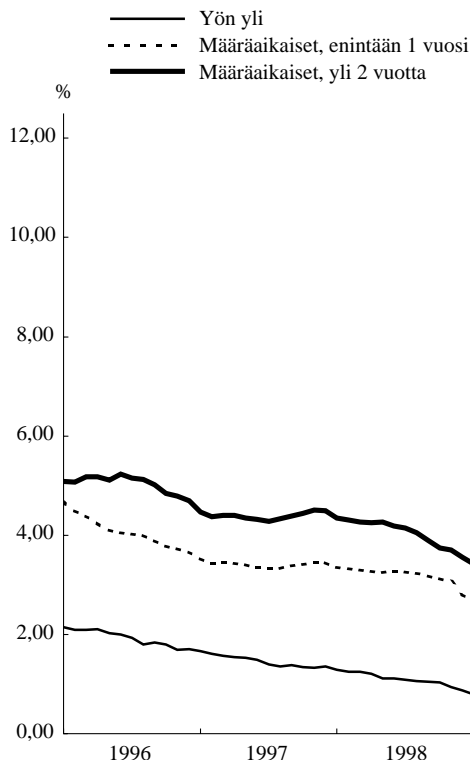
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot			
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet	
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1996	1,94	4,09	4,69	5,04	3,05	3,16	8,82	.	11,56	7,46
1997	1,46	3,41	3,63	4,40	2,80	3,09	7,57	6,64	10,61	6,63
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,74	5,80	10,04	5,87
1998 heinä	1,08	3,26	3,26	4,15	2,56	3,29	6,66	5,84	10,02	5,86
elo	1,05	3,23	3,24	4,05	2,55	3,30	6,61	5,76	10,02	5,79
syys	1,05	3,17	3,18	3,88	2,53	3,21	6,60	5,65	10,00	5,66
loka	1,04	3,12	3,13	3,74	2,49	3,14	6,52	5,52	9,79	5,48
marras	0,94	3,06	3,05	3,70	2,48	3,12	6,40	5,44	9,67	5,43
joulu	0,87	2,81	2,81	3,56	2,44	3,03	6,22	5,11	9,61	5,29
1999 tammi	0,79	2,67	2,67	3,42	2,37	2,86	6,03	5,04	9,60	5,10
helmi	0,74	2,60	2,59	3,37	2,34	2,78	5,93	5,00	9,53	5,02
maalis	0,73	2,57	2,56	3,37	2,31	2,79	5,85	4,99	9,50	5,05
huhti	0,70	2,39	2,39	3,26	2,27	2,61	5,66	4,82	9,35	4,91
touko	0,65	2,25	2,25	3,21	2,16	2,48	5,55	4,73	9,29	4,84
kesä	0,62	2,22	2,22	3,29	2,15	2,45	5,50	4,78	9,29	4,96
heinä	0,62	2,24	2,24	3,44	2,15	2,63	5,48	4,97	9,24	5,21

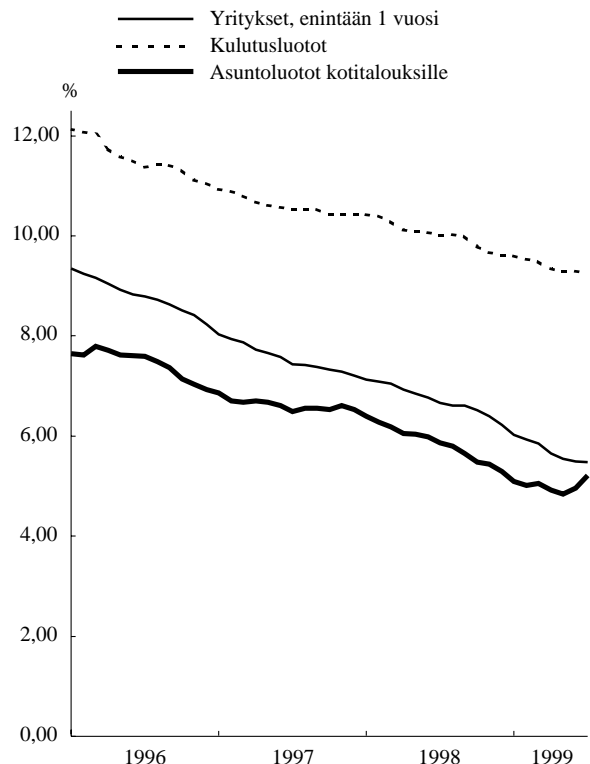
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

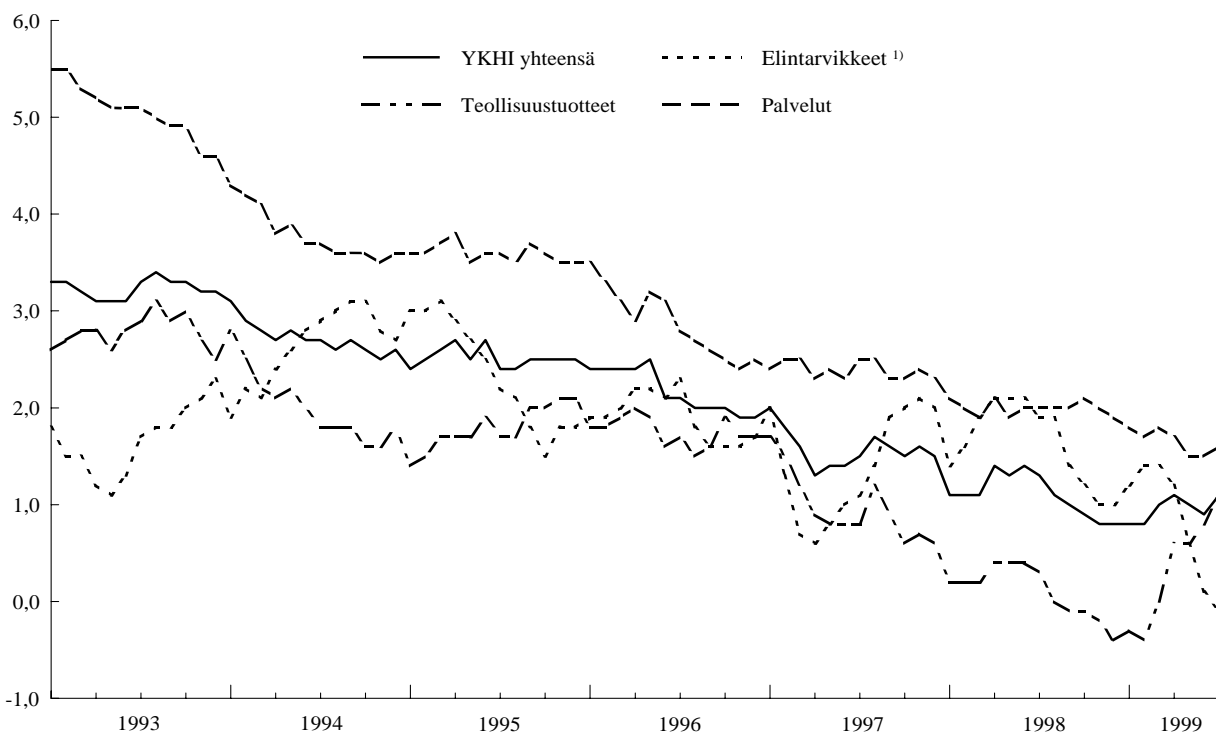
4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kokonais- indeksi 1996 = 100	Kokonais- indeksi	Tavarat							Palvelut
			Elin- tarvikkeet ¹⁾			Teollisuus- tuotteet				
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾				Jalostetut elin- tarvikkeet ¹⁾	Jalostamat- tomat elin- tarvikkeet		Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1995	97,9	2,5	.	2,4	2,4	2,2	1,8	1,9	1,4	3,6
1996	100,0	2,2	1,8	1,9	2,0	1,7	1,8	1,4	3,0	2,9
1997	101,6	1,6	1,2	1,4	1,4	1,4	1,0	0,5	2,8	2,4
1998	102,7	1,1	0,6	1,6	1,4	2,0	0,1	0,9	-2,6	2,0
1998 II	102,8	1,3	1,0	2,1	1,6	2,8	0,4	0,9	-1,4	2,0
1998 III	102,9	1,1	0,6	1,7	1,4	2,1	0,1	1,0	-3,2	2,0
1998 IV	102,8	0,8	0,2	1,1	1,2	0,8	-0,2	0,9	-4,4	2,0
1999 I	103,1	0,8	0,3	1,3	1,2	1,5	-0,2	0,8	-3,8	1,7
1999 II	103,8	1,0	0,6	0,6	0,9	0,3	0,6	0,6	0,8	1,6
1998 heinä	102,9	1,3	0,9	1,9	1,6	2,5	0,3	1,0	-1,9	2,0
1998 elo	102,9	1,1	0,6	1,9	1,5	2,4	0,0	1,0	-3,8	2,0
1998 syys	102,9	1,0	0,4	1,4	1,3	1,5	-0,1	1,0	-3,9	2,0
1998 loka	102,8	0,9	0,3	1,2	1,3	1,1	-0,1	1,0	-4,0	2,1
1998 marras	102,8	0,8	0,1	1,0	1,2	0,6	-0,2	0,9	-4,4	2,0
1998 jouluku	102,9	0,8	0,1	1,0	1,1	0,9	-0,4	0,9	-4,8	1,9
1999 tammi	102,8	0,8	0,2	1,2	1,3	1,1	-0,3	0,8	-4,4	1,8
1999 helmi	103,1	0,8	0,2	1,4	1,3	1,5	-0,4	0,7	-4,3	1,7
1999 maalisk	103,4	1,0	0,4	1,4	1,1	1,8	0,0	0,7	-2,8	1,8
1999 huhti	103,7	1,1	0,7	1,2	1,1	1,2	0,6	0,6	0,3	1,7
1999 touko	103,8	1,0	0,6	0,6	0,8	0,4	0,6	0,6	0,5	1,5
1999 kesä	103,8	0,9	0,5	0,1	0,7	-0,7	0,8	0,6	1,4	1,5
1999 heinä	104,0	1,1	0,7	-0,1	0,7	-1,4	1,1	0,6	3,2	1,6

Lähde: Eurostat. Kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia vuodesta 1995 käytettävissä olleen YKHI-indeksin kanssa.

1) Sisältää alkoholiuomat ja tupakkatuotteet.

2) Viittaa ajanjaksoon 1999.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat									Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ²⁾		Öljyn hinta ³⁾ (euroa per tynnyri)
	Teollisuus yhteensä pl. rakennusteollisuus		Tehdasteollisuus						Rakentaminen ¹⁾	Kokonaisindeksi	Kokonaisindeksi pl. energia	
	1995 = 100		Väli-tuotteet	Pääoma-hyödykkeet	Kulutus-tavarat	Kulutus-tavarat						
						Kesto-kulutus-tavarat	Ei-kesto-kulutus-tavarat					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1995	100,0	3,6	3,9	5,0	1,8	.	.	2,4	.	0,2	2,1	13,0
1996	100,4	0,4	1,0	-1,1	1,2	1,7	1,7	1,7	1,3	6,5	-6,9	15,9
1997	101,4	1,1	0,6	1,2	0,2	0,8	0,1	1,2	1,3	10,0	12,9	17,1
1998	100,6	-0,8	-0,7	-2,2	0,5	0,4	0,1	0,6	0,2	-21,2	-12,5	12,0
1998 II	101,0	-0,2	0,0	-1,1	0,5	0,6	0,1	0,8	0,5	-16,6	-10,7	12,8
1998 III	100,4	-1,3	-1,1	-2,9	0,6	0,3	0,3	0,3	0,0	-24,2	-18,2	11,7
1998 IV	99,4	-2,3	-2,2	-4,5	0,3	-0,2	0,1	-0,3	0,1	-30,0	-20,5	10,1
1999 I	98,8	-2,6	-2,1	-4,8	0,2	0,0	0,2	-0,2	0,8	-17,6	-16,0	10,3
1999 II	99,7	-1,3	-1,0	-2,8	0,1	-0,2	0,1	-0,3	.	5,9	-8,2	15,0
1998 elo	100,4	-1,4	-1,2	-3,2	0,7	0,4	0,3	0,4	-	-26,3	-19,0	11,2
1998 syys	100,2	-1,6	-1,5	-3,4	0,5	0,1	0,2	0,0	-	-25,2	-21,0	11,9
1998 loka	99,8	-2,0	-1,9	-4,1	0,4	-0,1	0,1	-0,2	-	-30,5	-23,5	11,2
1998 marras	99,4	-2,4	-2,2	-4,6	0,3	-0,2	0,1	-0,4	-	-28,6	-18,4	10,2
1998 joul	99,1	-2,6	-2,3	-4,9	0,3	-0,1	0,2	-0,3	-	-30,8	-19,5	8,8
1999 tammi	98,8	-2,7	-2,4	-5,1	0,2	-0,1	0,3	-0,3	-	-23,4	-17,3	9,6
1999 helmi	98,7	-2,7	-2,3	-5,1	0,2	-0,1	0,2	-0,2	-	-20,6	-16,0	9,4
1999 maal	99,0	-2,3	-1,8	-4,4	0,2	-0,1	0,2	-0,2	-	-8,4	-14,6	11,8
1999 huhti	99,6	-1,6	-1,2	-3,3	0,3	-0,1	0,2	-0,3	-	0,3	-12,5	14,4
1999 touko	99,7	-1,4	-1,0	-2,8	0,0	-0,2	0,1	-0,3	-	5,1	-7,8	14,9
1999 kesä	99,8	-1,0	-0,7	-2,2	0,1	-0,2	0,0	-0,2	-	12,8	-4,2	15,6
1999 heinä	.	.	.	.	.	.	.	.	-	22,7	-2,3	18,1
1999 elo	.	.	.	.	.	.	.	.	-	29,2	-0,5	19,2

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit ja työvoimakustannukset

	Bruttokansantuotteet deflaattorit ⁴⁾ (kp.)								
	BKT		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Vienti	Tuonti	
	1995 = 100								
	13	14	15	16	17	18	19	20	
1995	100,0	2,6	2,5	2,7	2,8	1,8	2,8	2,3	
1996	102,1	2,1	2,1	2,5	0,9	0,7	0,9	0,7	
1997	103,7	1,5	1,7	2,0	2,2	0,8	2,2	2,8	
1998	105,3	1,6	1,2	1,4	-0,1	0,4	-0,1	-1,6	
1997 I	103,2	1,6	1,7	2,0	1,4	0,5	1,4	1,8	
1997 II	103,5	1,6	1,6	1,8	2,0	0,6	2,0	2,3	
1997 III	103,8	1,5	1,8	2,1	2,9	1,5	2,9	4,1	
1997 IV	104,2	1,5	1,6	1,9	2,5	0,5	2,5	3,0	
1998 I	104,8	1,6	1,4	1,7	1,5	1,0	1,5	0,8	
1998 II	105,2	1,6	1,4	1,6	0,4	1,1	0,4	-0,5	
1998 III	105,5	1,6	1,0	1,2	-0,6	-0,3	-0,6	-2,8	
1998 IV	105,7	1,5	0,8	1,0	-1,8	-0,3	-1,8	-4,1	
1999 I	106,2	1,3	0,9	0,9	-2,2	0,8	-2,2	-4,0	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 10 ja 11 (HWWA, Institut für Wirtschaftsforschung, Hampuri), sarakkeissa 12 (International Petroleum Exchange) ja sarakkeissa 13–20 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Brent Blend (yhden kuukauden kulutua tapahtuviin toimituksiin). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

4) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

1. Käypiin hintoihin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihteluista puhdistettu)

	Brutto- kansantuote	Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
1995	5 302,3	5 203,2	2 993,9	1 089,4	1 093,4	26,7	1 568,0	1 469,0
1996	5 524,9	5 397,0	3 136,1	1 138,8	1 118,9	3,9	1 658,3	1 530,4
1997	5 643,4	5 492,2	3 189,4	1 142,8	1 135,6	24,6	1 823,7	1 672,6
1998	5 871,3	5 724,0	3 309,5	1 168,0	1 186,8	59,8	1 925,5	1 778,2
1998 I	1 446,4	1 410,4	814,0	289,7	293,5	13,4	480,2	444,2
II	1 459,8	1 421,5	822,0	291,9	291,8	15,9	485,0	446,7
III	1 475,5	1 436,1	832,0	292,4	299,2	12,7	485,0	445,6
IV	1 489,7	1 456,1	841,6	294,1	302,3	17,9	475,3	441,7
1999 I	1 504,1	1 471,1	851,6	299,3	310,8	8,9	472,0	439,0

2. Kiintein hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihteluista puhdistettu, vuoden 1995 hintoina)

	Brutto- kansantuote	Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	9	10	11	12	13	14	15	16
1995	5 302,3	5 203,2	2 993,9	1 089,4	1 093,4	26,7	1 568,0	1 469,0
1996	5 373,5	5 250,9	3 036,6	1 105,9	1 104,6	4,6	1 638,5	1 515,9
1997	5 499,0	5 346,5	3 077,5	1 113,6	1 130,5	25,5	1 796,4	1 643,9
1998	5 651,9	5 526,6	3 157,3	1 130,5	1 179,3	60,3	1 906,1	1 780,8
1998 I	1 402,8	1 370,2	783,3	282,9	292,9	11,7	472,9	440,3
II	1 409,9	1 375,0	786,7	283,6	290,7	14,3	479,5	444,7
III	1 418,2	1 385,5	791,5	282,7	297,4	14,0	480,1	447,5
IV	1 421,0	1 395,8	795,8	281,3	298,3	20,2	473,6	448,4
1999 I	1 427,8	1 405,7	804,6	287,0	305,9	8,2	472,4	450,3

(prosenttia edellisvuotisesta)

1995	2,2	2,0	1,8	0,5	2,6	-	8,0	7,6
1996	1,3	0,9	1,4	1,5	1,0	-	4,5	3,2
1997	2,3	1,8	1,3	0,7	2,3	-	9,6	8,4
1998	2,8	3,4	2,6	1,5	4,3	-	6,1	8,3
1998 I	3,6	3,7	2,4	1,9	6,1	-	11,0	12,0
II	2,8	3,0	2,3	2,1	3,1	-	8,6	9,7
III	2,7	3,6	3,0	1,3	4,7	-	4,2	7,3
IV	2,0	3,2	2,6	0,7	3,4	-	1,1	4,7
1999 I	1,8	2,6	2,7	1,4	4,4	-	-0,1	2,3

Lähteet: Eurostat.

1) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een. Yleistä-osan alussa selostetaan lyhyesti käypiin hintoihin olevia tietoja, jotka on ilmaistu ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaalisuuden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä (ml. rakennusteollisuus)		Yhteensä (pl. rakennusteollisuus)		Tehdasteollisuus						Rakennus- teollisuus
	1995=100 (kp.)		1995=100 (kp.)		Väli- tuotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutus- tavarat	Kestokulutus- tavarat		Ei kestokulutus- tavarat	
	1	2	3	4				5	6		
1995	100,0	2,7	100,1	3,4	3,5	2,6	7,3	0,8	-1,1	1,8	-0,4
1996	99,9	-0,1	100,5	0,4	0,1	-0,1	1,7	0,0	0,1	-0,3	-2,5
1997	103,6	3,6	104,9	4,4	5,0	5,4	4,8	2,7	2,8	2,6	-1,0
1998	107,2	3,5	109,1	4,0	4,5	3,9	6,5	3,0	6,2	1,4	-0,6
1998 II	107,2	3,9	109,2	4,6	5,3	4,6	7,1	3,8	6,8	2,4	-0,2
1998 III	107,7	3,1	109,4	3,8	4,2	3,2	6,6	3,3	6,4	1,8	-1,5
1998 IV	106,8	1,0	109,1	1,4	1,3	0,4	3,8	1,2	4,5	-0,4	-3,6
1999 I	107,1	0,5	109,0	0,2	-0,2	-0,8	0,7	0,9	1,2	0,7	0,6
1999 II	.	.	109,1	-0,2	-0,4	-0,9	-0,2	0,2	0,5	-0,2	.
1998 kesä	107,0	2,9	108,9	3,5	4,0	3,7	5,3	2,9	5,5	1,6	-0,7
1998 heinä	108,3	3,5	110,0	4,2	4,6	3,5	7,4	3,6	6,5	2,6	-0,3
1998 elo	107,7	3,6	108,8	4,2	4,7	3,6	6,8	3,8	7,6	2,3	-1,1
1998 syys	107,2	2,4	109,4	3,2	3,4	2,5	5,7	2,6	5,7	0,7	-2,9
1998 loka	107,3	1,9	109,7	2,3	2,6	1,3	5,6	2,8	8,0	0,2	-3,5
1998 marras	107,0	1,7	109,3	2,0	1,9	1,4	4,3	1,4	4,3	-0,1	-4,0
1998 joul	106,0	-0,9	108,1	-0,2	-0,8	-1,8	1,6	-0,7	0,5	-1,3	-3,4
1999 tammi	107,7	1,2	109,0	1,1	1,0	-0,4	3,8	2,0	3,7	1,0	3,2
1999 helmi	106,5	-0,3	108,5	-0,6	-1,4	-1,6	-0,1	-0,2	0,8	-0,5	-2,6
1999 maalis	107,2	0,6	109,4	0,1	-0,1	-0,3	-1,2	0,9	-0,4	1,8	1,1
1999 huhti	106,7	-0,1	108,5	-0,7	-0,9	-1,7	0,2	-0,8	-1,1	-0,4	1,7
1999 touko	.	.	109,1	-0,6	-0,9	-1,2	-1,3	0,2	0,9	-0,8	0,4
1999 kesä	.	.	109,6	0,8	0,4	0,1	0,3	1,3	1,7	0,6	.

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti								Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käypiin hintoihin		Kiintein hinnoin						Tuhansia ²⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
	1995=100 (kp.)		1995=100 (kp.)			Tekstiilit, vaatteet, jalkineet	Kotitalous- esineet			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1995	.	.	100,0	.	.	.	.	.	777	0,9
1996	.	.	100,3	0,3	0,6	.	-1,0	0,0	826	6,2
1997	.	.	101,4	1,2	1,2	.	0,6	0,9	861	4,2
1998	.	.	104,2	2,7	1,9	.	1,8	3,9	921	7,0
1998 II	.	.	103,7	2,0	1,2	.	1,5	3,7	900	5,1
1998 III	.	.	104,6	3,4	2,1	.	4,6	3,7	936	6,4
1998 IV	.	.	105,1	2,6	3,1	.	0,3	3,0	941	6,0
1999 I	.	.	105,5	2,3	3,5	.	4,1	3,5	977	7,1
1999 II	.	.	.	.	.	.	.	.	980	8,2
1998 kesä	.	.	103,4	1,1	0,7	.	-0,3	3,0	906	4,9
1998 heinä	.	.	104,8	4,0	3,3	.	3,0	3,5	952	7,3
1998 elo	.	.	105,2	4,5	2,1	.	6,9	4,7	916	3,0
1998 syys	.	.	103,9	1,8	1,0	.	4,3	2,9	939	8,2
1998 loka	.	.	104,7	1,7	1,2	.	-1,2	2,8	944	4,5
1998 marras	.	.	106,2	5,0	5,7	.	4,7	4,4	962	9,7
1998 joul	.	.	104,3	1,5	2,5	.	-1,9	2,0	917	3,8
1999 tammi	.	.	105,0	1,8	2,3	.	.	.	987	9,1
1999 helmi	.	.	105,0	1,5	3,4	.	.	.	964	5,5
1999 maalis	.	.	106,4	3,3	4,7	.	.	.	981	6,6
1999 huhti	.	.	104,9	1,3	1,1	.	.	.	991	11,2
1999 touko	.	.	105,7	1,0	.	.	.	.	970	5,9

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 20-21 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A.-European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

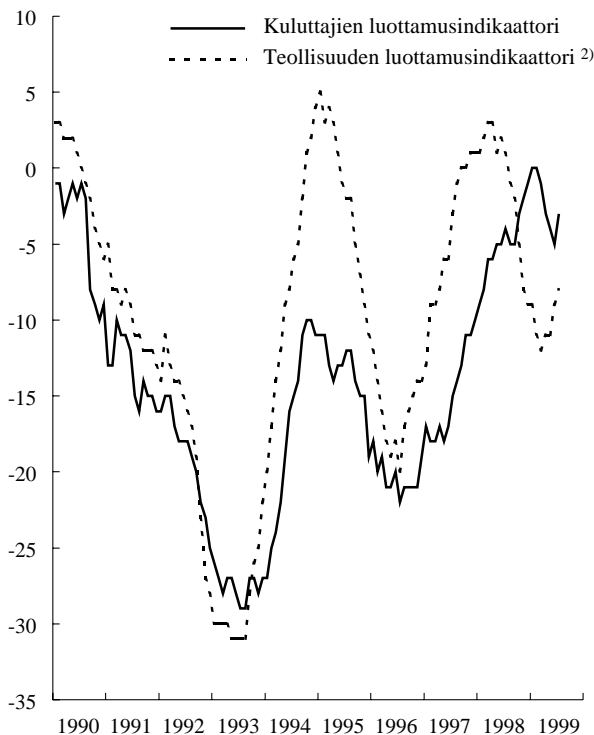
Suhdantetiedustelut

(saldoprosenttia, kausivaihteluista puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamusindikaattori	Vähittäiskaupan luottamusindikaattori	Kuluttajien luottamusindikaattori
	Luottamusindikaattori	Tuotantoodotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (prosenttia)			
	1	2	3	4	5	6	7
1995	-2	10	-8	82,6	-27	-12	-14
1996	-16	-1	-30	80,6	-36	-11	-20
1997	-4	11	-15	81,3	-33	-9	-15
1998	-1	11	-5	83,2	-19	-3	-5
1998 III	-1	11	-4	83,7	-13	-1	-5
1998 IV	-7	3	-13	82,8	-15	-3	-2
1999 I	-11	1	-20	81,9	-9	-3	0
1999 II	-10	3	-21	81,9	-7	-4	-4
1999 III	.	.	.	81,7	.	.	.
1998 heinä	1	12	-2	-	-15	-1	-4
1998 elo	-1	10	-4	-	-13	0	-5
1998 syys	-2	11	-6	-	-12	-1	-5
1998 loka	-5	5	-10	-	-17	-1	-3
1998 marras	-8	2	-14	-	-14	-4	-2
1998 joul	-9	2	-15	-	-14	-4	-1
1999 tammi	-9	2	-16	-	-9	0	0
1999 helmi	-11	1	-20	-	-9	-4	0
1999 maal	-12	0	-23	-	-9	-6	-1
1999 huhti	-11	2	-20	-	-7	-1	-3
1999 touko	-11	3	-22	-	-8	-3	-4
1999 kesä	-9	5	-22	-	-6	-9	-5
1999 heinä	-8	7	-19	-	-5	-6	-3

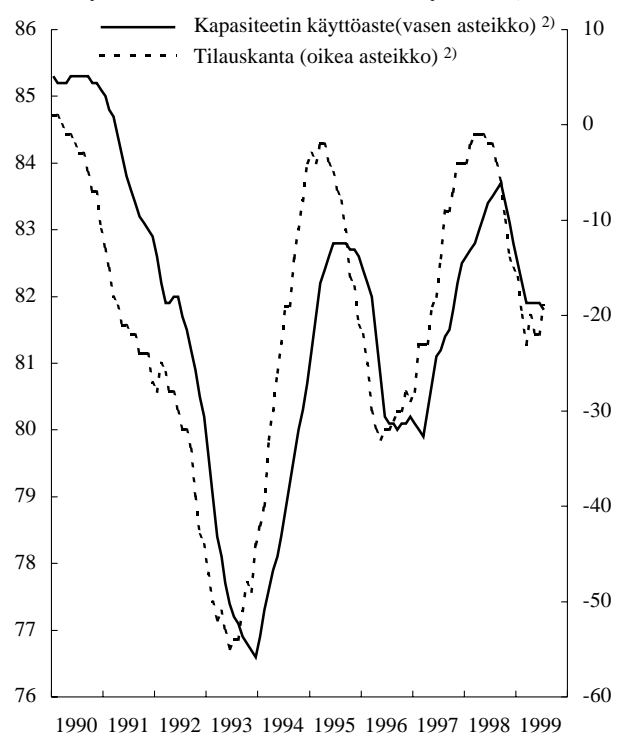
Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihteluista puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihteluista puhdistettu)

Lähde: Euroopan komission suhdantetiedustelut.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisten kyselyjen keskiarvoja.

2) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita, kausivaihteluista puhdistettu)

	Työllisyys					Työttömyys (kp.)				
	Koko talous				Teollisuus (pl. rakennus- teollisuus)	Palvelut	Yhteensä		Aikuis- väestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995=100		Palkan- saajat	Yrittäjät			miljoonaa	% työvoimasta	% työvoimasta	% työvoimasta
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1995	100,0	.	.	.	.	.	14,380	11,4	9,6	23,3
1996	100,3	0,3	0,2	0,5	-1,2	1,3	14,808	11,6	9,8	23,9
1997	100,8	0,5	0,6	0,0	-0,4	1,1	14,901	11,6	10,0	23,3
1998	102,1	1,3	1,4	0,7	0,9	1,6	14,107	10,9	9,4	21,4
1998	II	.	0,9	.	.	.	14,188	11,0	9,5	21,4
	III	.	1,0	.	.	.	14,012	10,9	9,4	21,3
	IV	.	1,4	.	.	.	13,756	10,7	9,2	20,9
1999	I	.	.	.	.	.	13,413	10,4	9,0	20,1
	II	.	.	.	.	.	13,273	10,3	9,0	19,5
1998	heinä	-	-	-	-	-	14,060	10,9	9,4	21,3
	elo	-	-	-	-	-	14,032	10,9	9,4	21,3
	syys	-	-	-	-	-	13,944	10,8	9,3	21,3
	loka	-	-	-	-	-	13,844	10,7	9,2	21,2
	marras	-	-	-	-	-	13,745	10,7	9,2	20,9
	joulu	-	-	-	-	-	13,680	10,6	9,2	20,7
1999	tammi	-	-	-	-	-	13,508	10,5	9,1	20,5
	helmi	-	-	-	-	-	13,416	10,4	9,0	20,1
	maalis	-	-	-	-	-	13,314	10,3	9,0	19,8
	huhti	-	-	-	-	-	13,294	10,3	9,0	19,6
	touko	-	-	-	-	-	13,272	10,3	9,0	19,5
	kesä	-	-	-	-	-	13,252	10,3	9,0	19,4
	heinä	-	-	-	-	-	13,173	10,2	8,9	19,3

2. Työkustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko taloudessa ja aluerät (kp.)			Työkustannusindeksit ja aluerät ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdas- teollisuudessa	
	Yksikkötyö- kustannukset	Työkustan- nukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Palkat ja palkkiot	Muut	Teollisuus	Palvelut		
							Yhteensä	Yhteensä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19		
1995	1,7	3,6	1,9	.	.	.	.	.	3,4	
1996	2,0	3,3	1,3	2,5	2,5	3,5	3,8	1,1	3,4	
1997	0,6	2,5	1,9	2,5	2,6	2,7	2,8	2,6	3,0	
1998	.	.	.	1,6	2,5	0,4	2,0	1,3	.	
1997	I	1,8	2,7	0,9	2,6	2,4	2,8	2,9	2,6	3,1
	II	0,5	2,8	2,4	2,9	2,9	3,3	3,1	3,4	3,3
	III	0,3	2,3	2,1	2,3	2,4	2,1	2,7	2,2	2,7
	IV	-0,1	2,1	2,2	2,3	2,5	2,4	2,5	2,2	2,8
1998	I	-2,0	0,9	2,9	1,7	2,6	0,2	1,7	1,5	2,1
	II	-0,4	1,1	1,4	1,4	2,6	-0,1	1,7	1,2	2,8
	III	-0,3	1,2	1,4	1,5	2,4	0,4	2,0	1,0	2,6
	IV	.	.	.	1,9	2,6	0,9	2,4	1,3	.
1999	I	.	.	.	1,8	.	.	1,9	1,4	.

Lähteet: EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin (sarakkeet 1-6), Eurostat (sarakkeet 7-10, 14-18) ja EKP:n laskelmat perustuvat kansallisiin tilastoihin (sarakkeet 11-13 ja 19).

1) Työllisyystiedot perustuvat EKT 95:een. Työttömyystilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Aikuisväestö - 25 vuotta ja yli; nuoriso alle 25 vuotta; ilmaistu prosentteina kyseisen ikäryhmän työvoimasta.

3) Työkustannukset tuntia kohti koko taloudessa, pl. maatalous, koulutus ja terveydenhuolto.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) investoinnit ^{1) 2)}							
	Brutto- säästäminen	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Netto- luotonanto rahaliiton ulko- puolisille	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Yritykset (pl. rahoitus- sektori)	Rahoitus- varojen netto- hankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkä- aikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutus- tekninen vastuuvelka
1991	21,9	23,0	-1,3	19,1	14,3	16,8	3,9	3,0	2,6	1,7	2,5
1992	20,9	22,2	-1,0	18,4	13,7	14,3	4,5	1,7	0,5	1,4	2,6
1993	20,0	20,2	0,5	16,6	12,3	13,2	5,4	0,6	1,0	0,8	2,9
1994	20,4	19,8	0,3	16,5	12,3	14,0	3,4	2,3	2,5	1,8	3,0
1995	21,4	20,2	0,8	16,9	12,6	13,1	4,7	1,9	1,7	1,6	3,3
1996	21,0	19,9	1,2	16,7	12,3	12,7	4,1	0,2	1,2	1,2	3,6
1997	21,7	19,3	1,9	16,2	12,1	12,4	2,3	-0,5	0,0	1,6	3,8
1998	22,2	19,6	1,4	16,5	12,3	.	.	.	.	.	.

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1) 2)}								Netto- rahoitus- investoinnit (sar. 6-14)	Rahoitus- investoinnit, % brutto- investoin- neista (sar. 6 / (4+6))	Netto- velkaantu- minen, % rahoituk- sesta (sar. 14 / (12+14))
	Brutto- säästäminen	Kotitaloudet	Netto- velkaantu- minen	Muut arvopaperit kuin osakkeet		Osakkeet	Lainat	Pitkä- aikaiset lainat			
				12	13						
1991	21,0	12,1	13,2	0,4	0,3	1,5	9,0	4,8	3,6	46,7	38,6
1992	20,7	12,1	10,7	0,7	0,6	1,4	6,9	4,7	3,6	43,6	34,0
1993	20,4	11,5	7,6	1,3	1,4	1,5	3,8	4,6	5,6	44,2	27,1
1994	20,3	10,6	9,8	1,1	1,2	1,8	3,8	3,7	4,1	45,8	32,6
1995	21,1	10,9	5,6	-1,7	-1,8	1,6	4,7	2,9	7,6	43,7	20,8
1996	20,3	10,7	8,4	0,2	0,1	1,8	4,6	3,5	4,3	43,3	29,3
1997	19,8	9,4	8,5	0,0	0,0	1,3	5,7	3,9	3,9	43,4	30,0
1998	19,4	8,9	.	.	.	.	.	.	.	.	.

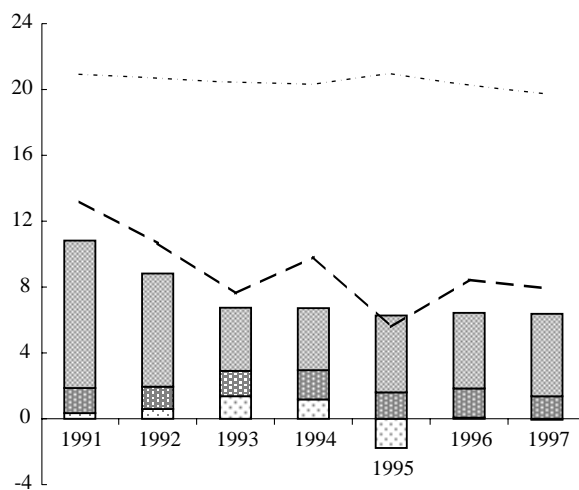
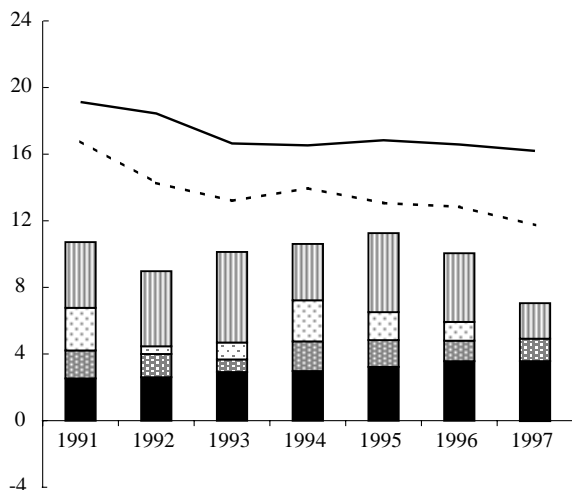
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1) 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

— Kiinteän pääoman bruttomuodostus   Käteinen ja talletukset
 - - - Rahoitusvarojen nettohankinta   Osakkeet
 - - - - - Vakuutustekninen vastuuvelka   Lainat
 - - - - - Pitkäaikaiset arvopaperit   Bruttosäästäminen
 - - - - - Nettovelkaantuminen

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä rahoituksen ja investointien eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7

Julkisen talouden rahoitusasema

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue¹⁾²⁾ – tulot ja menot

	Tulot							Menot							
	Yhteensä	Tulot					Pääoma-	Yhteensä	Menot				Pääoma-	Inves-	
1	2	Välittömät verot	Välilliset verot	Sosiaali-turvamaksut	Myyntit	tulot	8	9	Palkan-saaja-korvauk-set	Välituote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot koti-talouksille	menot		15
1991	48,0	47,5	12,3	12,9	17,3	2,5	0,4	52,4	47,7	11,8	5,5	4,9	21,3	4,6	3,0
1992	49,2	48,4	12,3	13,0	17,7	2,7	0,8	53,8	49,3	12,1	5,5	5,5	22,2	4,5	3,0
1993	49,9	49,4	12,5	13,2	18,2	2,8	0,5	55,5	51,0	12,3	5,7	5,7	23,1	4,5	2,9
1994	49,2	48,6	12,0	13,4	18,1	2,7	0,5	54,3	50,1	12,0	5,5	5,4	23,1	4,2	2,7
1995	49,1	48,5	12,1	13,3	18,1	2,8	0,6	54,0	49,7	11,8	5,3	5,7	23,1	4,3	2,6
1996	49,3	48,8	12,1	13,4	18,3	2,8	0,5	53,4	49,7	11,9	5,4	5,5	23,2	3,7	2,4
1997	49,7	49,0	12,2	13,5	18,3	2,7	0,7	52,2	48,6	11,6	5,2	5,0	23,1	3,6	2,3
1998	49,1	48,5	12,5	14,1	17,2	2,7	0,5	51,2	47,4	11,3	5,1	4,5	22,6	3,7	2,3

2. Euroalue¹⁾²⁾ – säästäminen, rahoitusjäämä ja velka

	Brutto-säästä-minen	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus-alijäämä/-ylijäämä	Alijäämä-/velka-oikaisu ³⁾	Velan muutos ⁴⁾				Konsolidoitu nimellinen bruttovelka			
		Yhteensä	Valtion-hallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turvamaksut				Yhteensä	Käteinen,talletukset ja lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Keskipit-kät/pitkä-aikaiset arvo-paperit	Yhteensä	Käteinen,talletukset ja lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Keskipit-kät/pitkä-aikaiset arvo-paperit
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1991	-0,2	-4,4	-4,5	-0,2	0,3	0,5	0,7	5,1	1,3	0,0	3,9	58,3	18,5	8,5	31,2	
1992	-0,9	-4,6	-4,3	-0,2	-0,1	0,9	2,2	6,8	1,7	0,9	4,2	61,9	19,2	8,9	33,8	
1993	-1,6	-5,5	-5,3	-0,2	0,0	0,2	2,5	8,1	1,5	-0,3	6,9	68,4	20,2	8,4	39,8	
1994	-1,5	-5,1	-4,9	-0,2	0,0	0,3	0,8	5,9	0,2	0,6	5,1	70,8	19,4	8,5	42,9	
1995	-1,3	-5,0	-4,6	-0,1	-0,3	0,7	2,3	7,3	2,0	-0,2	5,5	74,8	20,6	7,9	46,4	
1996	-0,9	-4,1	-3,9	0,0	-0,2	1,3	-0,2	3,9	0,3	0,2	3,4	76,1	20,2	7,8	48,1	
1997	0,4	-2,5	-2,6	0,0	0,0	2,5	-0,3	2,2	-0,1	-1,0	3,2	75,4	19,3	6,6	49,5	
1998	1,1	-2,1	-2,3	0,2	0,1	2,4	-0,6	1,5	-0,4	-0,7	2,6	73,6	18,1	5,6	49,9	

3. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1991	-6,3	-3,3	-4,4	-2,1	-2,3	-10,1	1,9	-2,9	-3,0	-6,0	-1,1
1992	-7,1	-2,8	-4,0	-3,9	-2,4	-9,6	0,7	-3,9	-2,0	-3,0	-5,7
1993	-7,3	-3,5	-6,8	-5,8	-2,3	-9,6	1,6	-3,2	-4,3	-6,1	-7,3
1994	-4,9	-2,6	-6,2	-5,8	-1,5	-9,2	2,7	-3,8	-5,0	-6,0	-6,0
1995	-4,0	-3,3	-7,1	-4,9	-2,1	-7,7	1,8	-4,0	-5,1	-5,7	-4,6
1996	-3,1	-3,4	-4,5	-4,1	-0,3	-6,6	2,8	-2,0	-3,7	-3,3	-3,1
1997	-1,9	-2,7	-2,6	-3,0	1,1	-2,7	2,9	-0,9	-1,9	-2,5	-1,2
1998	-1,3	-2,1	-1,8	-2,9	2,3	-2,7	2,1	-0,9	-2,1	-2,3	1,0

4. Euromaat – konsolidoitu nimellinen bruttovelka

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1991	128,4	40,9	44,6	35,8	92,6	102,0	4,0	79,0	58,2	67,3	23,1
1992	130,6	43,6	47,0	39,9	89,5	109,4	4,9	79,9	58,1	59,9	41,5
1993	137,6	47,5	58,8	45,4	93,1	120,0	5,9	81,1	62,8	63,2	58,0
1994	135,1	49,9	61,3	48,6	86,5	125,7	5,5	77,8	65,6	63,8	59,6
1995	132,2	58,3	64,2	52,8	78,9	125,3	5,8	79,0	69,4	65,9	58,1
1996	128,0	60,8	68,6	55,7	69,4	124,6	6,3	77,0	69,8	64,9	57,8
1997	123,4	61,5	67,5	58,1	61,3	122,4	6,4	71,2	64,3	61,7	54,9
1998	117,3	61,0	65,6	58,5	52,1	118,7	6,7	67,7	63,1	57,8	49,6

Lähteet: EKP: euroaluetta koskevat tiedot, Euroopan komissio (POH ja Eurostat): euroalueen maiden ali-/ylijäämä ja velka.

1) Euroalueen jäsenmaiden keskinäisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Euroalue pl. Luxemburg.

3) Alijäämän vuosimuutos / konsolidoidun nimellisen bruttovelan muutos, % BKT:stä.

4) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(\text{velka } [t] - \text{velka } [t-1]) / \text{BKT } (t)$.

8 Euroalueen maksutase ja eurojärjestelmän varantoasema

Taulukko 8.1

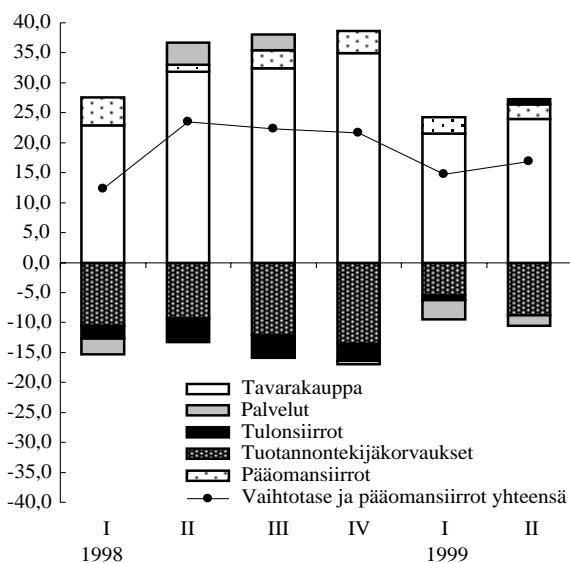
Maksutase¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pääomansiirrot	Rahoitustase ¹⁾						Virheelliset ja tunnistamattomat erät ³⁾
	Yhteensä	Tavarakauppa	Palvelut	Tuotantontekijäkorvaukset	Tulonsiirrot		Yhteensä ³⁾	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset ³⁾	Johdannaiset ³⁾	Muut sijoitukset ³⁾⁴⁾	Valuuttavaranto ³⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1998	67,0	122,1	3,1	-12,6	-45,5	12,6	7,9	-100,2	-90,8	-8,3	198,9	8,3	-87,6
1998 I	7,6	22,9	-2,6	-2,2	-10,5	4,7	-1,6	-11,2	-54,7	0,3	65,2	-1,3	-10,7
II	22,3	31,8	3,7	-4,0	-9,3	1,2	4,1	-14,8	-1,7	-4,1	24,6	0,0	-27,5
III	19,3	32,4	2,7	-3,8	-12,1	3,0	-3,3	-23,1	12,3	1,2	3,5	2,8	-19,0
IV	17,9	34,9	-0,6	-2,8	-13,6	3,7	8,7	-51,1	-46,7	-5,6	105,5	6,7	-30,3
1999 I	11,9	21,5	-3,2	-0,8	-5,5	2,8	-33,1	-15,6	-54,7	-1,4	33,0	5,5	18,4
II	14,5	24,0	-1,7	0,9	-8,8	2,4	-0,8	-48,1	-36,8	1,0	73,5	9,7	-16,1
1998 huhti	5,5	9,9	0,2	-0,7	-3,9	0,6	-29,0	-8,2	-21,9	-0,9	2,9	-0,9	22,9
touko	6,4	10,8	0,8	-2,2	-3,0	0,5	19,5	-1,3	9,1	-1,5	12,3	0,9	-26,4
kesä	10,4	11,2	2,7	-1,1	-2,4	0,1	13,6	-5,2	11,1	-1,8	9,5	0,0	-24,1
heinä	12,3	15,3	1,5	-2,3	-2,3	1,0	23,8	-8,6	14,6	-1,4	17,8	1,3	-37,1
elo	4,5	8,2	1,0	0,1	-4,9	1,5	8,6	-7,9	8,5	2,3	8,3	-2,5	-14,6
syys	2,5	8,9	0,2	-1,6	-4,9	0,5	-35,7	-6,6	-10,8	0,3	-22,6	4,0	32,6
loka	5,4	12,2	-0,6	-1,2	-5,0	0,9	-12,3	-16,6	-33,4	-3,0	44,1	-3,3	6,0
marras	5,0	11,6	-0,3	-1,6	-4,7	0,9	4,7	-33,8	1,8	-2,4	45,1	-6,1	-10,5
joulu	7,5	11,0	0,3	0,1	-3,9	2,0	16,3	-0,7	-15,1	-0,2	16,2	16,1	-25,8
1999 tammi	-0,5	4,8	-2,9	-0,4	-2,0	2,7	0,4	-4,7	8,8	-1,9	0,3	-2,1	-2,6
helmi	4,1	6,9	0,0	-0,6	-2,2	-0,1	6,8	-6,2	-26,4	-0,4	34,8	5,0	-10,8
maalisk	8,3	9,8	-0,4	0,2	-1,4	0,2	-40,3	-4,6	-37,1	0,9	-2,1	2,7	31,8
huhti	6,8	8,6	-0,4	1,4	-2,8	0,6	17,3	-13,8	2,4	2,7	24,5	1,5	-24,7
touko	2,5	6,5	0,1	-1,3	-2,7	0,9	-7,4	-17,0	-27,6	-3,2	36,6	3,9	4,0
kesä	5,1	8,9	-1,3	0,8	-3,3	0,8	-10,6	-17,3	-11,6	1,5	12,4	4,4	4,7

Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi, kuten Yleistä-osasta ilmenee.

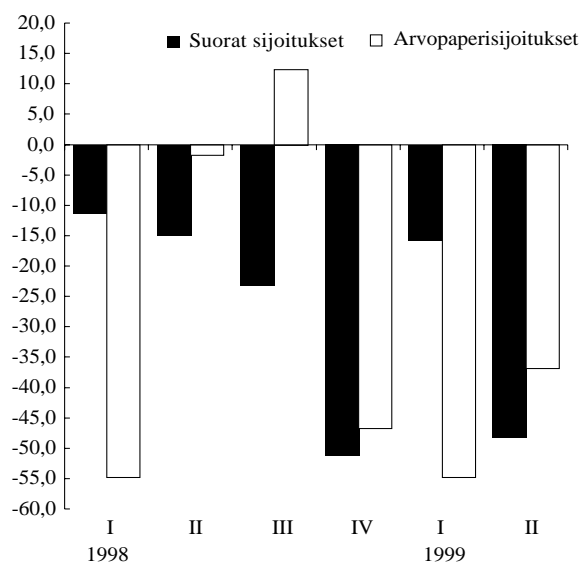
2) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

3) Havainnot tammikuusta 1999 lähtien eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien havaintojen kanssa.

4) Tammikuuta 1999 edeltävät tiedot sisältävät arvioita.

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Taulukko 8.2

Vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], bruttovirrat)

	Vaihtotase										Pääomansiirrot	
	Yhteensä		Tavarakauppa		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Vienti	Tuonti	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	1 277,8	1 210,7	779,4	657,3	247,6	244,4	190,2	202,9	60,6	106,1	17,6	5,0
1998 I	317,6	310,1	190,8	167,9	56,3	58,9	47,0	49,2	23,5	34,1	5,9	1,2
1998 II	325,7	303,5	199,0	167,2	64,1	60,4	50,3	54,2	12,3	21,6	2,4	1,2
1998 III	316,0	296,7	190,8	158,3	67,4	64,7	45,5	49,3	12,2	24,3	4,1	1,1
1998 IV	318,4	300,5	198,8	163,9	59,7	60,4	47,4	50,1	12,5	26,1	5,2	1,5
1999 I	299,7	287,7	179,7	158,2	50,7	53,9	45,5	46,3	23,8	29,3	4,4	1,7
1999 II	316,1	301,7	191,0	167,0	56,3	58,0	54,5	53,7	14,3	23,0	4,2	1,8
1998 huhti	106,4	101,0	66,5	56,6	20,2	20,0	16,2	16,9	3,5	7,4	1,0	0,4
1998 touko	104,4	98,0	64,3	53,5	20,7	19,9	15,2	17,3	4,2	7,2	0,9	0,4
1998 kesä	114,9	104,5	68,2	57,1	23,2	20,5	18,9	20,0	4,6	7,0	0,5	0,4
1998 heinä	116,0	103,7	70,6	55,3	24,1	22,6	16,2	18,5	5,0	7,3	1,4	0,4
1998 elo	94,6	90,1	55,3	47,1	22,3	21,3	13,4	13,3	3,6	8,5	1,8	0,3
1998 syys	105,4	102,9	64,8	55,9	21,0	20,9	15,9	17,5	3,6	8,5	0,9	0,4
1998 loka	106,8	101,4	68,2	56,0	20,4	21,0	14,6	15,8	3,6	8,6	1,3	0,4
1998 marras	101,5	96,5	65,2	53,5	18,1	18,4	14,2	15,8	4,1	8,8	1,3	0,5
1998 joul	110,1	102,5	65,4	54,4	21,2	20,9	18,6	18,5	4,8	8,7	2,6	0,6
1999 tammi	95,0	95,5	53,5	48,7	14,9	17,8	14,4	14,8	12,3	14,3	3,1	0,4
1999 helmi	94,7	90,5	57,4	50,5	17,2	17,2	13,8	14,5	6,2	8,4	0,7	0,8
1999 maal	110,0	101,7	68,8	59,0	18,7	19,0	17,3	17,1	5,3	6,6	0,6	0,5
1999 huhti	103,8	97,0	63,5	55,0	17,9	18,3	17,5	16,1	4,8	7,6	1,5	0,9
1999 touko	101,0	98,5	60,6	54,1	18,2	18,2	16,9	18,2	5,3	8,0	1,2	0,3
1999 kesä	111,3	106,2	66,9	57,9	20,2	21,5	20,1	19,3	4,2	7,4	1,5	0,6

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi, kuten Yleistä-osasta ilmenee.

Taulukko 8.3

Tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa , bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot 1	Menot 2	Tulot 3	Menot 4	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12
1999 I	45,5	46,3	2,3	0,9	43,2	45,4	7,8	8,8	12,5	15,0	23,0	21,6

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot 13	Menot 14	Tulot 15	Menot 16	Tulot 17	Menot 18	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
							Tulot 19	Menot 20	Tulot 21	Menot 22	Tulot 23	Menot 24
1999 I	6,9	8,0	0,9	0,9	1,6	3,6	10,9	11,3	10,5	10,9	0,5	0,5

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset^{1) 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Suorat sijoitukset; arvopaperisijoitukset vaateittain³⁾

	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset									
			Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Ulko- maille	Euro- alueelle	Saamiset	Velat ²⁾	Saamiset	Velat ²⁾	Saamiset			Velat ²⁾		
							Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit	Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	-177,9	77,7	-307,1	216,3	-82,4	68,5	-224,7	-206,9	-17,9	147,8	119,4	28,3
1998 I	-46,4	35,2	-114,1	59,4	-29,6	14,8	-84,5	-74,9	-9,5	44,6	39,9	4,6
II	-39,6	24,9	-83,3	81,6	-25,6	24,8	-57,6	-55,1	-2,5	56,7	44,3	12,4
III	-25,3	2,2	-55,0	67,3	-9,8	-0,4	-45,2	-42,5	-2,7	67,7	50,5	17,3
IV	-66,6	15,4	-54,7	8,0	-17,3	29,2	-37,4	-34,3	-3,1	-21,2	-15,2	-6,0
1999 I	-36,3	20,8	-65,3	10,7	-21,7	-5,4	-43,6	-43,8	0,1	16,1	2,9	13,2
II	-71,1	23,0	-68,3	31,5	-27,7	21,4	-40,7	-44,2	3,5	10,1	-15,2	25,2
1998 huhti	-20,7	12,5	-34,0	12,1	-8,0	1,2	-26,0	-30,9	4,9	10,9	10,6	0,3
touko	-12,3	10,9	-19,6	28,7	-6,7	5,5	-12,9	-10,0	-2,9	23,2	15,8	7,5
kesä	-6,6	1,4	-29,7	40,8	-10,9	18,2	-18,7	-14,2	-4,6	22,6	17,9	4,7
heinä	-2,8	-5,8	-23,0	37,6	-3,2	9,1	-19,8	-20,9	1,1	28,6	17,0	11,6
elo	-4,0	-4,0	-14,5	23,0	0,5	-5,4	-15,0	-14,1	-0,9	28,4	22,4	6,0
syys	-18,6	12,0	-17,5	6,7	-7,1	-4,1	-10,4	-7,4	-2,9	10,8	11,1	-0,3
loka	-11,7	-5,0	-6,9	-26,6	-1,4	-6,1	-5,5	-8,0	2,5	-20,4	-24,8	4,3
marras	-41,1	7,3	-30,3	32,1	-9,0	33,0	-21,3	-15,7	-5,6	-0,9	1,1	-2,0
joulu	-13,8	13,1	-17,6	2,5	-7,0	2,4	-10,6	-10,6	0,0	0,1	8,4	-8,3
1999 tammi	-11,8	7,1	-19,1	27,9	-6,4	9,5	-12,7	-9,3	-3,4	18,4	15,7	2,7
helmi	-12,0	5,8	-16,2	-10,2	-4,3	1,9	-11,9	-13,2	1,3	-12,1	-18,0	6,0
maalis	-12,5	7,9	-30,0	-7,1	-11,0	-16,9	-19,0	-21,2	2,3	9,7	5,2	4,5
huhti	-22,4	8,6	-14,4	16,8	-4,1	2,7	-10,3	-16,4	6,1	14,1	12,7	1,3
touko	-25,4	8,4	-25,0	-2,6	-11,7	6,1	-13,3	-14,1	0,8	-8,7	-17,5	8,8
kesä	-23,4	6,1	-28,9	17,3	-11,8	12,6	-17,1	-13,7	-3,4	4,7	-10,4	15,1

2. Arvopaperisijoitusten saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit	Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999 I	0,1	-0,4	1,1	-22,5	0,1	-0,4	5,1	-48,6	1,4	-0,2	-1,1	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Havainnot tammikuusta 1999 lähtien eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien havaintojen kanssa.

3) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi, kuten Yleistä-osasta ilmenee.

Taulukko 8.5

Muut sijoitukset^{1) 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Sektoreittain³⁾

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-37,0	235,8	-0,7	2,5	-1,4	-8,2	-18,1	211,0	-38,3	36,6	20,3	174,4	-16,8	30,5
1998 I	-31,2	96,4	0,4	-0,1	-1,9	-2,4	-9,6	88,7	-7,6	11,1	-1,9	77,6	-20,1	10,2
II	-1,5	26,2	-1,0	0,5	-2,9	-1,0	-1,8	20,7	-13,7	7,7	11,9	13,1	4,2	5,9
III	-79,3	82,8	0,4	-0,6	0,4	-1,9	-73,6	78,7	-14,7	1,4	-58,8	77,3	-6,5	6,6
IV	75,0	30,4	-0,5	2,7	3,1	-2,8	66,9	22,8	-2,3	16,4	69,1	6,4	5,6	7,8
1999 I	-34,6	67,7	2,9	0,0	-3,3	-4,2	-13,4	58,6	-13,9	7,1	0,6	51,5	-20,9	13,3
II	31,8	41,7	3,8	0,0	4,4	-3,2	25,8	33,3	-16,2	15,0	42,1	18,3	-2,2	11,6
1998 huhti	6,7	-3,8	0,0	0,3	0,5	0,2	12,9	-7,2	-4,1	4,0	17,0	-11,3	-6,6	2,9
touko	-0,7	12,9	0,0	-0,3	-1,2	-0,6	-5,9	13,5	-3,9	0,8	-1,9	12,7	6,4	0,4
kesä	-7,6	17,0	-0,9	0,6	-2,2	-0,6	-8,8	14,5	-5,6	2,9	-3,2	11,6	4,4	2,6
heinä	-3,2	20,9	0,2	-0,1	0,3	-3,4	6,4	21,9	-3,3	0,9	9,7	21,1	-10,0	2,5
elo	-10,2	18,5	0,1	-0,1	0,5	0,5	-22,8	17,4	-6,1	-1,6	-16,7	19,0	12,0	0,7
syys	-65,9	43,3	0,1	-0,4	-0,3	0,9	-57,1	39,4	-5,3	2,1	-51,9	37,3	-8,5	3,4
loka	5,5	38,7	0,0	0,4	0,2	0,4	14,8	33,6	-1,0	4,6	15,7	29,0	-9,5	4,3
marras	10,2	34,9	-0,1	-2,7	1,1	1,5	2,5	33,1	0,5	2,3	2,1	30,9	6,7	3,0
joulu	59,4	-43,2	-0,4	5,0	1,8	-4,7	49,6	-43,9	-1,8	9,6	51,4	-53,5	8,4	0,5
1999 tammi	-64,7	65,1	8,4	0,0	0,0	-4,8	-65,0	65,2	-6,2	3,4	-58,8	61,7	-8,2	4,6
helmi	30,9	3,9	-4,5	0,0	-2,2	-0,6	48,5	1,5	-0,6	-3,2	49,1	4,6	-10,9	3,1
maalis	-0,8	-1,3	-1,0	0,0	-1,1	1,2	3,2	-8,1	-7,1	6,8	10,3	-14,9	-1,8	5,6
huhti	17,9	6,6	0,9	0,0	-0,1	0,4	17,0	3,6	-3,5	4,8	20,5	-1,2	0,1	2,6
touko	-3,1	39,7	3,6	0,0	1,2	-0,8	-5,6	39,9	-7,1	7,3	1,5	32,5	-2,3	0,6
kesä	17,0	-4,6	-0,7	0,0	3,2	-2,8	14,4	-10,2	-5,6	2,9	20,1	-13,0	0,1	8,3

2. Sektoreittain ja vaateittain

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat/käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999 I	3,6	0,0	3,6	-0,7	0,0	-0,7

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Havainnot tammikuusta 1999 lähtien eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien havaintojen kanssa. Tammikuuta 1999 edeltävät tiedot sisältävät arvioita.

3) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi, kuten Yleistä-osasta ilmenee.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat/käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999 I	-0,2	0,0	-0,2	-2,9	-4,1	-7,0	-0,3	-0,1	-0,4

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat/käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999 I	-17,1	61,3	44,2	3,7	-2,7	1,0

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat/käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999 I	-3,5	4,1	0,6	-11,8	3,4	-8,4	-5,5	5,8	0,2

Taulukko 8.6

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset

1. Kannat¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto							Lisätieto: Valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta	miljoonaa troyunssia	Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuutta- saamiset	Muut saamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta
1999 tammi 1.	330,3	99,6	405	6,0	22,5	201,5	0,7	7,6
tammi	339,1	101,9	405	6,0	22,7	206,9	1,6	7,5
helmi	341,1	105,6	405	3,0	22,7	209,1	0,7	9,4
maalis	350,2	105,9	405	3,9	23,5	215,2	1,8	10,1
huhti	352,8	109,6	405	5,5	23,9	212,0	1,7	11,7
touko	345,1	103,9	405	5,0	24,1	210,5	1,7	12,3
kesä	346,5	102,2	404	4,3	24,7	213,7	1,6	12,7
heinä	341,4	96,6	404	4,1	24,1	214,9	1,7	12,3

2. Maksutaseen mukaiset virrat²⁾

(miljardia euroa; nettovirrat)

	Valuuttavaranto											Muut saamiset
	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset						Johdan- naiset	
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999 I	5,5	0,0	2,5	0,0	3,3	1,5	3,0	0,0	1,3	-2,5	0,0	-0,3

Lähde: EKP.

1) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

2) Lisäys (-); vähennys (+)

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Vienti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], fob-arvo)

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemi- kaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut	Vienti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾	Määrä ²⁾	Yksikkö- arvo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	669,7	49,2	14,2	13,1	85,5	195,5	295,9	16,3	107,6	104,7	102,8
1997	762,8	52,8	16,3	14,4	99,0	216,6	342,8	20,9	122,5	115,9	105,7
1998	791,5	53,2	15,7	12,4	104,1	219,6	367,5	18,9	127,2	119,3	106,6
1997 I	170,7	12,0	3,8	3,7	22,6	48,9	74,7	5,0	109,7	104,2	105,3
II	191,8	13,4	4,1	3,6	25,1	53,9	86,4	5,3	123,3	117,3	105,1
III	193,5	13,0	4,2	3,4	25,6	55,6	86,5	5,1	124,3	116,6	106,6
IV	206,8	14,4	4,2	3,7	25,6	58,2	95,1	5,5	132,9	125,7	105,7
1998 I	194,1	13,1	4,1	3,4	26,6	54,4	87,5	5,0	124,7	115,7	107,8
II	203,6	13,9	3,9	3,3	26,9	56,1	94,5	5,0	130,9	122,5	106,8
III	194,6	12,8	3,9	2,9	25,8	54,7	90,1	4,5	125,1	117,4	106,5
IV	199,1	13,4	3,8	2,8	24,9	54,4	95,4	4,5	128,0	121,6	105,2
1999 I	186,3	12,1	3,8	2,6	25,7	50,7	86,2	5,3	119,7	111,7	107,2
II	199,9	.	.	.	.	.	.	.	128,5	.	.
1998 tammi	58,4	4,0	1,3	1,2	8,4	16,2	25,8	1,6	112,7	104,7	107,6
helmi	63,7	4,3	1,4	1,0	8,6	18,0	28,8	1,6	122,8	113,9	107,8
maalis	71,9	4,8	1,5	1,2	9,6	20,2	32,9	1,8	138,7	128,4	108,0
huhti	67,9	4,7	1,3	1,1	9,2	18,9	31,0	1,8	131,0	122,5	106,9
touko	65,7	4,5	1,3	1,1	8,7	18,1	30,5	1,6	126,7	118,6	106,9
kesä	70,0	4,7	1,3	1,1	9,1	19,1	33,1	1,5	134,9	126,4	106,7
heinä	72,7	4,5	1,3	1,1	9,2	21,0	34,0	1,6	140,2	131,2	106,9
elo	56,2	4,0	1,2	0,9	7,7	15,5	25,5	1,4	108,4	102,3	105,9
syys	65,7	4,3	1,3	0,9	8,8	18,3	30,6	1,5	126,6	118,8	106,6
loka	68,4	4,5	1,3	1,0	8,6	19,5	32,1	1,5	131,9	124,9	105,6
marras	66,3	4,5	1,3	0,9	8,1	18,0	32,1	1,5	127,9	122,1	104,7
joulu	64,4	4,4	1,2	0,9	8,2	16,9	31,2	1,5	124,1	117,9	105,3
1999 tammi	54,2	3,6	1,2	0,8	7,8	14,6	24,9	1,5	104,5	98,1	106,6
helmi	59,7	3,9	1,2	0,8	8,2	16,4	27,3	1,9	115,1	107,8	106,8
maalis	72,4	4,6	1,4	1,0	9,7	19,7	34,0	1,9	139,6	129,3	108,0
huhti	65,5	4,2	1,3	1,0	9,2	17,7	30,6	1,5	126,3	117,1	107,8
touko	63,1	.	.	.	.	.	.	.	121,6	112,8	107,8
kesä	71,3	.	.	.	.	.	.	.	137,5	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavara- ja palvelukaupan erien kanssa (taulukko 8.2).

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

2. Tuonti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], cif-arvo)

	Yhteensä 1	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka 2	Raaka- aineet 3	Energia 4	Kemi- kaalit 5	Muut teollisuus- tuotteet 6	Koneet, kuljetus- laitteet 7	Muut 8	Tuonti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾ 9	Määrä ²⁾ 10	Yksikkö- arvo 11
1996	593,9	46,6	36,5	71,6	54,1	167,0	193,6	24,6	105,5	102,9	102,6
1997	674,2	49,7	41,3	81,2	62,0	188,1	228,8	23,1	119,8	110,3	108,6
1998	708,4	50,3	41,0	61,9	67,3	199,8	265,2	22,9	125,9	122,7	102,6
1997 I	159,1	11,4	9,7	21,2	14,7	44,6	51,8	5,8	113,1	106,0	106,7
II	168,0	12,6	11,0	18,6	16,0	46,5	57,5	5,7	119,4	111,4	107,2
III	166,6	12,2	10,0	20,0	15,2	48,9	55,6	4,7	118,5	106,9	110,8
IV	180,4	13,5	10,6	21,4	16,1	48,2	63,8	6,8	128,2	117,0	109,6
1998 I	180,7	12,6	10,8	17,5	17,6	51,2	64,7	6,2	128,4	119,7	107,3
II	178,7	12,5	11,1	15,9	17,2	50,0	65,9	6,0	127,0	121,4	104,6
III	170,8	12,2	9,6	14,7	16,3	50,1	62,6	5,2	121,4	119,4	101,7
IV	178,3	12,9	9,5	13,9	16,3	48,4	71,9	5,5	126,7	130,5	97,1
1999 I	176,6	11,7	9,1	13,4	16,9	49,8	70,2	5,5	125,6	127,1	98,8
II	184,3	.	.	.	.	.	.	.	131,0	.	.
1998 tammi	57,9	4,1	3,5	6,2	5,6	16,4	20,1	2,0	123,5	114,8	107,6
helmi	58,3	4,0	3,5	5,7	5,5	16,6	20,7	2,2	124,2	115,2	107,8
maalis	64,5	4,6	3,8	5,6	6,5	18,2	23,9	2,0	137,6	129,3	106,4
huhti	60,0	4,3	3,7	5,4	5,7	16,6	22,3	2,0	127,9	121,3	105,5
touko	57,0	4,0	3,5	5,5	5,6	15,7	20,9	1,8	121,6	115,9	104,9
kesä	61,6	4,2	3,9	4,9	5,9	17,7	22,8	2,3	131,4	127,1	103,4
heinä	59,2	4,3	3,6	4,9	5,9	17,7	20,9	1,8	126,1	123,5	102,1
elo	50,1	3,7	2,8	4,7	4,7	14,7	17,9	1,5	106,8	105,6	101,1
syys	61,5	4,2	3,3	5,0	5,7	17,7	23,7	1,9	131,2	128,9	101,8
loka	61,7	4,3	3,3	5,0	5,7	17,2	24,3	2,0	131,6	132,6	99,3
marras	59,1	4,2	3,1	4,4	5,3	16,0	24,3	1,8	126,0	130,9	96,3
joulu	57,5	4,4	3,1	4,4	5,2	15,3	23,2	1,8	122,6	128,2	95,6
1999 tammi	54,3	3,6	2,9	4,5	5,1	15,3	21,1	1,7	115,7	117,9	98,1
helmi	55,7	3,7	2,9	4,1	5,4	16,0	21,8	1,9	118,8	120,7	98,4
maalis	66,7	4,4	3,3	4,9	6,4	18,5	27,4	1,9	142,2	142,6	99,7
huhti	60,3	4,0	3,2	5,4	5,8	15,9	24,2	1,8	128,6	125,7	102,3
touko	61,4	.	.	.	.	.	.	.	130,9	125,9	104,0
kesä	62,6	.	.	.	.	.	.	.	133,5	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarakaupan erien kanssa (taulukko 8.2). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

3. Kauppatase¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], vienti (job) – tuonti (cif))

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemikaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8
1996	75,8	2,7	-22,3	-58,5	31,4	28,5	102,3	-8,3
1997	88,6	3,2	-25,0	-66,8	37,0	28,5	114,0	-2,2
1998	83,0	2,9	-25,4	-49,5	36,9	19,8	102,3	-4,0
1997 I	11,6	0,6	-5,8	-17,5	7,9	4,3	22,8	-0,8
II	23,8	0,7	-6,9	-15,0	9,1	7,4	28,9	-0,4
III	26,8	0,9	-5,9	-16,6	10,4	6,8	30,9	0,3
IV	26,3	1,0	-6,4	-17,7	9,5	10,0	31,3	-1,3
1998 I	13,3	0,5	-6,7	-14,1	9,0	3,1	22,7	-1,2
II	25,0	1,4	-7,2	-12,6	9,7	6,1	28,6	-1,1
III	23,9	0,5	-5,8	-11,8	9,5	4,6	27,5	-0,7
IV	20,8	0,5	-5,7	-11,1	8,6	6,0	23,5	-1,1
1999 I	9,7	0,4	-5,3	-10,8	8,8	0,9	16,0	-0,3
II	15,6	.	.	.	.	.	.	.
1998 tammi	0,5	-0,1	-2,3	-5,0	2,8	-0,2	5,7	-0,4
helmi	5,4	0,4	-2,2	-4,7	3,1	1,4	8,1	-0,6
maalis	7,4	0,2	-2,3	-4,4	3,1	1,9	9,0	-0,2
huhti	7,9	0,4	-2,3	-4,3	3,4	2,3	8,7	-0,1
touko	8,7	0,5	-2,3	-4,5	3,1	2,4	9,6	-0,2
kesä	8,3	0,5	-2,6	-3,8	3,2	1,5	10,3	-0,7
heinä	13,6	0,2	-2,2	-3,8	3,4	3,3	13,1	-0,3
elo	6,1	0,3	-1,6	-3,8	3,1	0,7	7,6	-0,1
syys	4,1	0,0	-2,0	-4,1	3,1	0,6	6,9	-0,3
loka	6,7	0,2	-2,0	-4,0	2,9	2,3	7,7	-0,5
marras	7,2	0,3	-1,9	-3,5	2,8	2,0	7,7	-0,3
joulu	6,9	0,0	-1,8	-3,5	3,0	1,6	8,0	-0,3
1999 tammi	0,0	0,0	-1,8	-3,7	2,6	-0,8	3,8	-0,3
helmi	4,0	0,2	-1,7	-3,2	2,8	0,4	5,5	0,0
maalis	5,7	0,1	-1,9	-3,9	3,4	1,3	6,6	0,0
huhti	5,2	0,3	-1,9	-4,5	3,4	1,8	6,4	-0,3
touko	1,7	.	.	.	.	.	.	.
kesä	8,7	.	.	.	.	.	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarakaupan erien kanssa (taulukko 8.1). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit ¹⁾

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, indeksi 1990 = 100 [efektiivinen])

	Ecu/euron valuuttakurssit									
	USA:n dollari 1	Japanin jeni 2	Sveitsin frangi 3	Englannin punta 4	Ruotsin kruunu 5	Tanskan kruunu 6	Kreikan drakma 7	Norjan kruunu 8	Kanadan dollari 9	
1995	1,308	123,0	1,546	0,829	9,33	7,33	303,0	8,29	1,795	
1996	1,270	138,1	1,568	0,814	8,51	7,36	305,5	8,20	1,731	
1997	1,134	137,1	1,644	0,692	8,65	7,48	309,3	8,02	1,569	
1998	1,121	146,4	1,622	0,676	8,92	7,50	330,7	8,47	1,665	
1998	II	1,100	149,5	1,643	0,665	8,60	7,52	339,9	8,28	1,592
	III	1,118	156,3	1,642	0,676	8,95	7,50	332,7	8,54	1,690
	IV	1,177	140,6	1,600	0,702	9,38	7,44	331,5	8,82	1,814
1999	I	1,122	130,7	1,599	0,687	8,98	7,44	322,7	8,60	1,696
	II	1,057	127,7	1,600	0,658	8,90	7,43	325,0	8,24	1,557
1998	elo	1,102	159,4	1,646	0,675	8,96	7,50	331,6	8,51	1,688
	syys	1,154	155,3	1,617	0,687	9,12	7,48	337,9	8,74	1,756
	loka	1,194	144,2	1,596	0,705	9,37	7,44	336,5	8,88	1,842
	marras	1,164	140,1	1,612	0,701	9,31	7,44	329,1	8,68	1,793
	joulu	1,172	137,4	1,594	0,702	9,45	7,45	328,8	8,91	1,807
1999	tammi	1,161	131,3	1,605	0,703	9,08	7,44	323,6	8,65	1,765
	helmi	1,121	130,8	1,598	0,689	8,91	7,44	322,0	8,65	1,679
	maalis	1,088	130,2	1,595	0,671	8,94	7,43	322,5	8,51	1,651
	huhti	1,070	128,2	1,602	0,665	8,91	7,43	325,5	8,32	1,594
	touko	1,063	129,7	1,603	0,658	8,97	7,43	325,2	8,23	1,553
	kesä	1,038	125,3	1,595	0,650	8,83	7,43	324,2	8,17	1,524
	heinä	1,035	123,7	1,604	0,658	8,74	7,44	325,0	8,18	1,540
	elo	1,060	120,1	1,600	0,660	8,75	7,44	326,4	8,26	1,583
Muutos	ed. kuukaudesta, % ²⁾	2,4	-2,9	-0,2	0,4	0,1	0,0	0,4	1,0	2,8

	Ecu/euron valuuttakurssit							Euroalueen efektiiviset valuuttakurssit ³⁾		
	Australian dollari 10	Uuden-Seelannin dollari 11	Hongkongin dollari 12	Etelä-Korean won 13	Singaporen dollari 14	Taiwanin dollari 15	Meksikon peso 16	Nimellinen 17	Reaalinen 18	
1995	1,765	1,993	10,01	999,7	1,833	34,28	8,35	97,8	98,7	
1996	1,623	1,847	9,68	1 007,9	1,765	34,39	9,52	98,3	99,1	
1997	1,528	1,715	8,75	1 069,8	1,678	32,50	8,95	90,4	90,7	
1998	1,787	2,097	8,69	1 568,9	1,876	37,64	10,30	92,3	92,1	
1998	II	1,754	2,063	8,53	1 537,0	1,810	37,09	9,55	91,3	91,1
	III	1,867	2,199	8,67	1 486,8	1,935	38,71	10,62	93,5	93,4
	IV	1,887	2,236	9,16	1 516,6	1,942	38,64	11,84	94,6	94,2
1999	I	1,770	2,087	8,69	1 342,6	1,911	36,60	11,18	91,0	90,8
	II	1,618	1,949	8,19	1 258,8	1,810	34,57	9,98	87,6	87,3
1998	elo	1,868	2,196	8,55	1 450,4	1,939	38,33	10,34	93,3	93,3
	syys	1,962	2,289	8,97	1 592,4	1,994	40,10	11,83	95,2	94,9
	loka	1,932	2,284	9,31	1 615,7	1,969	39,81	12,21	95,8	95,3
	marras	1,834	2,180	9,05	1 511,9	1,913	38,08	11,64	94,1	93,6
	joulu	1,893	2,241	9,11	1 426,3	1,941	38,02	11,65	94,0	93,6
1999	tammi	1,839	2,159	8,99	1 362,4	1,950	37,43	11,82	92,7	92,3
	helmi	1,751	2,062	8,68	1 330,2	1,905	36,41	11,21	90,9	90,6
	maalis	1,726	2,045	8,43	1 336,2	1,881	36,04	10,60	89,5	89,4
	huhti	1,668	1,972	8,30	1 292,2	1,834	35,22	10,10	88,4	88,1
	touko	1,605	1,925	8,24	1 272,1	1,820	34,82	9,97	88,1	87,7
	kesä	1,580	1,948	8,05	1 212,6	1,775	33,70	9,88	86,4	86,0
	heinä	1,576	1,967	8,03	1 229,4	1,756	33,42	9,71	86,4	86,4
	elo	1,645	2,015	8,23	1 269,1	1,779	33,91	9,96	86,8	86,7
Muutos	ed. kuukaudesta, % ²⁾	4,4	2,5	2,4	3,2	1,3	1,5	2,5	0,5	0,4
	ed. vuodesta								-7,0	-7,1

Lähde: EKP.

1) Joulukuuhun 1998 asti ecu valuuttakurssit (lähde BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

2) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja (ainoastaan efektiivisten valuuttakurssien osalta) vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista.

3) BISin laskelma. Joulukuuhun 1998 asti tiedot perustuvat euromaiden efektiivisten valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Tammikuusta 1999 alkaen tiedot perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin (alkuperäiset BISin tiedot on indeksoitu uudelleen siten, että 1990 = 100). Painot perustuvat vuoden 1990 teollisuustuotteiden kauppakuihin niiden kauppakumppaneiden kanssa, joiden valuutat on esitetty taulukossa, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Reaaliset kurssit on laskettu käyttäen kansallisia kuluttajahintaindeksejä (KHI). Jos KHI-tilastot eivät ole vielä saatavissa, käytetään arvioita.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/euro tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase ³⁾ , % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ⁴⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymi-indeksi ⁵⁾	Standardoitu työttömyys-aste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁶⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1995	-	-2,4	72,1	8,27	7,33	-	0,5	3,7	4,4	7,2	-2,0	6,20
1996	2,1	-0,9	67,4	7,19	7,36	1,7	1,4	2,8	2,0	6,8	7,2	3,98
1997	1,9	0,4	63,6	6,26	7,48	0,6	2,8	3,1	5,6	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	0,8	58,1	4,94	7,50	-1,4	2,4	2,7	2,2	5,1	4,6	4,27
1998	II	1,4	-	5,12	7,52	-1,9	1,7	1,0	-1,2	5,2	5,1	4,21
	III	1,2	-	4,82	7,50	1,7	2,1	3,6	3,7	5,0	6,6	4,47
	IV	1,1	-	4,51	7,44	-4,1	3,5	2,5	-0,3	4,7	3,7	4,51
1999	I	1,4	-	4,22	7,44	1,6	5,4	1,0	-0,6	4,8	4,5	3,64
	II	1,8	-	4,50	7,43	.	.	.	6,9	4,5	4,9	3,12
1999	helmi	1,3	-	4,19	7,44	-	-	-	-0,9	4,7	4,3	3,62
	maalis	1,7	-	4,43	7,43	-	-	-	0,0	4,6	5,5	3,46
	huhti	1,7	-	4,22	7,43	-	-	-	9,8	4,6	3,9	3,12
	touko	1,6	-	4,46	7,43	-	-	-	13,7	4,5	5,2	3,11
	kesä	1,9	-	4,81	7,43	-	-	-	-1,8	4,5	5,8	3,13
	heinä	2,0	-	5,11	7,44	-	-	-	.	.	3,1	3,17
	elo	.	-	5,38	7,44	-	-	-	.	.	.	3,21
Kreikka												
1995	-	-10,3	110,1	-	303,0	-2,8	11,6	2,1	7,1	6,4	16,09	
1996	7,9	-7,5	112,2	-	305,5	-3,7	10,6	2,4	0,6	7,5	9,8	13,54
1997	5,4	-3,9	109,4	9,92	309,3	-4,0	7,1	3,2	1,0	7,9	14,5	12,48
1998	4,5	-2,4	106,5	8,48	330,7	-3,1	.	.	3,4	10,0	4,0	13,53
1998	II	5,0	-	7,90	339,9	.	.	.	6,1	10,3	3,4	12,77
	III	4,8	-	7,83	332,7	.	.	.	3,7	11,7	2,3	13,18
	IV	4,0	-	7,76	331,5	.	.	.	0,8	9,8	5,7	11,94
1999	I	3,4	-	6,08	322,7	.	.	.	-0,8	.	.	10,56
	II	2,2	-	5,87	325,0	.	.	.	.	.	.	9,80
1999	helmi	3,5	-	5,96	322,0	-	-	-	-0,9	.	.	10,43
	maalis	3,2	-	5,97	322,5	-	-	-	-1,2	.	.	9,84
	huhti	2,6	-	5,85	325,5	-	-	-	0,0	.	.	9,85
	touko	2,2	-	5,75	325,2	-	-	-	1,0	.	.	9,72
	kesä	1,8	-	6,02	324,2	-	-	-	.	.	.	9,84
	heinä	1,8	-	6,37	325,0	-	-	-	.	.	.	9,83
	elo	.	-	6,66	326,4	-	-	-	.	.	.	9,90
Ruotsi												
1995	-	-6,9	77,6	10,24	9,33	.	.	3,7	10,6	8,8	-1,3	8,83
1996	0,8	-3,5	76,7	8,02	8,51	.	.	1,3	1,8	9,6	10,0	6,03
1997	1,8	-0,7	76,7	6,62	8,65	.	.	1,8	7,2	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	2,0	75,1	4,99	8,92	2,3	.	2,6	4,2	8,3	3,5	4,36
1998	II	1,4	-	5,13	8,60	1,1	.	1,8	6,2	8,6	2,6	4,53
	III	0,6	-	4,82	8,95	2,5	.	2,5	5,2	8,1	4,7	4,29
	IV	0,1	-	4,50	9,38	2,7	.	3,2	1,3	7,6	4,5	3,94
1999	I	0,2	-	4,21	8,98	1,4	.	3,6	1,2	7,5	5,4	3,31
	II	0,3	-	4,54	8,90	.	.	.	.	7,0	6,4	3,07
1999	helmi	0,2	-	4,18	8,91	-	-	-	1,4	7,3	5,8	3,31
	maalis	0,5	-	4,44	8,94	-	-	-	2,3	7,4	6,3	3,23
	huhti	0,3	-	4,24	8,91	-	-	-	0,3	7,3	6,7	2,99
	touko	0,3	-	4,50	8,97	-	-	-	4,0	6,8	6,6	3,10
	kesä	0,4	-	4,87	8,83	-	-	-	.	7,0	5,9	3,12
	heinä	0,2	-	5,26	8,74	-	-	-	.	6,8	4,5	3,23
	elo	.	-	5,49	8,75	-	-	-	.	.	.	3,25
Iso-Britannia												
1995	-	-5,7	53,0	8,32	0,829	-0,4	1,5	2,8	1,5	8,7	7,2	6,75
1996	2,5	-4,4	53,6	7,94	0,814	0,0	1,7	2,6	0,4	8,2	9,9	6,11
1997	1,8	-1,9	52,1	7,13	0,692	0,9	2,9	3,5	1,3	7,0	11,2	6,92
1998	1,5	0,6	49,4	5,60	0,676	0,1	3,5	2,2	0,4	6,3	9,6	7,43
1998	II	1,8	-	5,89	0,665	-0,3	3,2	2,5	1,2	6,3	9,9	7,58
	III	1,4	-	5,57	0,676	0,4	3,5	2,0	0,6	6,3	9,5	7,67
	IV	1,4	-	4,82	0,702	0,2	4,1	1,6	-0,5	6,3	8,6	6,89
1999	I	1,6	-	4,39	0,687	-1,6	4,3	1,2	-1,3	6,3	7,2	5,60
	II	1,4	-	4,82	0,658	.	.	1,2	-1,2	6,1	6,7	5,29
1999	helmi	1,5	-	4,37	0,689	-	-	-	-1,6	6,3	7,3	5,53
	maalis	1,7	-	4,60	0,671	-	-	-	-1,2	6,3	6,8	5,40
	huhti	1,5	-	4,54	0,665	-	-	-	-1,3	6,2	7,5	5,32
	touko	1,3	-	4,83	0,658	-	-	-	-0,8	6,1	7,1	5,35
	kesä	1,4	-	5,09	0,650	-	-	-	-1,6	.	5,6	5,22
	heinä	1,3	-	5,27	0,658	-	-	-	.	.	.	5,17
	elo	.	-	5,31	0,660	-	-	-	.	.	.	5,26

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8 ja 10 pl. Kreikka), Euroopan komissio (PO II ja Eurostat) (sarakeet 2 ja 3), Bloomberg (sarake 12), kansalliset tilastot (sarakeet 4, 5, 6, 7, 9, 10 [Kreikka] ja 11).

1) Ajanjakson keskiarvoja.

2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

3) BPM5; BPM4 Kreikan osalta.

4) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työntekijän sosiaaliturvamaksuja.

5) Tehdasteollisuus; korjattu työpäivien määrällä.

6) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

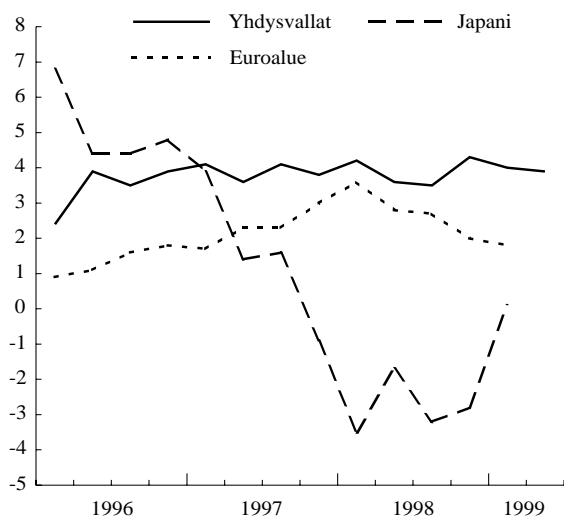
Taloudellinen kehitys

(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- myysaste, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisten 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-)/ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁵⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1995	2,8	-1,6	2,3	5,4	5,6	2,1	5,44	6,69	1,308	-2,2	60,8
1996	2,9	-2,3	3,4	4,8	5,4	4,8	5,43	6,54	1,270	-1,2	59,9
1997	2,3	0,0	3,9	6,7	4,9	5,0	5,62	6,45	1,134	0,1	57,8
1998	1,6	0,7	3,9	4,2	4,5	7,4	5,00	5,33	1,121	1,4	55,1
1998	II	1,6	1,0	3,6	5,0	7,2	5,59	5,67	1,100	-	56,1
	III	1,6	1,4	3,5	3,2	7,3	5,20	5,27	1,118	-	55,3
	IV	1,5	-0,8	4,3	2,5	8,4	5,00	4,72	1,177	-	55,1
1999	I	1,7	-1,6	4,0	2,2	8,5	4,99	5,00	1,122	-	54,8
	II	2,1	-1,4	3,9	2,7	7,9	5,04	5,54	1,057	-	-
1999	helmi	1,6	-	-	2,5	8,5	5,00	4,99	1,121	-	-
	maalis	1,7	-	-	2,2	8,1	4,99	5,23	1,088	-	-
	huhti	2,3	-	-	2,3	8,1	4,97	5,18	1,070	-	-
	touko	2,1	-	-	2,2	7,9	4,98	5,54	1,063	-	-
	kesä	2,0	-	-	3,7	7,7	5,17	5,90	1,038	-	-
	heinä	2,1	-	-	4,3	7,7	5,30	5,80	1,035	-	-
	elo	-	-	-	4,2	-	5,46	5,94	1,060	-	-
Japani											
1995	-0,1	-2,2	1,5	3,4	3,2	3,0	0,50	3,32	123,0	-3,6	-
1996	0,1	-1,9	5,1	2,3	3,4	3,3	0,31	3,03	138,1	-4,3	-
1997	1,7	-2,2	1,4	3,6	3,4	3,1	0,36	2,15	137,1	-3,3	-
1998	0,6	6,3	-2,8	-7,1	4,1	4,4	0,18	1,30	146,4	-5,9	-
1998	II	0,3	8,1	-1,7	-8,8	4,1	0,43	1,36	149,5	-	-
	III	-0,2	7,6	-3,2	-8,5	4,3	0,12	1,14	156,3	-	-
	IV	0,5	5,1	-2,8	-6,8	4,4	0,18	1,04	140,6	-	-
1999	I	-0,1	3,6	0,1	-4,2	4,6	0,31	1,96	130,7	-	-
	II	-0,3	-	-	-1,0	4,8	0,13	1,50	127,7	-	-
1999	helmi	-0,1	2,9	-	-4,1	4,6	0,38	2,09	130,8	-	-
	maalis	-0,4	-0,2	-	-0,8	4,8	0,20	1,72	130,2	-	-
	huhti	-0,1	0,4	-	-2,4	4,8	0,18	1,55	128,2	-	-
	touko	-0,4	-2,1	-	-0,5	4,6	0,12	1,36	129,7	-	-
	kesä	-0,3	-	-	0,0	4,9	0,10	1,60	125,3	-	-
	heinä	-0,1	-	-	0,3	4,9	0,12	1,69	123,7	-	-
	elo	-	-	-	-	-	0,13	1,89	120,1	-	-

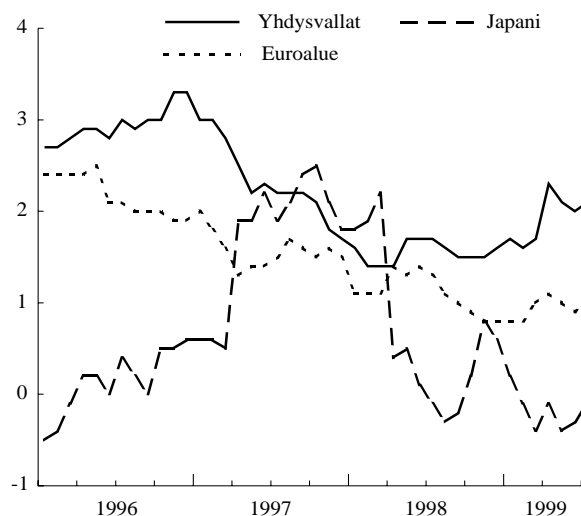
Bruttokansantuotteen määrä

(prosenttia edellisvuotisesta; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(prosenttia edellisvuotisesta; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 11); OECD (sarake 2 [Japani]); Eurostat (euroaluetta koskevat kuvion tilastot); Reuters (sarakeet 7 ja 8 [tammikuusta 1999 alkaen]); Euroopan komissio (PO II) (sarake 10).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

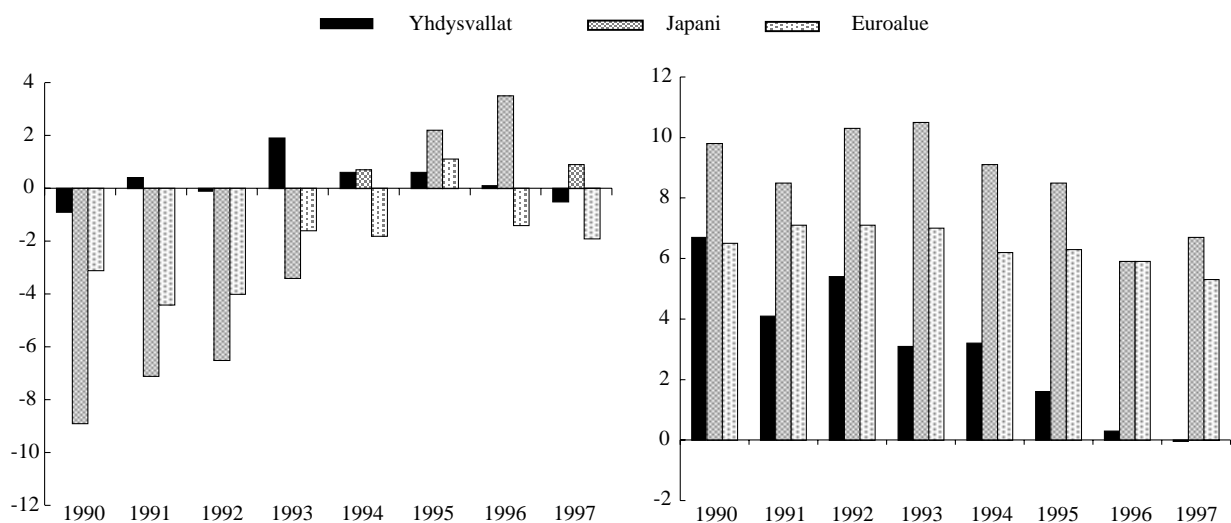
	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1995	16,3	17,4	-1,4	7,8	7,2	6,0	8,3	5,4	2,3	12,2	6,6	13,5	5,0
1996	16,6	17,8	-1,6	7,9	7,5	5,3	8,2	5,2	0,7	12,4	5,1	13,5	4,8
1997	17,3	18,4	-1,7	8,3	7,4	3,7	8,2	4,3	1,5	12,3	4,6	12,8	4,6
1998	17,2	18,8	-2,5	8,3	7,7	4,3	8,1	4,6	0,8	12,8	4,9	11,5	5,9
1997 II	17,6	18,5	-1,5	8,7	7,5	1,8	8,3	2,9	1,1	12,2	5,9	13,3	4,5
1997 III	17,5	18,4	-1,7	8,2	7,7	5,1	8,4	6,1	1,6	12,3	4,9	12,9	5,4
1997 IV	17,3	18,5	-2,0	8,1	7,3	3,2	8,1	3,4	2,1	12,2	4,6	12,3	4,0
1998 I	17,7	19,1	-2,1	8,7	7,7	6,1	8,2	6,6	1,9	12,5	3,5	11,6	5,6
1998 II	17,2	18,7	-2,5	8,1	7,8	2,3	8,1	2,7	2,6	12,8	8,2	11,5	6,0
1998 III	17,3	18,8	-2,7	8,2	7,6	4,1	8,1	4,1	0,7	12,7	3,6	11,3	5,1
1998 IV	16,9	18,8	-2,6	8,2	7,8	4,7	8,0	4,8	-2,0	13,1	4,4	11,5	6,7
1999 I	17,0	19,0	-3,0	8,2	7,7	5,4	8,1	5,7	3,9	13,3	4,3	10,9	6,6
Japani													
1995	30,8	28,6	2,1	14,9	14,9	3,1	13,5	2,3	0,5	5,3	10,3	13,1	1,9
1996	31,5	30,0	1,4	14,6	15,3	1,7	15,2	0,3	1,0	6,7	6,4	12,7	1,1
1997	30,9	28,7	2,2	15,5	16,1	3,3	15,2	1,2	0,1	5,6	7,1	12,3	0,7
1998	.	.	.	.	.	4,5	.	-5,6	-1,3	.	5,3	.	-0,3
1997 II	31,2	26,6	2,3	.	.	2,6	.	-1,9	1,4	.	10,7	.	0,7
1997 III	30,2	30,0	2,2	.	.	3,0	.	3,1	0,4	.	-0,3	.	1,5
1997 IV	29,0	29,3	2,6	.	.	6,6	.	10,7	-0,3	.	19,8	.	1,5
1998 I	33,2	27,9	2,4	.	.	-6,9	.	-15,7	5,4	.	-2,5	.	2,3
1998 II	.	24,1	.	.	.	-25,6	.	-10,9	0,9	.	13,5	.	-5,8
1998 III	.	26,7	.	.	.	4,1	.	-2,9	4,7	.	3,3	.	1,9
1998 IV	.	.	.	.	.	11,5	.	-5,9	-0,8	.	10,3	.	1,1
1999 I	.	.	.	.	.	-2,7	.	-19,6	5,7	.	-5,5	.	8,3

Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic Planning Agency.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Japanin osalta kotitalouksia palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen säästäminen sisältyy yritysten (pl. rahoitussektori) säästämiseen.

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat asiakirjaan "Implementation package (Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union)". Euroopan rahapoliittinen instituutti (EMI) ja kansalliset keskuspankit saattoivat tämän asiakirjan pankkiyhdistysten ja muiden kolmannen vaiheen tilastoinnin valmisteluun osallistuvien saataville heinäkuussa 1996. Asiakirjassa käsitellään raha- ja pankkitilastoja, maksutasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja, rahoitustilinpitoa, hinta- ja kustannustilastoja sekä muita taloustilastoja.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pidemmän aikavälin yksityiskohteisempia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n kotisivuilla (<http://www.ecb.int>) ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1-2.6 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 ilmoitetuilla peruuttamattomilla kiinteillä muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on laskettu yhteen ja/tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi) tarpeen mukaan.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 8.9.1999 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan tarkistaa. Pyöristysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1-1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan liittyviä tilastoja. Taulukoissa 2.1-2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 esitetään rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joitakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 tarkastellaan joitakin rahalaitossektorin tase-eriä valuuttoittain. Laajemmat neljännesvuositilastot tullaan julkaisemaan piakkoin. Tilastoinnissa käytettävien rahalaitosten luettelo on kokonaisuudessaan EKP:n kotisivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa "Money and Banking Statistics Sector Manual - Guidance for the statistical classification of customers" (EMI, huhtikuu 1998). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa "Money and Banking Statistics Compilation Guide" (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot kerätään ja tilastot laaditaan 1.1.1999 alkaen Euroopan keskuspankin rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (taulukot 3.1-3.3) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

Arvopaperimarkkinoiden liikkeeseenlaskuja ja kuoletuksia koskevat tilastot julkaistaan suunnitelmien mukaan vuoden 1999 aikana.

Hinnat ja reaalityalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Vertailukelpoisten tietojen saatavuus vaihtelee tilastosta toiseen, mutta yleisesti ottaen vertailukelpoista tietoa on paremmin saatavissa viime ajoilta kuin aikaisemmilta ajanjaksoilta.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. Se perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) - mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta - tulevat täysin vertailukelpoiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit laskettiin ennen vuotta 1999 kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat pääasiassa EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 esitetään joitakin reaalityalouden indikaattoreita. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano tulee kasvattamaan käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää.

Barometritiedot (taulukko/kuvio 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Koska kaikki euroaluetta koskevat tiedot eivät olleet käytettävissä tähän Kuukausikatsaukseen, jotkin tilastot perustuvat EKP:n käytettävissä olleisiin tietoihin perustuviin arviointeihin. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Tilastovaatimusten toteutusta koskevassa julkaisussa ("Implementation package") todetaan, että rahatalouden analysointia ja rahapolitiikan tutkimusta täydentämään tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja euroalueen rahoitustaloustoimista ja rahoitustaseista. Tarkoituksena on julkaista laaja, joskaan ei täydellinen, EKT 95:n mukainen euroalueen rahoitustilinpito raha- ja pankki-, maksutase-, pääomamarkkina-, rahoituslaitosten (ilman rahalaitoksia) ja julkisyhteisöjen rahoitustilastojen perusteella. Taulukossa 6 esitetään kansallisiin pääomatilastoihin ja rahoitustilinpitoon perustuvat euroalueen aggregaatit.

Yksityiskohtaisemmat ja yhtenäisemmät euroalueen rahoitustilinpitoa koskevat tilastot tultaneen julkaisemaan EKP:n Kuukausikatsauksessa vuoden 1999 aikana.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukossa 7 esitetään BKT:hen suhteutettuna euroalueen julkisen talouden rahoitusasemaa kuvaavat julkisen talouden tuloja ja menoja, sääntämistä, alijäämää ja velkaa koskevat tilastot. Tiedot perustuvat jäsenvaltioiden toimittamiin yhdenmukaistettuihin tilastoihin, jotka lasketaan yhteen EKP:ssä.

Euroopan komission toimittamat julkistalouden alijäämää ja julkista velkaa koskevat tiedot esitetään lisäksi maittain, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta.

Euroalueen maksutase sekä eurojärjestelmän varantoasema, ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1-8.5) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät ovat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitoksen (lokakuu 1993), EKP:n 1.12.1998 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevien suuntaviivojen (EKP/1998/17) ja Eurostatin ohjeiden mukaisia. Ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot tullaan julkaisemaan syksyllä ja niissä esitetään vuoden 1998 lopun tilanne. Yhteistä metodologiaa, josta EKP ja Euroopan komissio (Eurostat) ovat keskenään sopineet, sekä aggregointimenetelmää esiteltiin Kuukausikatsauksen toukokuun numeron sivulla 26 olleessa kehikossa 2 ja EKP:n kotisivuilla. Tuotannon tekijäkorvauksia koskevat tilastot (taulukko 8.3) julkaistaan ensimmäistä kertaa tässä numerossa. Lisäksi taulukoissa 8.4 ja 8.5 esitetään neljännesvuositietoja sijoituksista. Viimeaikaisia kuukausihavaintoja on tarkistettu tarkempien neljännesvuosihavaintojen mukaisiksi.

Euroalueen maksutasetilastot ovat EKP:n laatimia. Tiedot joulukuuhun 1998 asti on ilmoitettu ecuina.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat vuodesta 1999 alkaen esitetään taulukossa 8.6 yhdessä yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten virtatilastojen kanssa. Näitä vastaavat nettovirrat esitetään taulukossa 8.1. Nämä tilastot eivät ole vertailukelpoisia taulukossa 8.1 esitettyjen, joulukuuhun 1998 asti ulottuvien nettovirtatilastojen kanssa, sillä nämä varhempat tilastot on laadittu laskemalla yhteen kansallisten määritelmien mukaiset tiedot, ja niihin sisältyy euroalueella liikkeeseen laskettuja vaateita.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen ulkomaankauppa sekä kokonaisvientä ja -tuontia koskevat indeksit (arvo, määrä ja yksikköarvo). Arvoindeksin laskee EKP. Määräindeksi lasketaan Eurostatin ilmoittaman yksikköarvoindeksin ja arvoindeksin perusteella. Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia maksutasetilastojen tavara-erien

kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

Valuuttakurssitilastot (taulukko 10) perustuvat EKP:n julkaisemiin päivän viitekursseihin tammi-kuusta 1999 alkaen.

Euroalueen maksutase-, ulkomaankauppa- ja valuuttakurssitilastojen laatimisessa käytettyjä menetelmiä esitellään yksityiskohtaisesti EKP:n kotisivuilla.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot/kuviot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat säästämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko/kuvio 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa/kuviossa 6.

Taulukkomerkitöjen selityksiä

"-"	Ei sovellettavissa.
""	Tiedot puuttuvat.
".."	Nolla tai merkityksetön.
"miljardia"	10 ⁹
(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihteluista puhdistettu.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet

22.12.1998

EKP:n neuvosto päättää, että eurojärjestelmän ensimmäinen perusrahoitusoperaatio toteutetaan kiinteäkorkoisena huutokauppana 3,0 prosentin korolla, millä tasolla se aikoo pitää koron näköpiirissä olevan ajan. Rahoitusoperaatio käynnistetään 4.1.1999, likviditeetin jaosta päätetään 5.1.1999 ja maksut suoritetaan 7.1.1999. Lisäksi päätetään, että ensimmäisestä pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta ilmoitetaan 12.1.1999 (maksupäivänä on 14.1.1999) ja että se toteutetaan vaihtuvakorkoisena huutokauppana siten, että jakomenettelyssä käytetään yksikorkoista huutokauppaa.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko asetetaan 4,5 prosenttiin ja talletuskorko 2,0 prosenttiin kolmannen vaiheen alusta eli 1.1.1999 alkaen. Ajanjaksona 4.-21.1.1999 maksuvalmiusluoton korko asetetaan tilapäisesti 3,25 prosenttiin ja talletuskorko 2,75 prosenttiin. EKP:n neuvosto aikoo lopettaa tämän tilapäisjärjestelyn 21.1.1999 pidettävän kokouksen jälkeen.

31.12.1998

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 109 I kohdan 4 mukaisesti EU:n neuvosto yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden kanssa, joita ei koske poikkeus, Euroopan komission ehdotuksesta ja ottaen huomioon EKP:n lausunnon hyväksyy euron peruuttamatomat muuntokurssit, jotka ovat voimassa 1.1.1999 klo 0.00 (paikallista aikaa) alkaen.

Euroalueen jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät keskinäisellä menettelyllä yhdessä Euroopan komission kanssa ja EU:n raha-asiaain komiteaa kuultuaan määrätä 1.1.1999 voimaan tulleeseen valuuttakurssimekanismiin osallistuvien valuuttojen keskuskurssit euroa vastaan. Tämän eurokeskuskurssija koskevan päätöksen lisäksi EKP sekä Tanskan ja Kreikan keskuspankit asettavat yhteisellä sopimuksella Tanskan kruunun ja Kreikan drakman pakolliset interventiokurssit. Tanskan kruunun vaihteluväli eurokeskuskurssiin nähden on $\pm 2,25$ %. Kreikan drakman vaihteluväli eurokeskuskurssiin nähden on normaali ± 15 %.

7.1.1999

EKP:n neuvosto päättää, että 11.1. ja 18.1.1999 ilmoitettaviin perusrahoitusoperaatioihin sovelletaan samoja ehtoja kuin ensimmäiseen perusrahoitusoperaatioon, jonka maksut suoritettiin 7.1.1999, eli ne toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla.

12.1.1999

EKP:n neuvoston 22.12.1998 tekemän päätöksen mukaisesti EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmän ensimmäiset pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa noudatetaan yksikorkoista menettelyä. Jotta pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot voitaisiin ottaa käyttöön vaiheittain, ensimmäinen operaatio toteutetaan kolmena rinnakkaisena huutokauppana, joiden eräpäivät ovat 25.2., 25.3. ja 29.4.1999. EKP ilmoittaa, että se aikoo jakaa 15 miljardia euroa kussakin näistä huutokaupoista. Sama 15 miljardin euron suuruinen määrä aiotaan jakaa jatkossakin kussakin vuoden 1999 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa.

21.1.1999

EKP:n neuvosto päättää, että sen kolmannen vaiheen alkaessa eurojärjestelmän maksuvalmiusluoton koroksi asettama 4,5 prosentin korko ja talletuskoroksi asettama 2 prosentin korko otetaan jälleen käyttöön 22.1.1999 lukien. Neuvosto päättää niin ikään, että kahteen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritetaan 27.1.1999 ja 3.2.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin niihin kolmeen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritettiin aikaisemmin tammikuussa. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla.

4.2.1999

EKP:n neuvosto päättää, että kahteen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritetaan 10.2. ja 17.2.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin ensimmäisiin perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut on suoritettu aikaisemmin tänä vuonna. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

18.2.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 24.2. ja 3.3.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin edellisiin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

4.3.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 10.3. ja 17.3.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin edellisiin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että eurojärjestelmän pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden likviditeetin jaossa käytetään jatkossa monikorkoista menettelyä seuraavasta pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta (jonka maksut suoritetaan 25.3.1999) lähtien, kunnes toisin ilmoitetaan.

18.3.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 24.3., 31.3. ja 7.4.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin aiempiinkin tänä vuonna toteutettuihin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

8.4.1999

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaation korkoa 0,5 prosenttiyksiköllä 2,5 prosenttiin alkaen perusrahoitusoperaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.4.1999. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa lasketaan 1 prosenttiyksiköllä 3,5 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,5 prosenttiyksiköllä 1,5 prosenttiin 9.4.1999 lähtien.

22.4.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %. Lisäksi EKP:n neuvosto ilmoittaa, että pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritetaan seuraavien kuuden kuukauden aikana, aiotaan edelleen jakaa 15 miljardia euroa kussakin.

6.5.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

20.5.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää muuttaa sen pitempiaikaisen rahoitusoperaation maturiteettia, jonka maksut on tarkoitus suorittaa 30.9.1999. Tämän operaation lunastuspäivää aikaistetaan joulukuun 30. päivästä joulukuun 23. päivään 1999. Vastavasti muutetaan myös sen pitempiaikaisen rahoitusoperaation aikataulua, josta oli alun perin tarkoitus ilmoittaa 27.12.1999 ja jonka likviditeetti oli tarkoitus jakaa ja maksut suorittaa 30.12.1999. Tästä pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta ilmoitetaankin jo 21.12.1999, likviditeetti jaetaan 22.12. ja maksut suoritetaan 23.12.1999. Tällä aikataulumuutoksella on tarkoitus helpottaa rahoitusmarkkinaosapuolten työtä vuodenvaihteessa.

**2.6., 17.6., 1.7., 15.7., 29.7., 26.8.,
9.9.1999**

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusope-
raation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmius-
luoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

TARGET-maksujärjestelmä

Toimintakehikko

TARGET-järjestelmän (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer, Euroopan laajuinen automatisoitu reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä) tarkastelussa on syytä korostaa kahta asiaa. Ne liittyvät TARGETin kiinniolopäiviin vuonna 2000 ja vuosi 2000 -yhteensopivuuden testaamiseen. Koko TARGET-järjestelmä eli kaikki reaaliaikaiset bruttomaksujärjestelmät (RTGS-järjestelmät) ja Interlinking-kytkentäsovellus, pidetään lauantaisten ja sunnuntaisten lisäksi periaatteessa kiinni uudenvuodenpäivänä, pitkänäperjantaina, toisena pääsiäispäivänä, vappuna, joulupäivänä ja tapaninpäivänä. Nämä päivät eivät ole euromääräisten rahamarkkinaoperaatioiden ja valuuttakauppojen maksujen suorituspäiviä. Niissä maissa, joissa jokin näistä päivistä ei ole yleinen vapaapäivä, kansallinen keskuspankki pyrkii pitämään kansallisen RTGS-

järjestelmänsä kiinni kyseisenä päivänä tai, mikäli tämä ei ole mahdollista, pyrkii rajoittamaan kotimaista maksuliikennettä niin paljon kuin mahdollista. Ne kansalliset keskuspankit, jotka ovat auki suorittaakseen näitä rajoitettuja toimintoja, voivat tarjota maksuvalmiusjärjestelmän palveluja. Euroalueen ulkopuoliset euromääräisiä maksuja käsittelevät RTGS-järjestelmät ovat kiinni kaikkina edellä mainittuina päivinä. Vakuuksien käytön eri maiden välillä mahdollistava kirjeenvaihtajakeskuspankkijärjestelmä (CCBM) on myös kiinni näinä päivinä.

TARGETiin osallistuvat tai siihen kytkeytyneet kansalliset keskuspankit suorittavat itsenäisesti sisäisiä tietojärjestelmä- ja liiketoiminnallisia testejä vuosi 2000 -valmistelujen yhteydessä. Lisäksi EKP järjestää TARGETiin liittyviä monenvälisiä liiketoiminnallisia testejä, jotka koostuvat useista samanlaisista testauskierroksista ja joi-

Taulukko I.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä suoritettujen maksumääräykset: suoritusten määrä

(maksujen lukumäärä)

	Tammi	Helmi	Maalis	1999 Huhti	Touko	Kesä	Heinä
TARGET							
TARGET-maksut yhteensä							
Yhteensä	3 015 533	3 081 424	3 659 888	3 342 606	3 260 014	3 686 639	3 738 950
Päivittäinen keskiarvo	150 777	154 071	159 126	151 937	155 239	167 575	169 952
TARGET-maksut maasta toiseen							
Yhteensä	402 266	520 203	639 764	588 399	565 702	683 334	679 021
Päivittäinen keskiarvo	20 113	26 010	27 816	26 745	26 938	31 061	30 865
Kotimaiset TARGET-maksut							
Yhteensä	2 613 267	2 561 221	3 020 124	2 754 207	2 694 312	3 003 305	3 059 929
Päivittäinen keskiarvo	130 663	128 061	131 310	125 191	128 301	136 514	139 088
Muut järjestelmät							
Euro 1 (EBA)							
Yhteensä	855 032	1 062 263	1 389 394	1 317 191	1 335 791	1 597 300	1 591 202
Päivittäinen keskiarvo	42 752	53 113	60 408	59 872	63 609	72 605	72 327
Euro Access Frankfurt (EAF)							
Yhteensä	958 828	934 528	1 103 199	965 686	917 092	1 065 964	1 046 150
Päivittäinen keskiarvo	47 941	46 726	47 965	43 895	43 671	48 453	47 552
Paris Net Settlement (PNS) ¹⁾							
Yhteensä	439 479	434 982	496 294	447 724	404 022	466 413	454 731
Päivittäinen keskiarvo	21 974	21 749	21 578	20 351	19 239	21 201	20 670
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SEPI)							
Yhteensä	100 696	92 200	106 964	95 608	93 939	99 627	96 231
Päivittäinen keskiarvo	5 035	4 610	4 651	4 346	4 473	4 529	4 374

¹⁾ PNS korvasi Système Net Protégé (SNP) 19.4.1999.

hin kuhunkin osallistuu ryhmä kansallisia keskuspankkeja ja EKP. Näissä testeissä kansalliset keskuspankit joko simuloivat luottolaitoksia tai paikalliset luottolaitokset itse osallistuvat testeihin. TARGETin vuosi 2000 -yhteensopivuutta esitellään 25.9. Järjestelmän päivämääräksi asetetaan tuolloin 3.1.2000. Tähän esittelyyn osallistuvat kaikki kansalliset keskuspankit ja EKP, ja siihen osallistuu myös luottolaitoksia kustakin maasta.

TARGET-maksuliikenne

Kesäkuussa ja heinäkuussa 1999 maasta toiseen suoritettavien TARGET-maksujen kappalemäärä kasvoi huomattavasti vuoden viiden ensimmäisen kuukauden vastaavaan määrään verrattuna, ja maksuja suoritettiin keskimäärin 31 000 päivässä. Tänä ajanjaksona myös näiden maksujen arvo nousi noin 370 miljardiin euroon päivässä. Eniten maksuja suoritettiin 30.6.1999, jolloin

suoritettujen maksujen yhteisarvo oli lähes 500 miljardia euroa. Heinäkuussa kaikkien TARGET-maksujen eli kotimaan ja maasta toiseen suoritettavien maksujen päivittäinen keskiarvo oli melkein 170 000 ja arvo oli yli 920 miljardia euroa. Maasta toiseen suoritettavien TARGET-maksujen osuus kaikkien TARGET-maksujen arvosta oli noin 40 %.

Asiakasmaksujen osuus maasta toiseen suoritettavista TARGET-maksuista kasvoi hieman. Niiden osuus kokonaisarvosta kasvoi tammikuun 1,5 prosentista 2,4 prosenttiin heinäkuussa 1999 ja niiden osuus kaikista maksuista 14,5 prosentista 23,4 prosenttiin. Heinäkuussa 1999 asiakasmaksujen keskimääräinen arvo oli noin 1,2 miljoonaa euroa ja pankkien välisten maksujen keskimääräinen arvo 15,2 miljoonaa euroa.

Lisätietoja TARGETista on saatavissa EKP:n kotisivuilta (<http://www.ecb.int>).

Taulukko 2.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä suoritettujen maksumääräykset: suoritusten arvo

(mrd. euroa)

	Tammi	Helmi	Maalis	1999 Huhti	Touko	Kesä	Heinä
TARGET							
TARGET-maksut yhteensä							
Yhteensä	20 839	18 869	20 996	20 300	18 237	20 308	20 287
Päivittäinen keskiarvo	1 042	943	913	923	868	923	922
TARGET-maksut maasta toiseen							
Yhteensä	7 107	7 006	7 857	7 704	7 005	8 129	8 088
Päivittäinen keskiarvo	355	350	342	350	334	370	368
Kotimaiset TARGET-maksut							
Yhteensä	13 732	11 863	13 139	12 596	11 232	12 179	12 199
Päivittäinen keskiarvo	687	593	571	573	535	554	555
Muut järjestelmät							
Euro 1 (EBA)							
Yhteensä	3 441	3 456	4 103	3 786	3 269	3 722	3 595
Päivittäinen keskiarvo	172	173	178	172	156	169	163
Euro Access Frankfurt (EAF)							
Yhteensä	4 001	3 183	3 639	3 259	2 938	3 390	3 209
Päivittäinen keskiarvo	200	159	158	148	140	154	146
Paris Net Settlement (PNS) ¹⁾							
Yhteensä	2 131	1 742	1 894	2 116	1 819	2 190	2 065
Päivittäinen keskiarvo	107	87	82	96	87	100	94
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SEPI)							
Yhteensä	168	84	88	73	76	77	73
Päivittäinen keskiarvo	8	4	4	3	4	4	3

¹⁾ PNS korvasi Système Net Protégén (SNP) 19.4.1999.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
  - 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
  - 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
  - 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
  - 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
-

Muita julkaisuja

TARGET-esite. Heinäkuu 1998.

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKP:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

**Oikaisu Kuukausikatsauksen
elokuun 1999 numeron artikkeliin
'Euron kansainvälinen asema'**

Kuukausikatsauksen elokuun 1999 numeron artikkelissa "Euron kansainvälinen asema" oli virheellisesti laskettuja lukuja, jotka on nyt korjattu EKP:n kotisivulla olevassa versiossa (ks. <http://www.ecb.int>). EKP toimittaa pyynnöstä painetun version artikkelista. Tarkistukset eivät vaikuta artikkelissa esitettyihin huomioihin ja arvioihin.